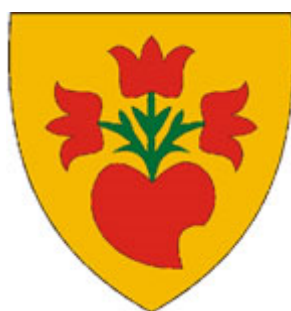

H_{elyi}

E_{sélyegyenlőségi}

P_{rogram}

Nagykáta Város Önkormányzata

(2024-2029)

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	4
Bevezetés.....	4
A település bemutatása.....	4
A település megközelítése.....	5
A település elhelyezkedése	5
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	38
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	62
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	69
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	77
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	84
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	86
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	86
1. A HEP IT részletei	86
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	86
Jövőképünk.....	88
Az intézkedési területek részletes kifejtése <i>(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)</i>	89
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	90
3. Megvalósítás	106
3.1 A megvalósítás előkészítése	106
3.2 A megvalósítás folyamata	106
3.3 Monitoring és visszacsatolás	108
3.4 Nyilvánosság	108
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	110
4. Elfogadás módja és dátuma	111

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Nagykáta Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A település története, múltja

Nagykáta története egészen a XII. századig nyúlik vissza, amikor a Káta nemzetség Pest megyei ága letelepedett ezen a vidéken.

A Káta név egyébként besenyő eredetű, és erődöt, földvárat jelent.

A város határában, a kenderhalmon feltárt falu valószínűleg Nagykáta Árpád-kori előzménye volt. Hiteles írott forrás, a Váradi Regestrum is említi Káta falu nevét 1221-ben.

A XV-XVI. században számos oklevélben Csekekáta alakban fordul elő. A XVII. század elején, 1607-ben megjelenő Nagykáta elnevezés a XVIII. század elejére válik általánossá. Arra vonatkozóan, hogy Nagykáta azonos volt-e Csekekátával, több bizonyíték is van.

A török uralom idején többször is elpusztult falu mindig újjáéledt, de a Káthay nemzetség felőrlődött a küzdelemben, s az utód nélkül maradt Káthay Ferenc 1663-ban eladta még meglévő birtokait - így Csekekátát is - Keglevich Miklósnak.

A Buda visszafoglalása utáni években Nagykáta sorsa is a pusztulás volt. 1695-ig nem is szerepel az összeírásokban, de 1698-tól ismét van a községnek plébánosa és megkezdődik az anyakönyvek vezetése is, a lakosság folyamatosan növekedett.

A Rákóczi-szabadságharc újabb megpróbáltatást jelentett Nagykáta életében. Rákóczi 1704. április 19-én Pest megyébe érkezett, első állomása Nagykáta volt.

A település nagyarányú benépesedése a szatmári béke után ment végbe. Ezek az évek a gazdasági fejlődést jelentették Nagykáta számára, megindult a szőlőtermesztés, a nagyállattartás. 1743-ban Mária Teréziától mezővárosi rangot kapott a település, így országos vásárt tarthatott, ami serkentőleg hatott a kereskedelemre. A legkülönbefőbb iparosok jelenléte is élénkítette a kereskedelmet. 1716-tól már tanítója is volt a községnek.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Az 1770-ben kihirdetett úrbérrendezés csak átmenetileg enyhített a város jobbágynak helyzetén, a XIX. század elejére pedig tovább romlottak a töredéktelkes jobbágyság életkörülményei, viszonyai, s ezen az 1840-ben végrehajtott határ tagosítás sem változtatott lényegesen.

A céhes ipar fejlődése csak a XIX. század első évtizedeiben indult meg Nagykátán. Ha lassan is, de megindult az iparosodás.

1849. április 4-én itt volt Görgey főhadiszállása, s részben Nagykáta határában zajlott le a tápióbicskei csata, melynek sebesültjeit Kossuth is meglátogatta a városban álló Keglevich-kastélyban, amelyben ma a Polgármesteri Hivatal működik.

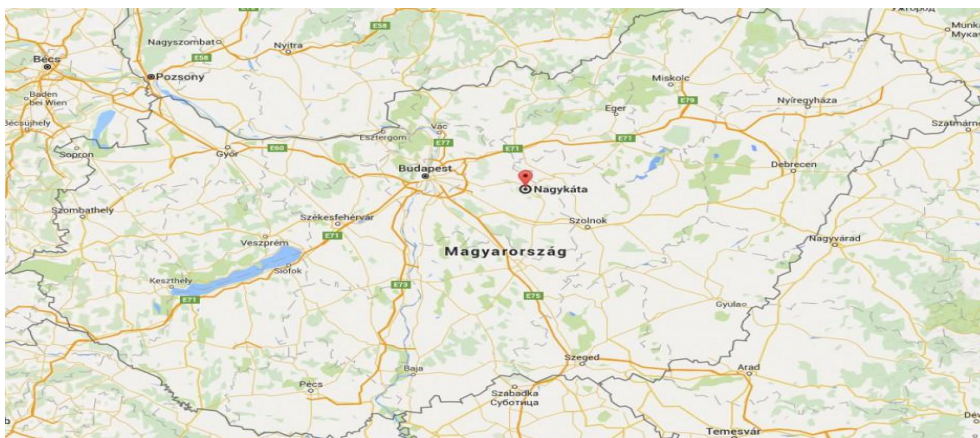
A kiegyezés korában, a fejlődés folytatódott. A 20. századi háborúk szintén nagy pusztítást végeztek a városban, a lakosság száma is jelentősen csökkent - olyannyira, hogy a városi rangot is visszavették a várostól-, és a második világháború után újra a mezőgazdaság vált a vezető ágazattá. Az újjáépítés során elkezdődött az igazi iparosodás, ami elindította a települést a városiasodás útján. Segítette a várossá válást, hogy Nagykáta 1850-től járási székhely volt, 1984-től pedig városi jogú nagyközség, ezzel együtt a térség igazgatási, oktatási-kulturális és egészségügyi központja. 1989-re érett - az akkori követelményeknek megfelelően - várossá. 2004-től 2012-ig kistérségi központ, 2013. január 01-jétől járási székhely lett.

A település megközelítése

Nagykáta Pest vármegyei város, amely Budapest és Szolnok között körülbelül félúton helyezkedik el. Közúton könnyen megközelíthető a 31-es főúton, de legalább ugyanilyen fontos a Budapest-Újszász-Szolnok-vasútvonal is.

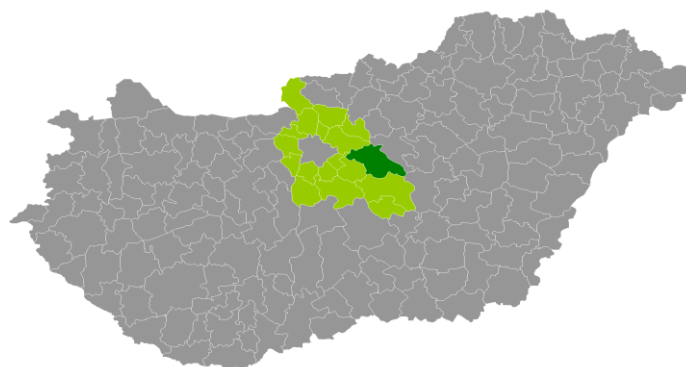
A település elhelyezkedése

Területe 8161 hektár, ebből 646 belterület. Viszonylag kisszámú lakossága ellenére fontos központ a területen - gyakran a Tápió-vidék fővárosa címmel illetik -, hiszen a környező települések lakóit is ellátja adminisztratív, kulturális, egészségügyi és üzleti szempontból is, így a teljes kiszolgált lakosság 50-60 000 főre tehető. A vasútvonal miatt gyorsan elérhető Budapest, mellyel így jelentős kapcsolatot tart fent, illetve a szomszédos Jászberényhez is erős gazdasági és oktatási kapcsolatok kötik.

Nagykáta település Magyarország térképén

A Nagykátai járás Pest vármegyéhez tartozó járás Magyarországon. Székhelye: Nagykáta. Területe a megalakuláskor 710,12 km², népessége 74 168 fő, népsűrűsége pedig 104 fő/km² volt. 15 település tartozik hozzá.

A Nagykáti járás elhelyezkedése Magyarországon

A település címere, zászlaja

A Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 1992. január 21-ei ülésén elfogadta a város új címerét és zászlóját, használatukról rendeletet alkotott.

Nagykáta Város Képviselő-testülete - figyelembe véve a község legrégebbi, 1713-1719 között használt és 1720-1740, továbbá 1744-1750, valamint 1751-1775 között kisebb változtatásokkal alkalmazott pecsétjeit, végül - az 1768-ban használt pecsétképet fogadta el a város szimbólumaként, azt címer formájában megújította és használatát bevezette.

Nagykáta szimbóluma a szívből kinövő három tulipán

A címer leírása: a háromszög alakú pajzs aranymezejében lebegő, a baloldal alsó harmadában félhold alakban kissé bevágott, vörös szívből kinövő három zöld levelű és szárú stilizált vörös tulipán, a két szélső szélre hajlik.

A zászló leírása: a zászlólap - arányában a zászlórúd felől nézve 1:2 arányú téglalap - vörössel és arannyal vágott, rajta az első harmad vonalában, mint tengelyen foglal helyet a város címere, fölötté aranybetűs „Nagykáta” felirattal.

A zászló vége rojtozott. A zászlórúd vörössel és arannyal csigavonalban festett, a zászlócsúcs aranyozott fémből készült, áttört formában a város címerét mutatja gyertyaláng alakjában. A városi zászló esetében az arányt meghatározó téglalap rövidebb oldala 1 méter. A városi zászló a Polgármesteri Hivatalban került elhelyezésre.

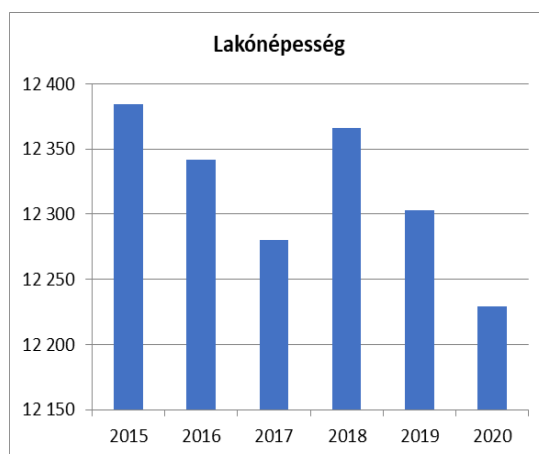
A város címerével ellátott körpecsét a városi önkormányzat és más bel-, illetve külföldi önkormányzatok közötti kapcsolatokban protokolláris célból, illetőleg szerződések, megállapodások hitelesítésekor, valamint a városi önkormányzat belső működésével és szervezeti felépítésével kapcsolatos rendelkezések hitelesítésekor használható.

A címer és a zászló használatáról alkotott rendelet részletesen szabályozza a használat körét, a használat engedélyezésének feltételeit.

A település demográfiai adatai

Az adatok alapján megállapíthatjuk, hogy a lakónépességet 2015-től egy igen lassú fogyás jellemzi. A lakosságszám 2015-ben volt a legmagasabb, 2020-ban pedig a legalacsonyabb, 2018-ban pedig majdnem megközelíti a 2015. évi szintet.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	12 384	bázis év
2016	12 342	99,66%
2017	12 280	99,50%
2018	12 366	100,70%
2019	12 303	99,49%
2020	12 229	99,40%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

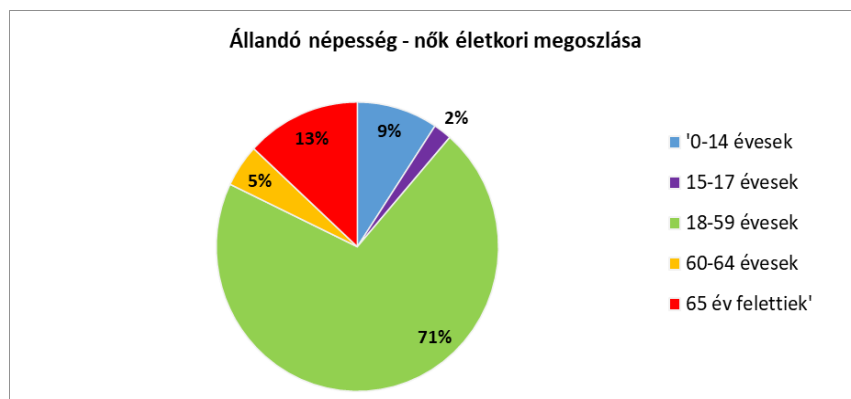
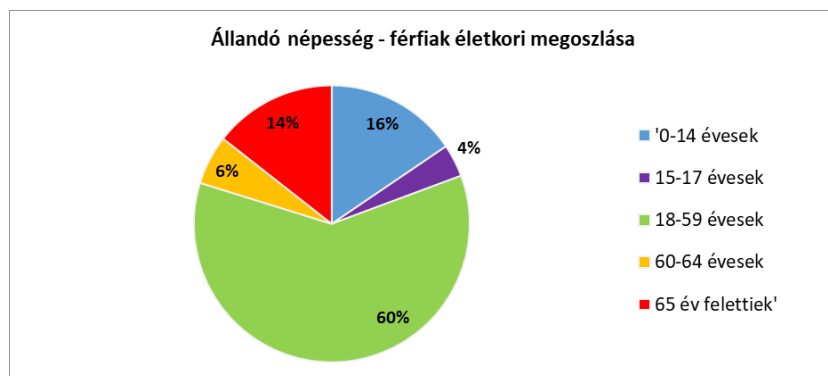
A lakónépesség nemek szerinti aránya az országoshoz hasonló, a nők, megközelíthetőleg 51%-ot, a férfiak 49%-ot képviselnek. A népesség nemenkénti és korcsoportonkénti összetételét elemezve megállapítható, hogy 60 éves kor alatt és felett is a nők aránya nagyobb a lakosság körében, mely azt jelzi, hogy a férfiak várható élettartama jóval alacsonyabb a nőkéénél, ami megfelel az országos tendenciának is.

Az állandó népességből a 18-59 éves korúak száma, abból is a nőké a legmagasabb érték, ami azt jelzi, a lakónépesség legnagyobb hányada még aktív korú. A 65 év felettiek száma nagyobb, mint a gyermekek száma, ami alapján a település szintén lassú, de elöregedő folyamata figyelhető meg.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6120	6442	12562	48,72%	51,28%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			346	2,75%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	951	940	1891	7,57%	7,48%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	233	212	445	1,85%	1,69%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	3699	7174	10873	29,45%	57,11%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	353	483	836	2,81%	3,84%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	884	1332	2216	7,04%	10,60%

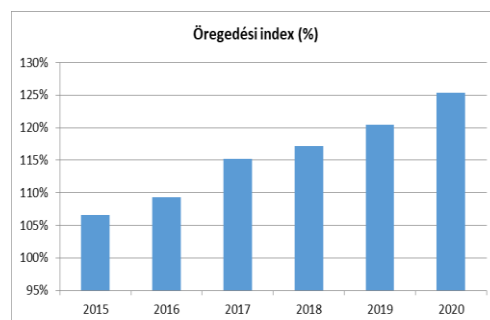
Forrás: TelR, KSH-TSTAR

A férfiak és a nők életkori megoszlását vizsgálva azt láthatjuk, hogy 0-17 éves korig a férfiak száma a magasabb, míg 18-65 év felettiek esetében a nőké. A nők száma jelentősen magasabb a férfiakétól a 18-59 éves korban, de magasabb az arányuk a 65 év felettiek körében is. Elmondható tehát, hogy a településen többségében nők élnek, a férfiak elhalálózása hamarabb történik meg, mint a nők esetében.

A lakosság körében a 0-14 éves korú lakosság száma sajnálatos módon folyamatosan csökken, míg a 65 év feletti aránya évről-évre nő, melyet jól szemléltet a településre vetített öregedési index is. A demográfiai öregedés, azaz az időskorúak népességen belüli arányának emelkedése, illetve a népesség átlagos, illetve medián életkorának növekedése részben a születések számának következménye, mindemellett azonban nagy szerepet játszik benne az életésélyek javulása, az idősök abszolút számának jelentős emelkedése is.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	2 092	1 962	106,63%
2016	2 130	1 948	109,34%
2017	2 181	1 894	115,15%
2018	2 216	1 891	117,19%
2019	2 266	1 881	120,47%
2020	2 316	1 847	125,39%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlási mutató szerint megállapítható, hogy a település vonzereje többnyire negatív előjelet mutat, tehát az elvándorlás nagyobb arányú. Sok fiatal költözik el településünkről, a viszonylag jobb lehetőségeket biztosító fővárosba, külföldre, még ha csak időlegesen is. Az elmúlt 6 év adatait vizsgálva az látszik, hogy 2020. évben volt a legnagyobb arányú az elvándorolások száma. 2018. évet azonban egy nagyobb bevándorlási időszak jellemzi.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	-1,50
2016	0,10
2017	-1,40
2018	6,50
2019	-1,10
2020	-2,60

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Nagykátai népességének alakulását - a vándorlásoktól eltekintve - a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg. Ez az ún. természetes szaporodás, amely tehát az élveszületések és a halálozások különbözete. A természetes szaporodás negatív értékű, mely szerint a halálozások száma meghaladja a születéseket. Ez annak is a bizonyítéka, hogy a település előregedő tendenciát mutat.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-2,40
2016	-3,20
2017	-3,20
2018	-2,90
2019	-6,20
2020	-5,50

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

A mindenki számára egyenlő esélyeket biztosító társadalom megköveteli a társadalmi érvényesülést gátló akadályok elmozdítását, valamint egy olyan légkör kialakítását, melyben a sokféleség a társadalmi-gazdasági életerő forrását jelenti.

Az elvárások alapján az országok - régiók, kistérségek, települések - feladata a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése.

Az esélyegyenlőség biztosítása és előmozdítása jól elkülöníthető fogalmak, melyek egyben egymást kiegészíthető célokat jelölnek meg:

- az esélyegyenlőség biztosítása olyan, általában passzív cselekedet, amely valamit kinyit, lehetővé tesz az adott védett csoport számára is,
- az esélyegyenlőség előmozdítása aktív cselekedet, melynek eredményeként a védett csoport tagjai valóban élni tudnak a számukra is nyitott lehetőségekkel.

Az esélyegyenlőség érvényesüléséről csak akkor beszélhetünk, ha mindkét cél egyszerre teljesül: az adott védett csoport tényleges résztvevővé válik.

Célok

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó szabályozás (1083/2006/EK rendelet) kiemeli két olyan horizontális elvárást, amelyet minden pályázat tervezése során figyelembe kell venni: az egyik az esélyegyenlőség a másik pedig a fenntartható fejlődés. Az Európai Bizottság javaslatára és a sajátos magyar adottságok és problémák figyelembe vételével 5 olyan terület került kijelölésre, melyek hozzájárulhatnak az esélyegyenlőségi célcsoportok hazai helyzetének javulásához. A települési esélyegyenlőségi helyzetelemzés és program kidolgozásakor az 5 célcsoport esélyegyenlőségi helyzetét vizsgáljuk meg a települési ellátórendszerhez történő hozzáférés tükrében. Ezen hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők és a romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek és a
- fogyatékkal élők.

Esélyegyenlőség elsősorban az egyenlő hozzáférés azonos módon való biztosítását (más szóval az egyenlő bánásmódot) jelenti. Így lehet megelőzni, hogy embercsoportok kirekesztődjenek a különböző lehetőségekhez való hozzáférésből.

Az esélyegyenlőség egy olyan alapvető emberi jog, amely kimondja, hogy minden embert pusztán emberi mivolta alapján - nemre, bőrszínre, vallásra, anyagi helyzetre, fogyatékosagra, politikai véleményre, szexuális irányultságra, életkorra, nemzetiséghez való tartozásra, családi állapotra stb. való tekintet nélkül - megilleti a lehetőség, hogy másokkal azonos módon, azonos térben és ugyanolyan arányban hozzáférhessen például az információkhoz, szolgáltatásokhoz, eszközökhöz.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nagykátai Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket - az óvoda kivételével - érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel) és az intézmények fenntartóival.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésére szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1.§ (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.) előírásaira.

A jogforrási hierarchia mentén felépülő szabályozási rendszer meghatározza az esélyegyenlőség biztosításának egyes területekre, ágazatokra vonatkozó elvárásrendszerét, megadva azt a makroszintű keretrendszert, amelyben a települések megalkothatják saját jogi szabályozó rendszerüket, illetve kijelölhetik az esélyegyenlőség biztosítása felé való törekvésük tartalmi elemeinek alapjait. A szubszidiaritás elve mentén fontos elvárás a települési szabályozó elemekre vonatkozóan - a jogforrási hierarchiába való betagozódás mellett - a helyi szükségletekre, igényekre és problémákra szabhatóság, a lokális különbségek kezelésének lehetősége, melyet az önkormányzatok kezében lévő jogalkotási és joggyakorlási autonómia alapján létrejövő önkormányzati rendeletek teremtenek meg. Jelen Program kidolgozásához felhasznált, az 1.1. fejezetben felsorolt jogszabályokban foglaltakkal is összhangban álló, néhány helyi rendeletet érdemes e helyütt megemlíteni, mivel ezen szabályok a település szociális ellátórendszerének és lakásgazdálkodásának a HEP célcsoportjai szempontjából is kiemelten fontos kérdéseivel

foglalkoznak. Nagykáta Város Önkormányzatának vonatkozó, a szociális terület tekintetében releváns rendeletei az alábbiakban határozhatóak meg:

- 6/2023.(IV.26.) önkormányzati rendelet a települési támogatásról, az egyéb szociális és gyermekvédelmi ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, igénybevétele szabályairól (továbbiakban: Ör.);
- 18/2006.(IX.21.) önkormányzati rendelet az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletére, elidegenítésére vonatkozó szabályokról (továbbiakban: Lr.).

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

Fontos megemlíteni azokat a koncepciókat, programokat és terveket, melyek jóllehet egy- egy szektor konkrét célkitűzéseit és terveit határozzák meg, mégis szervesen és elválaszthatatlanul kapcsolódnak az esélyegyenlőség kérdésköréhez. A teljesség igénye nélkül:

- Nagykáta Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája (2021-2027) - *A 2021-27-es Európai Unió ciklus TOP Plusz forrásai finanszírozást biztosítanak a fenntartható városfejlesztésre az Európai Parlament és a Tanács 2021/1058 Rendelet (ERFA rendelet) 11. cikke alapján. Ahhoz, hogy a cikk hatálya alá eső városok a számukra dedikált forrással tudjanak tervezni, fenntartható városfejlesztési stratégiát kell készíteniük az Irányító Hatóság által kiadott módszertani útmutatónak megfelelően.*
- Nagykáta Város Önkormányzata Gazdasági Programja (2019-2024) - *A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116.§-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. A fejlesztési terv azt a célkitűzést szolgálja, hogy egy előre kidolgozott terv alapján legyenek konkrét célmeghatározások, ennek mentén keres az Önkormányzat pályázati lehetőségeket, egyéb forrást a megvalósításhoz. Gyakran egy gazdasági program tartalmazza az esélyegyenlőség szempontjából érintett területek hiánykompenzációját, például az akadálymentesítés, az egészségügy, a szociális ellátás, az idősgondozás területén, de természetesen más számtalan területet érinthet.*

- **Nagykátai Integrált Településfejlesztési Stratégia** - *Az integrált településfejlesztési stratégia (ITS) a település középtávú fejlesztési irányait meghatározó, operatív jellegű, megvalósítás-orientált fejlesztési dokumentum, melynek célja, hogy a stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő az elkövetkező évek városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét. A településfejlesztési koncepciók és településfejlesztési stratégiák elkészítését, tartalmi követelményeit, továbbá egyeztetésének rendjét a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet szabályozza.*
- **Településfejlesztési Koncepció** - *A fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe.*
- **Településszerkezeti terv** - *A településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett.*
- **Településrendezési terv** - *A települési önkormányzat a településrendezési feladatait a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.*

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Tápiómenti Területfejlesztési Társulásnak 20 önkormányzat a tagja. A társulás tagjai: Bénye, Farnos, Jászfelsőszentgyörgy, Káva, Kóka, Mende, Nagykáta, Pánd, Süllyás, Szentlőrinc-káta, Szentmárton-káta, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószecső, Tápiószele, Tápiószentmárton, Tóalmás, Újszilvás és Uri település önkormányzatai.

A fenti önkormányzatok képviselő-testületei önkéntes és szabad elhatározásukból, egyenjogúságuk tiszteletben tartásával, a kölcsönös előnyök és az arányos teherviselés alapján hozták létre a Tápiómenti Területfejlesztési Társulást.

Kiemelt célja a térségi szennyvízkezelési beruházás előkészítése és lebonyolítása, ezen túlmenően a térségi együttműködés előmozdítása a települések fejlesztésének kölcsönös érdekeltségen alapuló koordinálása, konkrét fejlesztési programok kidolgozásához, a végrehajtásához pályázat benyújtása, amely elvezet a települések társadalmi, gazdasági felemelkedéséhez, a kistérségek és településközi együttműködésében rejlő lehetőségek hasznosításán keresztül.

A Tagok már több éve együttműködnek a települések fenti feladatainak megoldásában, a működő létesítmények üzemeltetését pedig - a társulás alapítását és céljainak meghatározását követően bekövetkezett jogszabályi változásoknak megfelelően - azonos üzemeltető társasággal való szerződéskötés alapján látják el.

Közös tevékenységüket olyan kiemelt műszaki, technikai színvonalon és a környezetet védő rendszerben valósítják meg a Tagok, amely a XXI. század infrastrukturális rendszerében hosszútávon biztonságot nyújt mind a Társulás, mind a térségben élő lakosság számára. A társulási megállapodás ezen együttműködési szándékuk megerősítésére szolgál.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatai kimutatása

A helyzetelemzés alapjául szolgáló statisztikai adatok túlnyomó többsége az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) adatbázisából került kigyűjtésre. A TeIR web alapú informatikai rendszer, amelynek szolgáltatásai az Interneten keresztül érhetőek el. Az országos, területi (regionális, kiemelt térségi, megyei, kistérségi) és

települési szervezetek a TeIR egységes adatbázisához az alkalmazási rendszeren (felhasználói felületen) keresztül csatlakoznak.

A TeIR adatbázisa mellett önkormányzati, intézményi adatforrásokat is felhasználtunk.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység újkeletű fogalom, a XX. század második felében jelent meg. Azt a jelenséget értjük alatta, amikor valaki hosszú időn keresztül a relatív szegénységi küszöb alatt él, és nem látszik annak lehetősége, hogy helyzetéből önerővel, külső beavatkozás, segítség nélkül ki tudna törni. A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat az elemi lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet. Mindezek együtt szükségszerűen előidézik a szegénység és a kirekesztődés újratermelődését, generációk közötti átörökítést.

A romákkal kapcsolatos első kérdés, hogy kit is tekintünk romának. Azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzeti, etnikai csoporthoz, kisebbséghez való tartozás vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető. Kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely kisebbségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti.

A roma népességre vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre. A népszámlálási adatok azért megbízhatatlanok, mivel a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának. A legutóbbi nemzetiségi önkormányzati választások alkalmával 154 fő kérte a roma nemzetiségi névjegyzékbe való felvételét. A településen 2019-ben a Nagykáta Városi Roma Nemzetiségi Önkormányzat három fővel alakult meg. A megválasztott képviselők lemondása után a Helyi Választási Bizottság a lemondott képviselők mandátumát a soron következő legtöbb szavazatot szerzett jelöltek részére adta ki. Jelenleg a Nagykáta Városi Roma Nemzetiségi Önkormányzat két fővel működik.

A romák a társadalom legszegényebb, leginkább kirekesztett, azaz összességében legsérülékenyebb csoportja.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

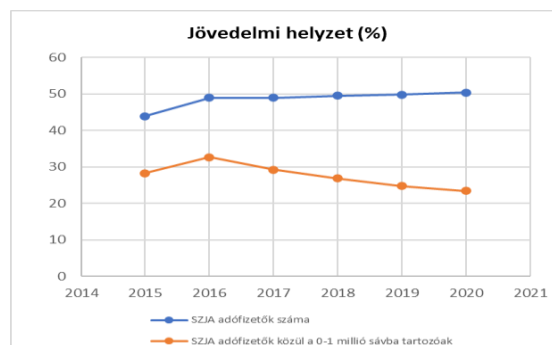
A szegénység számos társadalmi tényezőtől függ. Legfőbb okai társadalmi, kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység és az eltérő jövedelmi viszonyok. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része a pénzbeli juttatások rendszereiből származik (pl. családi pótlék, gyermekgondozási díj, gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, időskorúak járadéka stb.), illetve önbevallás alapján alkalmi munkavégzésekből.

A személyi jövedelemadót fizetők arányának az állandó népesség arányában nincs releváns változása az elmúlt években, ami a foglalkoztatási helyzet viszonylagos stabilitását is jelenti.

A 0-1 millió Ft éves jövedelem után SZJA-t fizetők, tehát az alacsony jövedelműek aránya 2016 óta folyamatosan csökken. Ezek a számok összefüggésben állnak a foglalkoztatottsági adatok pozitív alakulásával, ill. a közfoglalkoztatásban dolgozók számának csökkenésével.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	43,90	28,30
2016	48,90	32,60
2017	48,90	29,20
2018	49,50	26,80
2019	49,80	24,70
2020	50,30	23,40

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan sincsenek pontos adatok, azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb. Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piactudatos átalakulás legnagyobb vesztese a roma népesség, a munkanélküliség a roma származású embereket nagyobb mértékben sújtja.

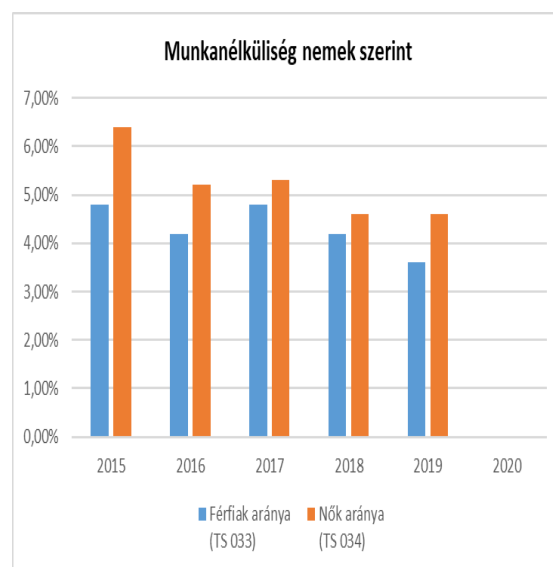
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint az FIt. és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A Nagykátán regisztrált roma és mélyszegénységben élő álláskeresőkről a munkaerő-piaci szervezet nem vezet külön nyilvántartást, emiatt a két csoport foglalkoztatási helyzetéről pontos adatok nem állnak rendelkezésre. Az országos adatokból, trendekből ugyanakkor vonhatunk le következtetéseket a helyi célcsoport vonatkozásában is. Bár néhány területen látszik némi előrelépés, az összkép továbbra is elég lesújtó. A cigányságot hátrányosan érintette a tankötelezettségi korhatár leszállítása, a roma fiatalok kevésbé veszik ki a részüket a felsőoktatás bővüléséből, foglalkoztatási mutatóikat pedig jelentős részben a közmunka húzta fel.

Nagykátán a nyilvántartott álláskeresők aktív korú népességben belüli aránya csökken, a nők aránya magasabb, mint a férfiaké. Hazánkban a kisgyermekes nők nem, vagy nagyon nehezen tudnak visszatérni a munka világába, még akkor is, ha számos család- és foglalkoztatáspolitikai eszközzel segíti őket a kormányzat és a munkáltatók a munkaerő-piaci reintegrációban. Napjainkban is felfedezhető a diszkrimináció a munka világában, amelynek köszönhetően a nők hátrányos megkülönböztetése a társadalmi fejlődés ellenére is jelen van mindennapjainkban. A kisgyermekes anyák elhelyezkedési esélyei jelentősen nem javulnak, ha egy nő több gyermeket vállal, ez sok esetben a saját munkaerő-piaci kirekesztődéséhez vezet. Minél több gyermek van a családban, az anya foglalkoztatási rátája annál alacsonyabb.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	4,80%	6,40%	5,60%
2016	4,20%	5,20%	4,70%
2017	4,80%	5,30%	5,05%
2018	4,20%	4,60%	4,40%
2019	3,60%	4,60%	4,10%
2020	-	-	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A korcsoportonkénti megoszlás szerint a nyilvántartott álláskeresők száma 2015. évben volt a legmagasabb.

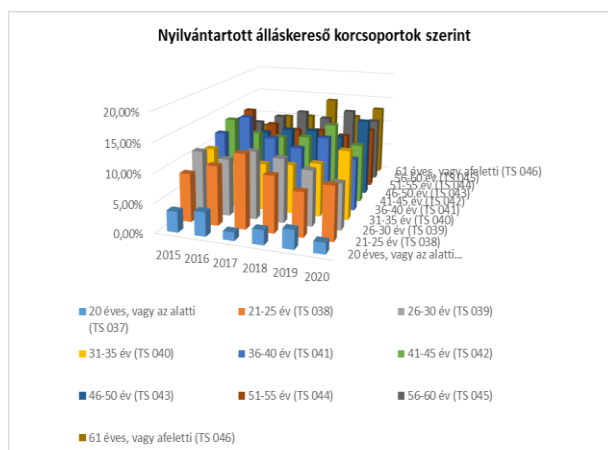
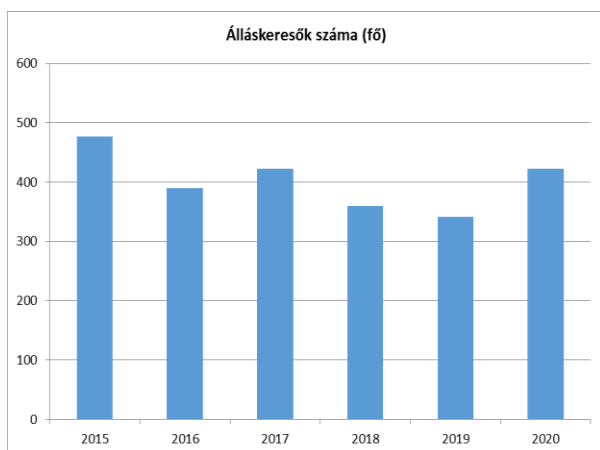
Nagykátán - *számszakilag* - a 6 év adatai ismeretében a 36-40 éves, 41-45 éves korosztályban a legmagasabb a nyilvántartott álláskeresők száma. Talán ez lehet az a korosztály, ahol a kitolódott gyermekvállalást követően a munka világába való visszatérés nehézkesen alakul. Magas a számuk az idősödő korosztályban is, de legalacsonyabb a számuk a 20 éves, vagy az alattiak körében. 2015. évhez képest azonban, - három korosztályt kivéve - különböző mértékben ugyan, de mindenhol csökkent az álláskeresők száma.

A munkanélküliség kockázata eltérő a különböző korcsoportokban. Az idősebb korosztály esetében nem annyira a munkanélküliség szintje, mint inkább az újbóli elhelyezkedés fokozott nehézsége jelenti az elsődleges problémát, a hosszabb ideig tartó állástalanság pedig sokszor az aktív álláskeresés iránti motiváció elvesztéséhez, inaktivitáshoz vezet. A fiatal munkavállalókhöz hasonlóan az idősebbeket is gyakran éri hátrányos megkülönböztetés a munkáltatók részéről.

Az idősödő munkavállalók, illetve munkakeresők mellett kiemelt a munkaerő-piaci kockázata a pályakezdő fiataloknak is. Ha egy fiatal pályája kezdetén tartósan nem talál (megfelelő) munkát, az jelentősen befolyásolhatja a további előmenetelét. Ebben a korosztályban a munkanélkülivé válásának legfőbb oka a megalapozatlan pályaválasztás, az oktatásból képzettség nélkül kilépők magas aránya, az iskolarendszerű képzéseknek a gazdaság igényeit nehézkesen követő szakmastruktúrája, valamint az érintettek álláskeresési készségének, motivációjának alacsony szintje. Tovább rontja a fiatalok elhelyezkedési esélyét, ha bármely hátrányos helyzetű csoportba tartoznak.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	477	390	422	360	342	423
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	17,00	16,00	6,00	9,00	11,00	8,00
	%	3,56%	4,10%	1,42%	2,50%	3,22%	1,89%
21-25 év (TS 038)	Fő	40,00	40,00	54,00	35,00	26,00	39,00
	%	8,39%	10,26%	12,80%	9,72%	7,60%	9,22%
26-30 év (TS 039)	Fő	52,00	39,00	50,00	40,00	33,00	34,00
	%	10,90%	10,00%	11,85%	11,11%	9,65%	8,04%
31-35 év (TS 040)	Fő	48,00	31,00	35,00	31,00	32,00	51,00
	%	10,06%	7,95%	8,29%	8,61%	9,36%	12,06%
36-40 év (TS 041)	Fő	56,00	59,00	49,00	37,00	43,00	39,00
	%	11,74%	15,13%	11,61%	10,28%	12,57%	9,22%
41-45 év (TS 042)	Fő	63,00	43,00	45,00	40,00	47,00	44,00
	%	13,21%	11,03%	10,66%	11,11%	13,74%	10,40%
46-50 év (TS 043)	Fő	58,00	39,00	46,00	40,00	35,00	58,00
	%	12,16%	10,00%	10,90%	11,11%	10,23%	13,71%
51-55 év (TS 044)	Fő	62,00	41,00	41,00	36,00	32,00	46,00
	%	13,00%	10,51%	9,72%	10,00%	9,36%	10,87%
56-60 év (TS 045)	Fő	45,00	43,00	52,00	41,00	45,00	49,00
	%	9,43%	11,03%	12,32%	11,39%	13,16%	11,58%
61 éves, vagy a feletti (TS 046)	Fő	36,00	39,00	44,00	51,00	38,00	55,00
	%	7,55%	10,00%	10,43%	14,17%	11,11%	13,00%

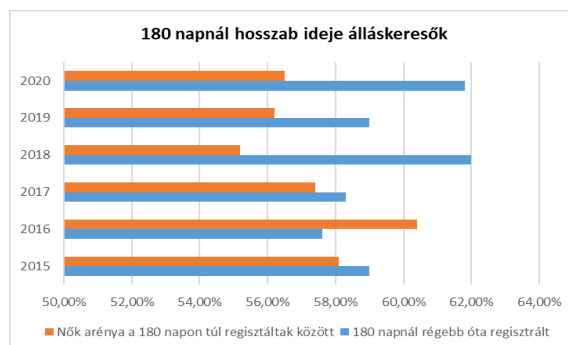
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők arányát tekintve megállapítható, hogy magas arányban a nők teszik ki a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresők számát. Ez ismét összefüggésbe hozható a nők aránytalanul nehezebb elhelyezkedési esélyeivel.

A tartós, vagyis az egy évnél tovább fennálló munkanélküliség igen káros következményekkel jár az egyén számára. A hosszú állás nélküli időszak alatt a szaktudás és a készségek elavulttá válhatnak, a munkával szembeni attitűd és motiváció romlik, leépülhetnek a társadalmi és szakmai kapcsolatok, csökkenhet a fizikai teljesítőképesség és romolhat az egészségi és a mentális állapot is. Ezek miatt minél hosszabb ideig tart az állás nélküli időszak, annál inkább csökken az elhelyezkedés valószínűsége.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2015	59,00%	58,10%
2016	57,60%	60,40%
2017	58,30%	57,40%
2018	62,00%	55,20%
2019	59,00%	56,20%
2020	61,80%	56,50%

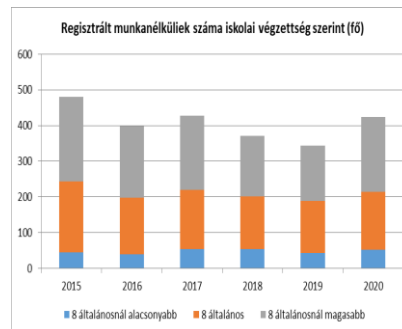

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A három alább vizsgált csoportban - az országos trendekkel ellentétben - a regisztrált álláskereső közel fele 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségű, (nem olyan nagy arányban maradnak el ettől az általános iskolai végzettségűek), amely nagyon magas aránynak mondható, tekintettel arra, hogy általában a 8 általánosnál alacsony iskolai végzettségűek számára a legnehezebb az elhelyezkedés.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	481	44	9,15%	200	41,58%	237	49,27%
2016	399	40	10,03%	158	39,60%	201	50,38%
2017	427	53	12,41%	166	38,88%	208	48,71%
2018	371	53	14,29%	149	40,16%	169	45,55%
2019	344	42	12,21%	146	42,44%	156	45,35%
2020	424	52	12,26%	163	38,44%	209	49,29%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A foglalkoztatáspolitikai eszközök célja, hogy biztosítsa a munkaerőpiac kiegyensúlyozottabb működését és elősegítse a munkaerőpiacról kiszorultak visszakerülését az elsődleges munkaerőpiacra és támogassa a minél magasabb foglalkoztatottságot. Az aktív eszközök lehetnek követő jellegűek, melyek már a kialakult munkanélküliséget kezelik és preventív típusúak,

amelyek a munkanélküliség kialakulását (pl. elbocsátásokat) igyekeznek megelőzni. A teljesség igénye nélkül a főbb aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök közé tartoznak: a munkaerő-piaci képzések, a bérjellegű támogatások, a munkahelymegőrző támogatás, a munkahelyteremtő támogatás, a mobilitási támogatások, az álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatások, a közfoglalkoztatás.

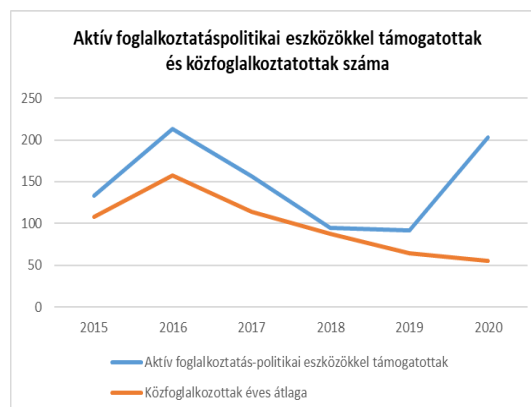
A közfoglalkoztatási rendszer bevezetésének elsődleges indoka az volt, hogy a különböző foglalkoztatási programokon keresztül a munkaerőpiactól huzamosabb ideje távol lévők fokozatosan visszavehesse a munka világába, azon belül is a nyílt munkaerő-piacra. Ezen programok többsége ugyan alkalmas bizonyos, a munkavállaláshoz szükséges készségek és kompetenciák fejlesztésére, de a résztvevőket nem ösztönzi a nyílt munkaerő-piaci részvételre.

Nagykátán három közfoglalkoztató szervezet működik: Nagykáta Város Önkormányzata Városgazdálkodási Szervezete, a Nagykátai Gyógyfürdő és Egyéb Szolgáltató Nonprofit Kft., illetve a Tápió-Hajta Vízgazdálkodási Társulat.

A közfoglalkoztatottak száma a 2016-os csúchoz képest folyamatosan csökken.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	133	108
2016	213	158
2017	157	114
2018	95	88
2019	92	64
2020	203	55

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A városban az 1990-es években történt átalakulások után csökkent a helyi munkalehetőségek száma, ezért a munkavállalók sokszor a fővárosba, vagy közeli települések egyikébe ingáznak. Ugyan egyre több a helyi vállalkozás, de ennek megtartó ereje még nem éri el a kívánt szintet.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A fiatalok középfokú képzése helyben megoldott, mivel két középiskola is működik a településen.

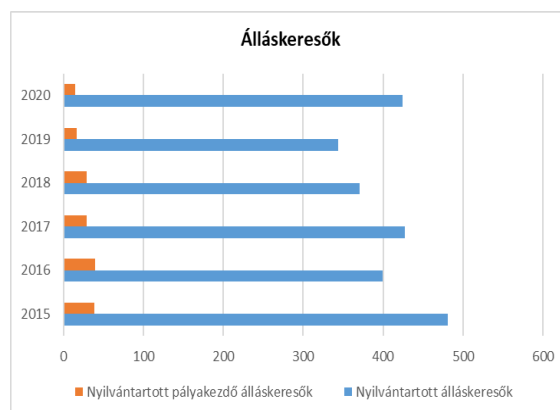
A Damjanich János Gimnázium és Mezőgazdasági Technikum az alábbi képzési formákkal rendelkezik:

A Ceglédi SZC Nagykátai Ipari Szakképző Iskolában technikumi és szakképző iskolai oktatás, illetve felnőttek nappali oktatása és nappali rendszerű szakmai oktatása történik. A felsorolt hiányszakmák képzése zajlik, mint asztalos; épület- és szerkezetlakatos; festő, mázoló, tapétázó; gépi és CNC forgácsoló; kőműves; villanszerelő; pincér-, vendégtéri szakember, de más szakmák is, mint informatikai rendszer és alkalmazásüzemeltető technikus; kereskedelmi értékesítő; kereskedő és webáruházi technikus.

Mint ahogyan az alábbi táblázatok szemléltetik, a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma elenyésző a nyilvántartott álláskeresők között, sőt számuk a 2016. évhez képest folyamatosan csökken.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	481	39
2016	399	40
2017	427	29
2018	371	29
2019	344	17
2020	424	15

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A kapcsolatot a munkanélküliek és Munkaadók között a Pest Vármegyei Kormányhivatal Nagykátai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya látja el a településen. A munkaközvetítés mellett képzéseket, átképzéseket, tanfolyamokat is szerveznek, de jelentős szerepük van a közmunkaprogramban is.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A mélyszegénységben élők és romák önkormányzati intézményekben történő foglalkoztatásával kapcsolatos adatok a személyiségi jogok védelme miatt nem kimutathatóak, így erre vonatkozó adat nem áll rendelkezésre.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az egyenlő bánásmód mindenkinek alanyi jogon jár a munkaerő-felvétel, a munkafeltételek, a szakmai előmenetel, a bérezés, a képzéshez való hozzáférés, a foglalkoztatói nyugdíj és az elbocsátás tekintetében. Bizonyított, hogy a romákkal szembeni előítéletek széles körben elterjedtek. A hátrányos megkülönböztetés markánsan nyilvánul meg a foglalkoztatás területén, így már az elhelyezkedés is nehézségeket rejt magában a védett tulajdonsággal rendelkezők számára. Ha sikerül is ezen csoportba tartozóknak munkát vállalniuk, a jövedelmi viszonyok, a munka körülményei és az érdekérvényesítés lehetőségei korlátozottabbak. Esetükben jellemző, hogy bejelentés nélkül, vagy éppen határozott időre szóló szerződéssel foglalkoztatják őket. A hátrányos megkülönböztetéssel összefüggő esetekről nagyként szinten nincs információ.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei;

A digitalizáció rohamos és folyamatos fejlődése következményeként a megnövekedett otthoni és munkahelyi számítógép-, mobileszköz- és internethasználat megköveteli a kommunikációs eszközök használatával összefüggő ismeretek bővítését, folyamatos fejlesztését. A digitális írástudás elengedhetetlen feltétele mindennapi életünknek. A társadalmi egyenlőtlenségek új dimenziójaként a digitális szakadék tovább nehezíti a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok integrációját.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Foglalkoztatáspolitikai passzív eszközök leginkább az álláskeresők számára nyújtható anyagi és egyéb támogatások köre, egészen addig, ameddig nem sikerül munkahelyet találniuk.

Az Ft. értelmében álláskeresői járadék illeti meg azt, aki

- álláskereső,
- az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik,
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

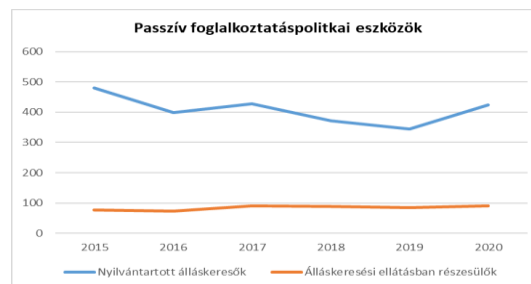
Az álláskeresői járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző, vagy - ha az álláskeresőként való nyilvántartásba vételre későbbi időpontban kerül sor - az álláskeresőnek az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben az ezen időszak alatt érintett jogviszonyokban elért, társadalombiztosítási járulék alapja havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. A havi átlagos összeg kiszámítása során ezen időszak alatt elért járulékalap összegét osztani kell azoknak a hónapoknak a számával, amelyekben az álláskeresőnek volt járulékalapot képező jövedelme. Ha az álláskereső adott hónapban nem az egész hónapra vonatkozóan rendelkezik járulékalappal, akkor a hónapot a havi átlagos összeg kiszámítása során töredék hónapként kell figyelembe venni. Az álláskeresői járadék napi összege a meghatározott járadékalap 60 százaléka, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének megfelelő összeg.

A 2023. december 1-jétől hatályba lépett a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 508/2023. (XI. 20.) Korm. rendelet szerint a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) havi összege: 266.800,- Ft, napi összege: 12.270,- Ft.

Nagykátán a 2015. évi csúcshoz képest minden évben csökkent a regisztrált álláskeresők száma, ugyanez nem mondható el a járadékra jogosultak számáról. A százalékos arány mutató szerint az összes nyilvántartott álláskereső között a járadékra jogosultak száma elenyésző.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	481	5,77%	76	15,80%
2016	399	4,83%	73	18,30%
2017	427	5,20%	91	21,31%
2018	371	4,49%	89	23,99%
2019	344	4,22%	85	24,71%
2020	424	5,26%	90	21,23%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az Szt. célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 01-jétől jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat ellátásaival, támogatásaival kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. A kötelezően nyújtandó ellátásokat a járási hivatalok állapítják meg. Ezen ellátások a következők: az aktív korúak ellátása, az időskorúak járadéka, az ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj), a közgyógyellátás (alanyi és normatív formák) és az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)–c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

e) akinek esetében az álláskeresői ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Flt. alapján álláskeresői ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy

f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

g) akinek esetében a gyermekek otthongondozási díja, az ápolási díj, a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tny.) 52.§-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását

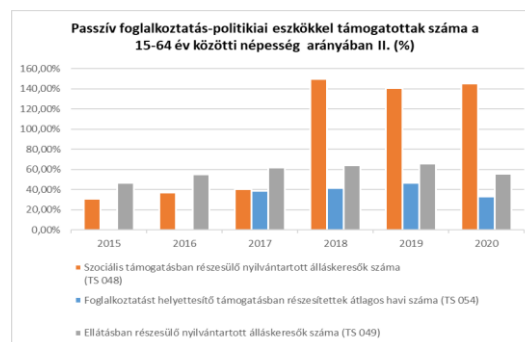
megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött,
feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Az aktív korúak ellátása keretében - mely szintén a foglalkoztatáspolitikai passzív eszközök közé sorolható - kétféle támogatás állapítható meg a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (továbbiakban: FHT), valamint a rendszeres szociális segély helyébe lépő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (továbbiakban: EGYT).

A táblázat megmutatja, hogy Nagykátán a 2017. évi csúcshoz képest a segélyben részesülők száma fokozatosan csökkent évről-évre, azonban, ha összeadjuk az EGYT-t és az FHT-t kapók számát, akkor azt láthatjuk, hogy azok összege több, mint a segélyben részesülők száma. A munkanélküliek 38-46%-a kapott FHT-t az elmúlt években, amely azt jelenti, hogy a regisztrált álláskereső közel harmada-fele nem tartós - minimum egy éves - foglalkoztatás után jelentkezett a Foglalkoztatási Osztályon, így álláskeresői járadékra nem jogosultak.

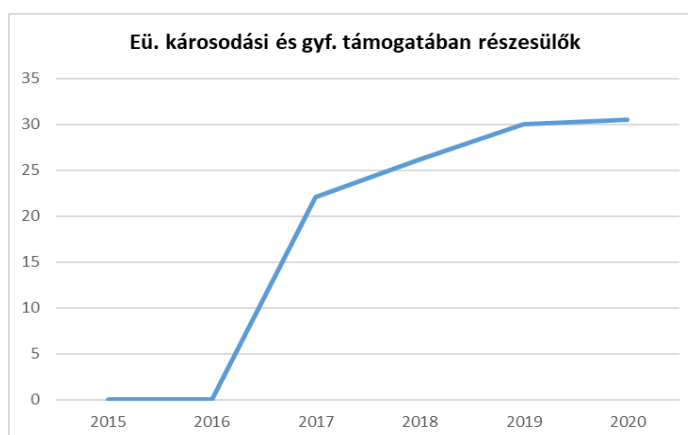
3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	149	30,98%	n.a.	-	225	46,78%
2016	148	37,09%	n.a.	-	221	55,39%
2017	173	40,52%	165	38,57%	264	61,83%
2018	150	150,00%	155	41,89%	239	64,42%
2019	141	141,00%	160	46,48%	226	65,70%
2020	145	145,00%	140	32,97%	235	55,42%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	22
2018	26
2019	30
2020	31

Forrás: TeIR, KSH

Egyéb támogatások biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek továbbra is. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lett 2015. március 1. után, amelynek jogosultsági feltételeit, típusait az önkormányzatok határozhatják meg. Nagykátán az Ör. szabályozza a helyi ellátások körét és jogosultsági feltételeit. A támogatás formái különösen a települési támogatás, a települési létfenntartási támogatás, a települési temetési támogatás, a települési lakásfenntartási támogatás, a települési támogatás elemi kár elhárításához, a köztemetés, a karácsonyi támogatás és az újszülöttek támogatása.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

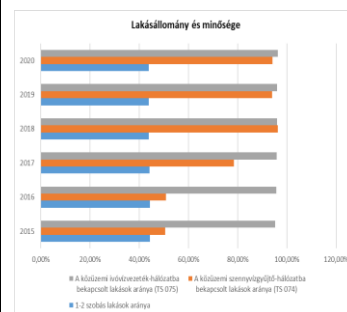
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakáspolitikai egyik fontos területe a lakásgazdálkodás, amely a már meglévő lakásállomány kezelésével, minőségi javításával foglalkozik. Az önkormányzatok esetében a lakásgazdálkodás vagyonkezelésre, állagmegóvásra, felújításra, korszerűsítésre, lakáselosztásra irányulhat.

Nagykátán település lakásállománya a vizsgált időintervallumban közel azonos szinten van, nagy mozgás nem figyelhető meg benne. Az épített lakások száma az elképzelhető városi tendenciákhoz képest alacsony. A meglévő lakásállomány mutatott mérők szerinti minőségi szintje a táblázat százalékos arányait tekintve magas, de nem 100%-os.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közzem szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közzem ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	5081	5	1	44,40%	50,50%	95,20%
2016	5085	6	1	44,30%	50,80%	95,60%
2017	5081	9	2	44,20%	78,50%	95,80%
2018	5077	10	2	43,90%	96,20%	96,00%
2019	5078	7	1	43,80%	94,00%	96,00%
2020	5081	5	1	43,80%	94,10%	96,30%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A Nagykátán város közigazgatási területén lakóházat, lakást, építési telket vásárlók, építők lakáscélú támogatásban részesülhetnek a Nagykátán Város Önkormányzata Képviselő-testületének 1/1999. (I.26.) számú önkormányzati rendeletében foglalt feltételek alapján. A támogatás adható helyi támogatásként, vagy első lakáshoz jutók támogatásaként. A támogatás megítéléséről a Képviselő-testület dönt.

a) bérlakás-állomány

Az Lr. foglalja magában az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletére, elidegenítésére vonatkozó szabályokat.

A képviselő-testület az önkormányzat tulajdonában álló lakásokat megüresedés esetén bérbeadja. A hasznosítás történhet közérdekből és szociális jelleggel történő bérbeadással, illetve költségalapon meghatározott lakbérű lakások bérbeadásával.

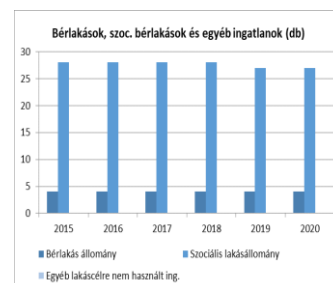
Az önkormányzat tulajdonában álló bérlakások száma jelenleg 31 db.

A bérlakás-állomány városrészek szerinti megoszlása egyenletes. Az önkormányzat rendelkezik 4 db szükséglakással is, melyet külterületen, a volt egreskátai iskolában alakítottak ki. Az intézkedés célja, hogy amennyiben valaki rendkívüli élethelyzetbe kerül, azonnali ellátást tudjanak biztosítani.

A bérlakások komfortfokozatot tekintve közel azonos arányúak mindegyik fokozatnál.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakásállomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2015	5 081	0	4	0	28	0	0
2016	5 081	0	4	0	28	0	0
2017	5 081	0	4	0	28	0	0
2018	5 081	0	4	0	28	0	0
2019	5 081	0	4	0	27	0	0
2020	5 081	0	4	0	27	0	0

Forrás: önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat tulajdonában álló bérlakások döntő többsége szociális alapon került kiutalásra. Az önkormányzati lakásgazdálkodásnak a lakás mobilitáshoz is jelentősen hozzá kell járulnia, nem szabad, hogy a bérlakás-szektor parkoló pályává váljon, és egy fennálló társadalmi, szociális helyzetet tartósan konzerváljon. A lakásgazdálkodás önmagában nem képes kezelni azokat a társadalmi problémákat, amelyek az önkormányzati lakásokban élők körében, mint a társadalom szeletében lecsapódnak. A jelenlegi bérlői réteg jelentős része esetében kell számolni a tartós bérlői státusszal, mivel önálló lakásfenntartásra saját tulajdonú lakás esetében sem lennének képesek. A város nem képes önmagában úrrá lenni a felhalmozódott lakhatási szükségleteken.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nem jellemző, hogy a nem lakáscélú ingatlanok állandó lakóhelyül szolgálnak.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktanság

Elégtelen lakhatási körülmények között élőkrol nincs tudomásunk, az elmúlt években ilyen problémával nem került be kérelem az önkormányzat Jogi, Szociális, Egészségügyi és Rendvédelmi Bizottsága elé. Veszélyeztetett lakhatási körülmények között élnek azonban olyan családok, akik jogcím nélküli lakóként vagy önkényes lakásfoglalóként költöztek üresen álló lakásokba. A településen kísérő jelenségként nem jelent meg a hajléktalanság.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakhatással kapcsolatos kiadásokkal összefüggő terhek mérséklésében nyújtanak segítséget a lakhatást segítő támogatások. Az önkormányzat az Ör.-ben meghatározottak szerint, természetbeni szociális ellátás formájában, villamos energia díjához települési lakásfenntartási támogatást biztosít. A támogatás folyósítása a szolgáltató részére történik, a támogatás összegét a támogatással érintett költség tekintetében a szolgáltató írja jóvá. A szolgáltatóhoz utalt támogatás összegével csökkentett összegű számlát kap kézhez a támogatásra jogosult fél.

A települési támogatásban és az egyéb támogatásban részesítettek számáról 2015-2016. évben nem rendelkezünk adattal. Legalacsonyabb a számuk mindkét kategóriában a 2019-es év, a legmagasabb pedig a 2020-as.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	568	34
2018	420	20
2019	235	15
2020	500	1457

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Az eladósodás két fő forrása (a lakáshitelek és a lakásfenntartási költségek) igen gyakran együttesen jelentkeznek. Sokak számára gondot okoz a hitel, a rezsiköltségek folyamatos fizetése, és bármilyen felújításra vagy korszerűsítésre is csak hitellel gondolhat a legtöbb háztartás. A települési önkormányzatok lakhatást segítő megoldásai keret hiányában beszűkültek. A jelenleg elérhető ún. települési támogatás - célját és volumenét tekintve is - elmarad hatékonyságában a lakhatási szegénység enyhítésének vonatkozásában.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A külterületeken elhelyezkedő önkormányzati bérlakások aránya az önkormányzati lakásokon belül kevesebb. Alacsony komfortfokozatúak, közműellátottságuk rossz, a lakások minősége leromlott.

A további külterületi lakások komfortfokozata alacsony, a közműszolgáltatások nem megfelelőek, jellemző a szemétszállítás rendezetlensége, szennyvízelvezetési problémák, vízhálózat kiépítésének hiánya. A közvilágítás elégtelen. Közegészségügyi szempontból káros az illegális szemétkukák, az utcai szeméthalmok és az udvari WC-k használata is. A tanyagondnoki szolgáltatással a külterületen élők számára is elérhetőek a szolgáltatások, a szociális támogatások igénylése.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

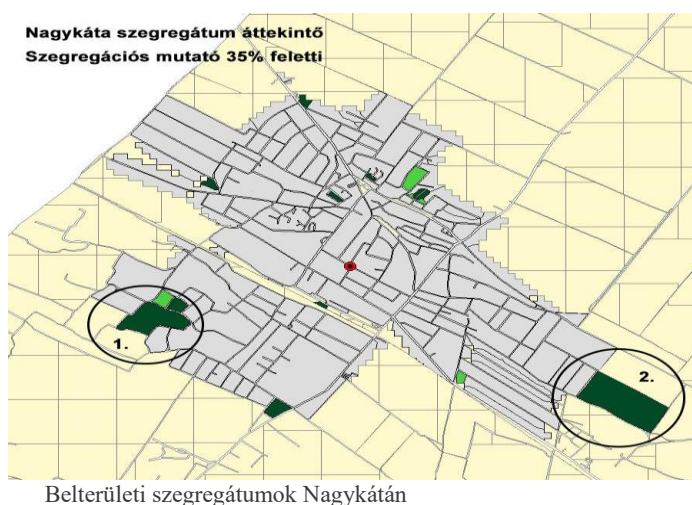
A problémafeltárás a 2022-ben készített, Nagykáta Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027 és Nagykáta Város Önkormányzata TOP-PLUSZ Városfejlesztési Programterv 2021-2027 (a továbbiakban: FVS és TVP) c. dokumentumban rögzített adatokra támaszkodik.

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 10. mellékletében foglaltak szerint a szegregátum 200 főnél nagyobb lélekszámú település esetén olyan 50 főnél népesebb tömb, ahol a szegregációs

mutató, vagyis a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri vagy meghaladja az adott településtípusra meghatározott értéket.

Nagykátán, mint járásszékhely település esetén szegregált terület az a tömb, ahol a mutató 35% vagy afeletti, szegregációval veszélyeztetett pedig a 30-35% közötti szegregációs mutatóval bíró tömb. A KSH adatszolgáltatás alapján 2011-es népszámlálás szerint Nagykatán négy szegregátum található, kettő belterületen és kettő külterületen:

- Az 1. számú szegregátum: Kázmér utca - Linda utca - Körte utca - Linda utca - Szilva utca - belterületi határ
- A 2. számú szegregátum: Hunyadi János utca - névtelen utca - belterületi határ - Homokdűlő - Széchenyi utca
- A 3. számú (Erdőszőlő) és a 4. számú (Kétútköze) szegregátum: az Erdőszőlő külterületi városrészben

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A belterületi szegregátumok szervesen kapcsolódnak a város egészéhez. A lakásállomány állapota rosszabb, mint a város többi részén. A szegregátum közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférése, a munkába jutás lehetősége a város többi lakójával megegyező a szegregátum lakói számára.

A külterületi szegregátumok esetében ez nem mondható el. Az érintett területen csak az alapvető infrastruktúra biztosított. A lakóépületek állapota és a lakhatási feltételek rendkívül alacsony szintűek a területen, mely folyamatosan romlik. A közszolgáltatások hozzáférhetőek ugyan, de fizikai távolságuk a célcsoport lakóhelyétől több ráfordítást igényel a szolgáltatás igénybevétele során.

A szegregátum lakóiról elmondható, hogy általános egészségügyi állapotuk rosszabb a város többi lakójától. Nem fordítanak akkora figyelmet a megelőző szűrővizsgálatokra. A szociális szakemberek felhívták a figyelmet arra, hogy a gyermekek száma magas egy-egy családon belül, melyhez a lakáskörülményeik nem igazán megfelelőek.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A kijelölt szegregátumok lakosait tekintve az ott élők jelentős mértékben a roma lakosság köréből kerülnek ki. A 2011. évi népszámlálás során a származásra, nemzetiségre vonatkozó kérdésre történő válaszadás nem volt kötelező jellegű, így pontos képet nem tudunk mondani a település roma lakosságát illetően. A szegregált területekre jellemző, hogy az ott élők körében igen nagyfokú az alulképzettség, magas a munkanélküliség, az egyének egészségügyi állapota leromlott, a szociális és lakásviszonyok pedig rosszak. Mindezekből következően a roma kisebbség a megfelelő szociális ellátási formákra a leginkább rászoruló és igényt tartó társadalmi csoportok közé tartozik. Helyzetükön azonban kizárólag szociális támogatások nyújtásával segíteni nem nagyon lehet. Komplex program szükséges, melyben szociális segítségvállaláson túl, az oktatást, a foglalkoztatást, az egészségügyet, a lakáskörülmények javításának elősegítését érintően vállal szerepet az önkormányzat. Fontos, hogy ebben a meglehetősen összetett feladatban az önkormányzat mellett a civil szervezetek, öntevékeny csoportok, vállalkozások, szociális intézmények, oktatási intézmények is tevékenyen részt vegyenek.

Pontos információval nem rendelkezünk, összességében azonban elmondhatjuk, hogy a szegregátumban élő háztartások demográfiai összetétele, iskolázottsági és foglalkoztatottsági mutatói karakterisztikusan eltérnek a városban élő háztartások hasonló társadalmi mutatóitól és minden szempontból sokkal hátrányosabb helyzetre utalnak. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya kiemelkedően magas.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai még nem figyelhetőek meg.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A Mötv. 13.§ (1) bekezdés 4. pontja értelmében a törvényben meghatározott kivételekkel az egészségügyi alapellátás és az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások biztosítása a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatnak minősül. Az Eütv. 88.§ úgy rendelkezik, hogy az alapellátás célját és feladatait az egészségügyi alapellátásról szóló törvény határozza meg. Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXIII. törvény 5.§ (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátásról, valamint Budapest területén az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi és házi gyermekorvosi ügyeleti ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról. Az alapellátás nyújtását érintő jogviszony megváltoztatásáról szóló döntésének meghozatala során a települési önkormányzat kikéri az alapellátást végző orvos, illetve védőnő véleményét. Az önálló orvosi tevékenységről szóló törvény végrehajtásáról szóló kormányrendeletben meghatározott praxiskezelő (a továbbiakban: praxiskezelő) jogszabályban meghatározott szempontok alapján, a települési önkormányzatok bevonásával alakítja ki az egészségügyi alapellátások körzeteit. Nagykáta Város Önkormányzata Képviselő-testülete az egészségügyi alapellátási körzetek megállapításáról szóló 10/2016. (XI.30.) számú rendeletét (továbbiakban: rendelet) alkotta meg a település egészségügyi szolgáltatási tevékenységének és a hozzáférés szabályainak helyi szintű rendezése érdekében. A rendelet 2.§-a szerint a rendelet hatálya kiterjed a Nagykáta Város közigazgatási területén területi ellátási kötelezettséggel működő háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi körzetekre, védőnői ellátási körzetekre, az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi ügyeleti ellátásra, valamint az iskola-egészségügyi ellátásra. Nagykáta Város Önkormányzata az egészségügyi alapellátás keretében 5 háziorvosi, 3 házi gyermekorvosi, 3 fogorvosi, 3 védőnői és 2 iskola-egészségügyi körzetet jelölt

ki számjegyekkel elnevezve. A rendelők magántulajdonú, önkormányzati tulajdonú és bérelt ingatlanokban találhatóak. Az egészségügyi szolgáltatók a szükséges tárgyi és személyi feltételekkel, működési engedéllyel rendelkeznek. Az egységes alapellátási ügyeleti rendszer 2024. február elsejétől került bevezetésre Pest vármegyében az Országos Mentőszolgálat által.

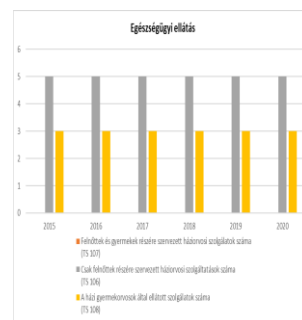
Országos szintű probléma az egészségügyi ellátásban praktizáló orvosok átlagéletkorának folyamatos emelkedése, a praxisok betöltésének problematikája, ebből következően pedig a szolgáltatások eloszlásának és az azokhoz való hozzáférés egyenlőtlenségei. A jövőben komoly változások elé néz az egészségügyi alapellátás.

Az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, ahogyan a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők, illetve az ápolási díjban részesülők száma alakul. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. Két jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi, 2. normatív. Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását, gondozását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Mindkét ellátási formában a részesülők számában jelentős csökkenés figyelhető meg a vizsgált időszakban, a 2017-2018. évet követően.

A településen három gyógyszertár található. A nyitvatartási időn túli gyógyszertári készenlét nem csak a nagykatai lakosok igényeit elégíti ki, hanem a környező települések lakosaiét is.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	n.a.	5	3	3	n.a.	n.a.
2016	n.a.	5	3	3	n.a.	n.a.
2017	n.a.	5	3	3	281	57
2018	n.a.	5	3	3	279	59
2019	n.a.	5	3	3	266	37
2020	n.a.	5	3	3	257	40

Forrás: TeIR, KSH star

Külön említést érdemel a magántulajdonban lévő Gyenes Medical Center Egészségház. Az épület földszintjén megtalálható a gyógyszertár, a kozmetika és a szoláriumok. Az első emeleten háziorvosi- és magánrendelések, vérvétel, optika és a halláscentrum várják a pácienseket. A második emeleten fogtechnika és digitális röntgen diagnosztika található. A Gyenes Medical Center felszereltsége kimagasló. Nagy hangsúlyt kapott a világszínvonalú technológiák használata és termékek forgalmazása. Az intézmény mozgássérült kerekes székekkel, babakocsival, akadálymentes rámpán keresztül kényelmesen megközelíthető, az épületben pedig lift biztosítja az akadálymentes közlekedést. A páciensek részére a könnyű megközelíthetőség és magas színvonalú szolgáltatások jelentik a megbízhatóságot.

A városnak saját mentőállomása van, ahol 35 fős személyzet, hat mentőautóval, évente hozzávetőlegesen 4000-4200 beteget lát el. Fontos megjegyezni, hogy a hat rendelkezésre álló mentőautó száma, az országos átlaghoz viszonyítva magasnak mondható, illetve technikailag és eszközellátottságukat tekintve megfelel a korszerű szakmai elvárásoknak. A mentőállomás működésének elősegítésének érdekében létrehívott alapítványon, a Tápiómente Mentőügyi Alapítványon keresztül nyújt támogatást az önkormányzat a Mentőállomás részére.

Az alapellátás mellett a szakrendelések a Jászberényi Szent Erzsébet Kórház fenntartásában működő Szakorvosi Rendelőintézetben biztosítottak a város és a térség lakói számára. Ellátási területei: általános sebészet, belgyógyászati szakrendelés, bőr- és nemibeteg szakrendelés, fizioterápia és gyógytorna, fül-orr-gégészeti szakrendelés, kardiológia, labor, neurológia, ortopédia, pszichiátria, reumatológia, röntgen, ultrahang, szemészet, szülészet-nőgyógyászat, tüdőgyógyászat, urológia.

Sokasodnak és állandósulnak a válságjelek a szakellátásban is, ahol rendelések szünetelnek, vagy olyan határidőkkel fogadják a betegeket, amely a gyógyulásukat veszélyeztetik. A közfinanszírozott ellátás diszfunkcionális működése a magánszolgáltatók irányába tereli a pácienseket, ami a magas jövedelműek számára kényelmesen igénybe vehető, ám a szabad forrással nem rendelkezők kiszorulnak onnan. Miközben a magánszektor erősödik, a közellátás fokozatosan sorvad, amelyre a humán erőforrás hiány miatt egyre nagyobb teher hárul.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A gyermek fejlődésének nyomon követése a rejtett betegségek korai felismerése és kezelése érdekében szükséges és fontos, hogy az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló 51/1997. (XII. 18.) NM, illetve a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESzCsM rendeletek előírását figyelembe véve az adott életkor betöltéséig megtörténjenek. Időpontjai az 1, 2, 3, 4, 6, 9, 12, 18 hónapos életkor és 2 éves életkortól 6 éves életkorig évente. A védőnői hivatás nem csak az egészséges fejlődés nyomonkövetését foglalja magában, hanem az egyik legfontosabb feladata, hogy kiszűrje azokat a gyermekeket, akiknek orvosi vizsgálatra vagy fejlesztésre van szükségük.

Magyarországon a szervezett és ajánlott szűrővizsgálatokat a Nemzeti Népegészségügyi Központ irányításával, a vármegyei szűrési koordinátorok közreműködésével végzik, amely alkalmakra az érintettek személyre szóló meghívót kapnak. Ezen vizsgálatok körébe tartoznak az emlőszűrések (45–65 év közötti nők számára, két évente), a méhnyakszűrés (25–65 év közötti nők számára három évente), a vastagbél-szűrés (50–70 év közötti férfiak és nők, két évente), valamint az egyetlen, jogszabályban rögzített kötelező szűrővizsgálat (a tüdőszűrés), amelyen a törvényben felsorolt csoportokhoz tartozóknak évente részt kell venniük. Mivel a szűrővizsgálatok egy része (pl. vérnyomásmérés, vércukor- és koleszterinszint mérése) már egyes gyógyszertárakban és egyéb közösségi rendezvények alkalmával is elérhetők, ezért a hozzáférés biztosítottnak mondható, ugyanakkor az egészségnevelés és az egészségtudatosság növelését célzó tevékenységek hatékonysága még mindig elégtelennek mondható az adott célcsoport tekintetében.

A szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított és önkéntes bejelentkezés alapján a településen élő állampolgárok számára hozzáférhetők a Szakorvosi Rendelőintézetben, és a Kistarcsai Flór Ferenc Kórház osztályain. A rendszeres szűrések köre: a mammográfia, a hasi és emlő ultrahang, valamint az ODM vizsgálat csontritkulás megállapítása céljából, urológiai prosztata- és herevizsgálatok. A főváros közelsége miatt számos további kórház és rendelő vasúton jól megközelíthető.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztés és rehabilitációs ellátás esetében szükséges további adatfelmérés, amely a szükséges beavatkozások alapjául szolgálhat.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A városban működő közétkeztetési feladatokat ellátó intézmények a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014 (IV.30.) számú EMMI rendeletben foglaltak alapján végzik feladataikat és biztosítják a közétkeztetésben résztvevők számára a jogszabályban rögzített összetételnek megfelelő ételeket. Az ételek minőségének ellenőrzéséről a NÉBIH saját erőforrásai felhasználásával, a területileg illetékes kormányhivatalok bevonásával gondoskodik.

A településen az önkormányzat minden köznevelési intézményben megszervezi a közétkeztetést, ezt vállalkozási szerződés alapján a Stenzl-House Kft. végzi, külön figyelmet fordítva a speciális étrendet igénylő gyermekek étkeztetésére.

Szociális étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorult személyeknek a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen jövedelmi helyzetük, koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt. A képviselő-testület a szociális étkeztetést a Kistérségi Gondozási Központ, Nagykáta intézmény útján biztosítja.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az emberi személyiség teljes és kiegyensúlyozott fejlődése és kibontakozása érdekében mindenki számára lehetővé kell tenni a tág értelemben vett testkultúra értékeinek elsajátítását. A hagyományos testkultúra-értékek mellett - a test és lélek egysége, az egészség, a mozgás, a teljesítmény - fontos, hogy az egyén értse és vállalja a felelősséget saját testi fejlődéséért is.

A sportélet jelentősnek mondható a településen, számos sportegyesület, sportkör és klub működik. A Nagykáta Városi Sporttelep kiválóan alkalmas labdarúgó és atlétikai versenyek, illetve egyéb tömegsport, a Nagykáta Városi Sportcsarnok pedig kézilabda, kosárlabda, röplabda, futsal és további számos sportverseny, illetve egyéb tömegsport rendezvény lebonyolítására. A településen nagy népszerűségnek örvend - a teljesség igénye nélkül - a futball, a futsal, sakk, kempo, karate, a tánc, a fitness, funkcionális edzés. A szezonális jelleggel működő termálstrand szintén egy jó sportolási lehetőség az úszás szerelmesei számára. Több fitness- és konditerem, játszótér is várja a sportolni vágyókat. Ezen felül a Művelődési Központban is számos sportolási, mozgási lehetőség elérhető.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szolgáltatási rendszer működésének kérdéseit, a szolgáltatási feladatellátás lokalizált szabályait az Ör. tartalmazza. Nagykáta Város Önkormányzata a személyes gondoskodás körében a következő gyermekjóléti alapellátásokat biztosítja: gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása, gyermekek átmeneti gondozása.

Gyermekjóléti szolgáltatás

A Nagykáta Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásai egy szolgáltató, a család- és gyermekjóléti központ keretében működnek. A Gyvt., illetve a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint a személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet alapján végzi munkáját. Ellátási formája a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek,

az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást. A jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.

A jelzőrendszer tagjai leginkább iskolai hiányzás, kötelező védőoltások elmaradása, alulfejlettség, deviáns viselkedési formák az iskolában, pszichés zavarok, hajléktalanság fenyegetettsége, eladósodás, időskorúak magára hagyatottsága, kihasználás („csicskáztatás”) problémákat jelzik a központ felé.

A kliensek leggyakrabban gyermekeket érintő magatartási zavarok, alul maradó iskolai teljesítés, anyagi problémák, ügyintézésben való segítség kérés, álláskeresés esetén keresik fel a központot.

A családsegítés keretében biztosítani kell a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást, az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését, a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését, a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést, a tartós álláskeresőket, a fiatal álláskeresőket, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdőket, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását, a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat, illetve a készenléti szolgálatot.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Szakmai egységei (két külön helyszínen található): alapellátási csoport - feladatait Nagykáta Város közigazgatási területén látja el, járási csoport - feladatait Nagykáti Járási közigazgatási területén látja el. Speciális szolgáltatásai: utcai szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat, jogi tájékoztatásnyújtás és pszichológiai tanácsadás, családkonzultáció, családi döntéshozó konferencia, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység, szociális diagnózis készítése.

A szolgáltatás igénybevétele ingyenes, illetve önkéntes, kivéve, ha elháríthatatlan akadály vagy szükség áll fenn vagy hatósági intézkedés történt.

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátása keretében az önkormányzat bölcsődei ellátást biztosít a fenntartásában működő Nagykáta Városi Bölcsődében. A gyermek bölcsődei felvételéről és a bölcsődei gondozás megszüntetéséről a bölcsőde intézményvezetője dönt. A bölcsőde az alapellátáson túl időszakos gyermekfelügyeletet biztosít.

Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozása keretében - kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (teljes körű ellátás) kell gondoskodni. A gyermekek átmeneti gondozását eseti megállapodás keretei közt biztosítja az önkormányzat.

Az Önkormányzat a személyes gondoskodás körében a következő szociális alapszolgáltatásokat biztosítja: tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, utcai szociális munka. *(Az étkeztetés és a családsegítés ebben a pontban már kifejtésre került.)*

Tanyagondnoki szolgáltatás

Nagykátai Város Önkormányzata a tanyagondnoki alapszolgáltatási feladatait a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Közép-Magyarországi Régiójával megkötött együttműködési megállapodás alapján biztosítja. A szolgáltatásnyújtás és együttműködés célja egyrészt a kötelező alapszolgáltatási feladatok teljesítésén túl olyan ellátás biztosítása, mely a szolgáltatások hozzáférhetőségét teszi lehetővé a külterületeken élők számára. Ellátási területe: Alsóegreskátai, Felsőegreskátai, Erekköz, Öregszőlő, Alsófeketeerdő, Tulsópaskom. A szolgáltatás ingyenes, önkéntesen igénybe vehető.

Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy - a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló - személyi gondozást kell nyújtani. Szociális segítség keretében biztosítani kell a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést, a háztartási tevékenységben való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást, szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét. Személyi gondozás keretében biztosítani kell az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását, a gondozási és ápolási feladatok elvégzését, a szociális segítség szerinti feladatokat.

Házi segítségnyújtás keretében a gondozási szükséglettel rendelkező személyek részére a szociális segítséget, vagy - a szociális segítség tevékenységeit is magában foglaló - személyi gondozást a képviselő testület a Kistérségi Gondozási Központ, Nagykatai intézmény útján biztosítja. Ellátható személyek száma: 45 fő.

Utcai szociális munka

Az utcai szociális munka keretében biztosítani kell az utcán tartózkodó hajléktalan személy helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérését, szükség esetén ellátásának kezdeményezését, illetve az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedés megtételét.

A településen nincs nyilvántartott hajléktalan.

Az Önkormányzat a személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások közül az ápolást, gondozást nyújtó, illetve az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményben történő ellátást biztosítja.

Ápolást, gondozást nyújtó intézmény

Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról (teljes körű ellátásáról) az ápolást, gondozást nyújtó intézményben kell gondoskodni, feltéve, hogy ellátásuk más módon nem oldható meg. Ápolást, gondozást nyújtó intézmény az idősek otthona.

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények – a hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása kivételével – ideiglenes jelleggel legfeljebb egyévi időtartamra teljes körű ellátást biztosítanak. Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény az időskorúak gondozóháza. Az idősek gondozóházába azok az időskorúak, valamint azok a 18. életévüket betöltött beteg személyek vehetők fel, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

Ezen szakosított ellátási formákat az önkormányzat a Kistérségi Gondozási Központ, Nagykáta intézmény útján biztosítja. Az idősok otthonában a férőhelyek száma: 34 db, az idősokúak gondozóházában 6 db. Országos lefedettségük az intézmények.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokért - a Nagykáti Család-és Gyermekjóléti Központ, valamint a tanyagondnoki szolgálat szolgáltatásait kivéve - személyi térítési díjat kell fizetni.

A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a helyi szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit. A nappali ellátás sajnálatosan nem megoldott a városban, melynek oka az infrastruktúra hiánya.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A drogprevenció célja, hogy olyan ismereteket, készségeket adjon át, melyek birtokában a droghasználat megelőzhető, késleltethető, vagy gyakorisága csökkenthető. Az iskola kiemelt prevenciós szintér, a szerhasználók többsége ebben a korban fogyaszt először valamilyen drogot. Az egészségfejlesztő szemléletű Nemzeti Drogellenes Stratégia is hangsúlyozza a köznevelési intézményrendszer, mint prevenciós szintér fontosságát, ugyanakkor a prevenciós tevékenység nem korlátozható csupán erre a szintérre. A drogprevenció általános céljai: a drogot első alkalommal kipróbálók átlagéletkorának csökkenését visszafordítani, a fiatalok számára ne legyen kulturálisan elfogadott a droghasználat, szükséges tudatosítani, hogy a társadalom túlnyomó többsége nem használ drogokat, váljon vonzóvá az egészséges, drogmentes életmód, iskolai egészségstratégia kialakítása, amely kiemelt módon kezeli az iskolai drogstratégiát.

A rendőrség a fiatalok kábítószer-fogyasztásának megelőzése érdekében a 2014/15-ös tanévtől új szolgáltatással áll a szülők, családok rendelkezésére. A Nagykáti Rendőrkapitányságnak 1 fő drogprevenciós tanácsadója van, aki a 06-29-440-004 telefonszámon, illetve ügyfélfogadási időben elérhető. A program minden általános- és középiskolában tanuló gyermek családjá számára elérhető. A drogprevenciós szakember szülői értekezleten, fogadóórán, telefonon vagy elektronikus levélben nyújt tájékoztatást a kábítószerrel kapcsolatos büntető igazságszolgáltatást érintő kérdésekben.

A Család- és Gyermekjóléti Központ is tanácsadást nyújt az ilyen jellegű problémákkal küzdő családok számára.

Nagykáta városában nincs kifejezetten addiktológiai ellátás. Ez a fajta ellátás már nem kizárólag a megelőzésre, sokkal inkább a már kialakult függőségek kezelésére és az ártalomcsökkentésre helyezik a hangsúlyt.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A hátrányos megkülönböztetés, diszkrimináció vagy negatív diszkrimináció a szociológiában ösztönös vagy tudatos kirekesztő, megalázó cselekedet, az egyenlő bánásmód elvével ellentétes eljárás. Az egyenlő bánásmód elve szerint emberek vagy embercsoportok között nem lehet indokolatlanul különbséget tenni. Magyarországon az egyenlő bánásmód követelményének szabályozása három szintű (Alaptörvény, az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény,

ágazati jogszabályok). Nagykáta településen hátrányos megkülönböztetésre és az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére a szolgáltatások nyújtásakor nem volt még példa.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pozitív diszkrimináció lehetőségeit, eddigi gyakorlatát szükséges áttekinteni a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül. Az egyes területeken jelentkező esetleges jó gyakorlat esetében szükséges megvizsgálni azok adaptálhatóságát.

A pénzbeli ellátások, bérlakáshoz jutása során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoporthoz tartozókat. A képviselő-testület által megalkotott önkormányzati rendeletek is a hátrányban élőket segítik.

Népkonyha nincs a városban.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A helyi közélet mindig is meghatározó volt a településen. Az egyházak, a civil- és sportszervezetek, a nyugdíjasklub, a polgárőrség jellemző szereplői a közéletnek. A Művelődési Ház 2004-ben, míg a Városi Könyvtár 2007-ben került teljesen felújításra, illetve bővítésre. A könyvtár helytörténeti archívummal és korszerű számítógépes eszközökkel bővült. A két intézményt 2008-ban összevonták, azóta még jobb lett kihasználtsága, a szolgálat megszervezése könnyebbé vált, s az intézmény korszerű lehetőséget biztosít esküvők, családi események, konferenciák, előadások, továbbképzések, tréningek, termékbemutatók és termékvásár számára is. A város 2009-ben egy újabb intézményt, az Állandó Helytörténeti Kiállítóhelyet adott át, melyben helytörténeti kiállítás, falusi iskola, kiállító terem és közösségi tér kapott helyett. Kézműves foglalkozásokat is szerveznek, itt működik a lószőrékszer készítő csoport.

Ki kell emelnünk a civil szervezeteket is, amelyek száma közel 40. Ezen belül jelentős a Kalot működése, a Katica Nyugdíjasklub, a Polgárőrség, valamint a különböző karitatív szervezetek munkája. Az önkormányzat támogatással, folyamatos párbeszéddel segíti munkájukat. Jellemző az önkéntes munka, az adományok közvetítése, és a felajánlások. Jelentős a különféle katolikus szervezetek szerepvállalása is (Karitasz, Vöröskereszt stb.). A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Önkormányzatunk pályázati úton támogatja a szervezeteket, és azok rendezvényeit. Településünkön a civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszony van az Önkormányzat és a civil szervezetek között. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken, közösségi és kulturális programokon aktívan részt vesznek a szervezetek.

A város turisztikai vonzereje többek között a város mellett elhelyezkedő tanösvény, a gyógyfürdő, a fürdőház, a sportcsarnok és az erdőszőlői művésztelep.

A közösségtudat növekedéséhez hozzájárul a 2007 óta működő önkormányzati újság, a Nagykátai Híradó is, mely időközönként jelenik meg, és tájékoztatja a lakosságot a különböző helyi eseményekről, illetve nyújt tájékoztatást közérdekű ügyekben. Az újságban helyet kapnak kereskedelmi hirdetések is, melyek segíthetik az esélyegyenlőséget, pl. álláshirdetések. Egyre több intézmény saját szerkesztésű honlapja is meghatározó jelenséggel bír.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	1	2730	1

Forrás: TelR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Nagykátán jellemző a békés egymás mellett élés, de ugyanakkor elmondható, hogy alkalmanként előfordulnak súrlódások az emberek között. A roma nemzetiségi önkormányzat vezetője, a szociális szférában dolgozó szakemberek azon az állásponton vannak, hogy ezeket a helyzeteket békés úton oldják meg és igyekeznek az embereket is erre a magatartásra rábírni.

A nagyobb városokhoz hasonlóan itt is elkezdődött ugyan az emberi kapcsolatok fellazulása, az eltávolodás, viszont a településen megrendezésre kerülő közösségi, kulturális, szabadidős programok a közösségtudat megőrzésére irányulnak, ezáltal igyekeznek megakadályozni az elidegenedést.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A településen több helyi közösségi kezdeményezés létezik, amelyek célja az emberekben a szolidaritás érzésének tudatosítása, egymás segítése. A nagykátai szervezetek és intézmények adománygyűjtő és elosztó tevékenységéről nem állnak rendelkezésre pontos adatok. A különböző önkormányzati és civil szervezetek szakmai programjai megfelelően hosszú évek óta nyújtanak azonnali segítséget a hozzájuk forduló, krízishelyzetben lévő személyeknek és családoknak. Ezen természetbeni juttatások mellett azonban folyamatosan fogadnak, gyűjtenek és juttatnak el magánszemélyektől és vállalkozásoktól vagy egyéb szervezetektől érkező felajánlásokat a rászorulóknak.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A nemzetiségi hagyományörzés legfőbb letéteményesei a nemzetiségi önkormányzatok. A Nagykáta Városi Roma Nemzetiségi Önkormányzat éves szinten 1-2 kisebb hagyományörző közösségi rendezvényt szervez. Nagykáta város önkormányzata partneri viszonyt tart fenn a kisebbségi önkormányzattal.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

A roma nemzetiség tagjaiból is vannak önszerveződő közösségek. Városban mind a civil szervezetek, mind az egyházak, nonprofit és for-profit szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. Nagykátán jelentős hagyománya van a lakossági önszerveződéseknek, amik a helyzetelemzés egy későbbi alfejezetében kerülnek részletes bemutatásra.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Nagykáta Városi Roma Nemzetiségi Önkormányzat jelenleg 2 fővel látja el tevékenységét. Munkájukat önállóan látják el, így önkormányzatiságuk maximálisan megvalósul. Tevékenységük elsődlegesen a helyben élő romák érdekeinek képviselésére, foglalkoztatási, köznevelési feladatok elősegítésére, a cigányság kultúrájának, hagyományainak ápolására, a szociálisan rászorultak támogatására irányul.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A lakosság elszegényedése főleg társadalmi problémákból, valamint a munkanélküliségből adódik. Az elszegényedés sajnos vonzza magával a többi problémát, így nő a különbség a különböző élethelyzetben lévő családok között. Cél a lakosság felzárkóztatása, az esélyegyenlőség biztosításával a mélyszegénységben élők esélyeinek javítása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A hátrányos helyzet generációkon keresztüli átöröklődése.	Jelzőrendszer működése, hatékony családgondozás, tanulás ösztönzése. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése.
Munkanélküliségi problémák kezelése.	Közfoglalkoztatási program továbbfolytatása, tartós foglalkoztatás elősegítése, helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
Alacsony, nem piacképes végzettségűek.	Általános iskolai, középiskolai felnőttoktatás lehetőségének biztosítása, a résztvevők számának növelése. Képzések, átképzések szervezése.
Az érintett családokban élő gyermekek, fiatalok hátrányos helyzete, rövid iskolai előmenetele, korai iskolaelhagyás.	Célzott óvodai, iskolai fejlesztések. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A fogalom legszűkebb értelmezése szerint a családbarát intézkedések elsősorban a kisgyermeket nevelő szülőket hivatottak segíteni abban, hogy mind munkájukat, mind családi-háztartási kötelezettségeiket el tudják látni. A gyermekek társadalmi helyzetének javítása, a gyermekszegénység elleni küzdelem és a családjukból kiemelt gyermekek integrációja kulcsfontosságú a szegénység és a kirekesztődés újratermelődési folyamatainak megállításában. Az oktatásban is szükséges a szegregációs iskolai gyakorlatok elleni küzdelem és a hátrányos helyzetű tanulók oktatási esélyeinek növelése. A gyermeket nevelő családok jövedelemteremtő képességének támogatása és anyagi biztonságának megőrzése miatt különös hangsúlyt kell helyezni a gyermekjóléti és a családokat segítő-támogató szolgáltatásokra. Ahhoz, hogy a szülők

munkaerőpiacra történő visszatérését elősegítsük, fokozott hangsúlyt kell helyezni a gyermekek napközbeni ellátására. Szintén fontos terület még a gyermekbántalmazás elleni küzdelem és a gyermekek jogainak figyelembevétele.

Az emberiség számára a gyermekek nevelése a jövő záloga, és testi-szellemi fejlődésük közös ügyünk. Az önkormányzat többlépcsős ellátórendszerrel, különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal nyújt védelmet számukra. Az intézkedések fő jellemvonása a prevenció, amely minden, a gyermekekkel foglalkozó szervezet alapvető célkitűzése. A gyermekszegénységet csak komplex módon tudjuk csökkenteni, és a különböző területeken az egymásra épülő intézkedéseket erre figyelemmel kell meghozni.

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében hirdette ki a Gyermekek jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V.31.) OGY határozatával a „Legyen jobb a gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum létrehozásának fő célja az volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de a legfőbb hangsúlyt azokra a gyermekekre kell fektetni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Ahogy az korábban már említésre került Nagykáta esetében is az országos demográfiai trendek a meghatározóak. A város népessége gyorsan öregszik, a korcsoportok közötti arányok alakulása kedvezőtlen eltolódást mutat az idősebb generációk javára. A születésszám csökken, a családtámogatás eszközei, a gyermekvállalást ösztönző juttatások és intézkedések csak korlátozott sikereket értek el.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2. számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6 120	6 442	12562	48,72%	51,28%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			346		2,75%
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	951	940	1891	7,57%	7,48%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	233	212	445	1,85%	1,69%

Forrás: TelR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A gyermekek helyzetét elsődlegesen befolyásoló tényező szülei, családjuk társadalmi státusza. A gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása szempontjából fontos a családjuk életviszonyainak ismerete, szükségleteik felmérése, a hiányosságok feltárása. A szükségletek ismeretében van lehetőség arra, hogy a családok, gyermekek a szükségletek kielégítése tekintetében egyenlő esélyekkel rendelkezzenek. Sajnos vannak olyan családok, ahol a gyermeki szükségletek nem, vagy csak részben kerülnek kielégítésre akár anyagi lehetőségek, akár megfelelő szülői magatartás

hiányában. A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermek nevelésében, iskoláztatásában, valamint védelmet biztosít megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával. Feladata továbbá, hogy a gyermekek veszélyeztetettségét megelőzze, amiben különös szerepe van a köznevelési, az egészségügyi, a szociális, a közművelődési intézményeknek és az abban dolgozó munkatársaknak.

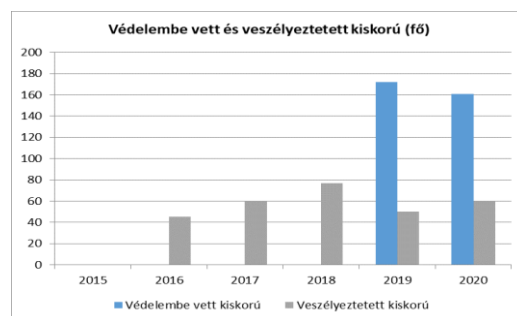
A Nagykátai Család- és Gyermekjóléti Központ a nagykátai járás 15 településen segíti a gyermekvédelmi hatósági intézkedéssel érintett családokat és gyermekeket.

A gyermekvédelmi ellátások célja, hogy elősegítse a gyermek családban történő nevelkedését, megelőzze a veszélyeztetettség kialakulását, illetve megszüntesse a kialakult veszélyeztetettséget. További feladat a szülői gondoskodásból kikerülő gyermek családba történő visszagondozása, valamint a szülői veszélyeztető magatartás okán, családból kikerült gyermek gondozása, nevelése. A gyermekvédelem eszköztársaságát pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások és hatósági intézkedések alkotják. A hatósági intézkedések közül a védelembe vétel akkor válik szükségessé, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható. A gyermekvédelmi törvény szintén definiálja a veszélyeztetettség eseteit is. Ebben az esetben olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapotról beszélünk, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A Család- és Gyermekjóléti Központ a veszélyeztetettség megelőzése érdekében észlelő- és jelzőrendszert működtet. Feladatuk a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása, ennek érdekében évi 6 alkalommal szakmai megbeszélést tartanak, melynek keretében igyekeznek közös álláspontot kialakítani a veszélyeztetettség meghatározása vonatkozásában a közös fogalom használatában. Szükség esetén, illetve amennyiben gyermekvédelmi hatósági intézkedés szükségessége merül fel, esetmegbeszélést, esetkonferenciát szerveznek valamennyi, a családdal kapcsolatban álló szakember bevonásával. Az esetkezelésekben folyamatosan konzultálnak a szakemberekkel, főleg az óvodapedagógusokkal, osztályfőnökökkel, óvodai-iskolai szociális segítőkkel, védőnőkkel szoros a kapcsolat.

A védelembe vett gyermekek számáról csak 2019. évtől van adat, a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2018. évben volt a legmagasabb, ettől a számtól pedig csökkenés, majd visszanoelkedés tapasztalható.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	45
2017	n.a.	60
2018	n.a.	77
2019	172	50
2020	161	60

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A hátrányos helyzetű és/vagy fogyatékossgal élő gyermekek lakhatási helyzetével, egészségügyi ellátásával a Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzésének más fejezetei foglalkoznak részletesebben.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekvédelmi törvényben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, valamint az évente két alkalommal nyújtott pénzbeli támogatásának igénybevételére. A jogosultság feltételeit a Gyvt. és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet határozza meg. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára is.

A gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának folyamatos és jelentős csökkenése háttérben a minimálbér, ezzel együtt a kisjövedelmek minimális mértékű emelkedése és a jövedelemhatár megállapítása alapjául szolgáló szociális vetítési alap összegének változatlanul hagyása áll.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	680
2018	593
2019	447
2020	378

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekszegénység megelőzésének érdekében a Gyvt. további két ellátási formát biztosít a rászoruló gyermekek, felnőtté váló fiatalok részére. E két pénzbeli ellátás a gyermektartásdíj megelőlegezése és az otthonteremtési támogatás.

Gyermekek tartásdíj megelőlegezésének akkor van helye, ha a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatában már megállapította és a gyermektartásdíj összegének behajtása átmenetileg lehetetlen.

Az otthonteremtési támogatás azon fiatal felnőttek életkezdéséhez nyújtott támogatás, akik folyamatos nevelésbe vétele a nagykorúvá válásával megszűnt. A támogatás Magyarország területén használható fel további lakhatásának megoldására. A tartósan beteg vagy fogyatékos fiatal felnőtt az otthonteremtési támogatást felhasználhatja megfelelő ellátást biztosító, bentlakásos szociális intézménybe vagy támogatott lakhatáshoz fizetendő belépési hozzájárulásra.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A helyi támogatási rendszerben kifejezetten gyermek jogán járó ellátás az újszülöttek támogatása. Ez a támogatási forma alanyi jogon adható azon nagykénti családnak, aki az Ör.-ben szabályozottaknak megfelelnek.

Létfenntartási gondokkal küzdő családok, - így közvetve maga a családban élő gyermek is -, települési támogatást igényelhetnek, mely adható szakorvosi indokolásban javasolt gyógyászati segédeszköz, betegség esetén orvosilag igazolt gyógyszer beszerzésére, óvodai, iskolai nevelésével kapcsolatos kiadásra, lakásfenntartáshoz kapcsolódó kiadásra, rendőrségi jegyzőkönyvben rögzített bűncselekmény esetén a személyes szükségletet szolgáló dolgok pótlására, gyámhatósági határozat alapján nevelésbe vett gyermekkel történő személyes kapcsolattartásra, mindennapi megélhetésre.

A települési temetési támogatás temetési költségekhez való hozzájárulásként adható. A települési létfenntartási támogatás és a települési támogatás elemi kár elhárításához rendkívüli élethelyzet bekövetkezte esetén igényelhető.

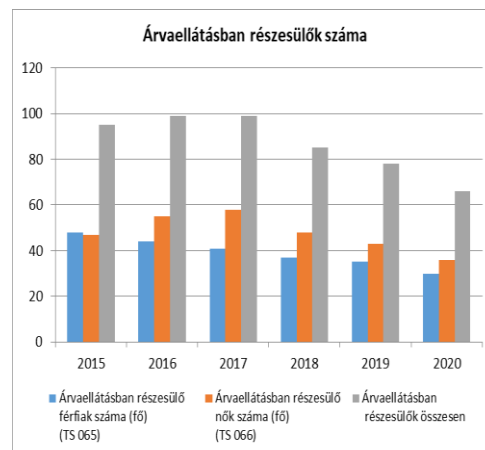
A Kulturális és Innovációs Minisztérium megbízásából a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő által meghirdetett Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez önkormányzatunk minden évben csatlakozik, melynek célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása.

A program keretében olyan szociálisan hátrányos helyzetű felsőoktatásban résztvevő hallgatóknak folyósítható az ösztöndíj, akik a települési önkormányzat illetékességi területén lakóhellyel rendelkeznek, felsőoktatási intézményben (felsőoktatási hallgatói jogviszony keretében) teljes idejű (nappali tagozatos) képzésben vesznek részt.

A többszintű támogatási rendszer pénzügyi fedezetét három forrás szolgál: a települési önkormányzati, a vármegyei önkormányzati, valamint - a Kulturális és Innovációs Minisztérium finanszírozásával - a felsőoktatási intézményi költségvetésben megjelenő elkülönített forrás.

Bár az árvaellátás nem tartozik az önkormányzati támogatások körébe, fontos anyagi támogatást jelenthet valamelyik szülő elhalálozását követően kialakuló családi helyzetben. Árvaellátásra az a gyermek jogosult, akinek szülője öregségi nyugdíjasként halt meg, vagy rendelkezett a halála időpontjában betöltött életkorra előírt mértékű szolgálati idővel. (Ettől a követelménytől a baleseti árvaellátás tér el, amely halálos üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedés esetén az elhunyt szülő szolgálati idejére tekintet nélkül megállapítható). Ha a kellő mértékű szolgálati idővel a szülő nem rendelkezett, kivételes méltányosságból állapítható meg az árvaellátás. Az árvaellátás tizenhat éves korig alanyi jogon jár, azaz függetlenül attól, hogy az árva folytat-e tanulmányokat. A tizenhatodik életév betöltését követően az árvaellátás akkor folyósítható, ha a gyermek nappali rendszerű oktatás keretében iskolában, szakképző intézményben vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben vesz részt. Ez esetben az árvaellátás a tanulmányok időtartamára, legfeljebb azonban a huszonötödik életév betöltéséig jár. A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X.6.) Korm. rendeletnek az egyszülős családok életkörülményeinek javítása érdekében történő módosításáról szóló 257/2021. (V.19.) Korm. rendelet 2.§-a szerint 2022. január 1-jétől az árvaellátás legkisebb összege 50.000 forint havonta.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	48	47	95
2016	44	55	99
2017	41	58	99
2018	37	48	85
2019	35	43	78
2020	30	36	66

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői;

A természetbeni ellátásként biztosított étkeztetés célja a gyermek életkorának megfelelő táplálkozás elősegítése a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére. Az intézményi gyermekétkeztetés minden köznevelési intézményben biztosított.

Ingyenesen biztosított az intézményi gyermekétkeztetés

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelem- adóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130 százalékát vagy
- nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették;

c) azon a) és b) életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, sz Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- nevelésbe vették, vagy
- utógondozói ellátásban részesül.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
- a fenti a), b) és d) pont szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

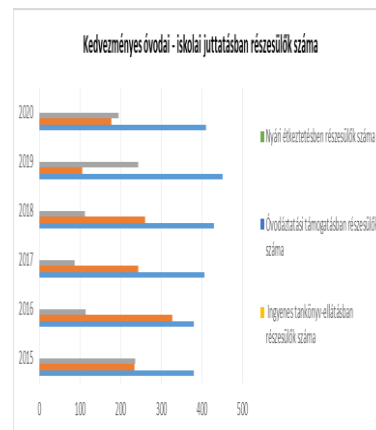
Az intézményi gyermekétkeztetés támogatása komoly segítséget jelent a hátrányos helyzetű, alacsony jövedelmű családok esetében, ahol a gyermekek életkornak megfelelő egészséges táplálkozása más formában nem lenne biztosított. Sajnos még mindig vannak gyermekek, akik kiszorultak ebből a típusú ellátásból, egészen egyszerűen azért, mert nem veszik igénybe magát az intézményi ellátást (pl. 3 év alatti gyermekek, akik nem járnak bölcsődébe). Az iskolai szünetek időszakára mára megoldást jelent a szünidei gyermekétkeztetés.

A Gyvt. alapján az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja és annak a helyben történő elfogyasztásának megszervezéséről gondoskodik. Ha a helyben történő elfogyasztásra nincs lehetőség, így különösen erre alkalmas helyiség hiánya esetén, a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható.

Minden évben az óvodában a legmagasabb az ingyenes étkezésben részt vevők száma. Ennek oka feltehetően az, hogy több jogcím biztosítja az igénybevétel lehetőségét.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	380	234	236	n.a.	n.a.	n.a.
2016	380	327	114	n.a.	n.a.	n.a.
2017	406	243	87	n.a.	n.a.	n.a.
2018	430	260	112	n.a.	n.a.	n.a.
2019	451	105	243	n.a.	n.a.	n.a.
2020	410	177	195	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Településünkön jelenleg több olyan család is él, akik nem rendelkeznek magyar állampolgársággal, ettől függetlenül ugyanolyan ellátásban részesülnek a gyermekek az intézményekben, mint magyar állampolgársággal rendelkező társaik.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nem rendelkezünk ilyen adattal.

4.2 Szegregált, telepsterű lakóköznyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregátumra vonatkozó jellemzők a helyzetelemzés egy korábbi alfejezetében már bemutatásra kerültek.

Általánosságban azonban elmondható, hogy a nagykatái szegregátumra szintén jellemző a korai gyermekvállalás, a magas gyerekszám és a részben ezekből adódó szociális problémák halmozódása is.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Möt. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata. A közszolgáltatások alapvető fontosságúak az egyenlőtlenségek és a társadalmi kirekesztés leküzdése, az egyenlő bánásmód garantálása, valamint a társadalmi, gazdasági demográfiai és környezeti kihívások kezelése érdekében. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőtlenségeinek beazonosítható meghatározói gyakorlatilag azonosak a társadalomban jelenlévő bármely rétegződésképző dimenzióval. A lakóhely adottságai, a jövedelem nagysága, az iskolázottság és a foglalkoztatás mellett, az életkor és a fizikai abilitás is befolyásolja a hozzáférést, vagy éppen annak akadályozottságát. A gyermekek esetében különösen fontos a közszolgáltatásokhoz, azon belül is elsősorban az oktatási-, egészségügyi- és szociális szolgáltatásokhoz való akadálytalan és egyenlő hozzáférés, miután ennek a korcsoportnak a sérülékenysége az egyik legmagasabb kockázatu a társadalomban. Ráadásul a jó minőségű, megfelelő szolgáltatásokhoz való hozzáférés gyermekkorban hatékonyan csökkentheti a felnőttkori hátrányok kialakulásának valószínűségét.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

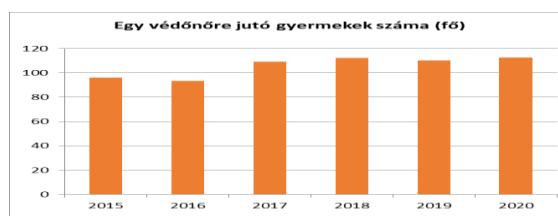
A védőnői szolgálat alapvető célja az egészségügyi alapellátás részeként a családok egészségének megőrzésére, segítségére irányuló preventív tevékenység, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés. A védőnő és az általa gondozottak kapcsolata a kölcsönös bizalmon és elfogadáson alapul. A kezdetektől kialakított családgondozási alapelvekre épülve a védőnő ma is a családok otthonában, a tanácsadóknban, és közösségi programok részeként biztosítja a lakosság alapellátását a nemzet gyarapodása és a tudatlanság elleni küzdelem érdekében, a népegészségügyi feladatokban való aktív közvetlen részvétellel. A védőnő rendszeres személyes kapcsolatot tart a családokkal, amelynek során az egyéni szükségleteknek megfelelően különböző élethelyzeteikben, problémáikban egészségügyi, szociális, mentálhigiénés tanácsot ad, korszerű, szakmailag megalapozott ismeretterjesztést, életmód-változtatást végez. A főiskolai végzettségű védőnői hivatás gyakorlói komplex, preventív, családgondozási szolgáltatást biztosítanak hazánkban. Bár a védőnők önállóan látják el szakmai tevékenységüket, rendszeresen kapcsolatot tartanak az egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési és szociális ellátórendszer szakembereivel és a karitatív szervezetekkel, napi szinten követik és közvetítik a családtámogatási rendszer elemeit. A védőnők az egészségügyi ellátás több szintjén látnak el feladatot. Az alapellátásban a területi védőnők, iskolavédőnők dolgoznak, a kórházi védőnők jellemzően a szülészeti és az újszülött osztályokon dolgoznak. A kormányhivatalok keretei között működik a Családvédelmi Szolgálat. Ezek a védőnők a magzati élet védelmében a válsághelyzetben lévő gyermeket váró nőknek és lehetőleg a párjuknak is adnak tanácsot. Az anyatejgyűjtő állomásokon dolgozó védőnők részt vesznek az anyatejet adó és kapó édesanyák higiénés és életmód-tájékoztatásában.

Nagykátá Város Önkormányzata a közigazgatási területén három védőnői körzetet alakított ki. A területi védőnők 2023. július elsejétől már nem az önkormányzat alkalmazottai. Az önálló védőnői

várandós tanácsadáson - heti 2 órában - a területi védőnő fogadja a leendő anyukákat és apukákat, nagyszülőket. Önálló védőnői, csecsemő és kisgyermek tanácsadás szintén heti rendszerességgel zajlik, itt történnek többek között az egyéni, igény szerinti konzultációk is. Az óvodában a kötelező tisztasági szűrések, egészségnevelő előadások történnek. Havi rendszerességgel konzultálnak az óvodavezetőkkel a problémás gyermekekkel kapcsolatban. Szükség esetén együttesen próbálják a szülőt segíteni a megfelelő lépések megtételében. Nagykátán a három védőnői körzetben dolgozók közelről ismerik az általuk ellátott családokat, tevékenységük kiterjed az egész településre. A védőnők feladatát a munkaköri leírásban szabályozzák, de ez megegyezik a jogszabályban előírt feladatokkal. Az átlagos gyermekszám az utóbbi években szinte azonos.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	4	385	96
2016	4	374	94
2017	3	327	109
2018	3	337	112
2019	3	331	110,33
2020	3	338	112,67

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Nagykátán Város Önkormányzata a közigazgatási területén három házi gyermekorvosi körzetet alakított ki. Nagykátán két házi gyermekorvos dolgozik. Az I. sz. házi gyermekorvosi körzetben - tartósan betöltetlen állás miatt - Nagykátán Város Önkormányzata a másik két körzet házi gyermekorvosával helyettesítés útján biztosítja az ellátást. Nagykátán gyermek-egészségügyi ellátása városi státuszának megfelelő. Az ellátás a város valamennyi területi egységét lefedi. A gyermekorvosi ellátásban 0-14 éves korig részesülnek a gyermekek. Az alábbi táblázat a gyermekorvosi ellátás mérőszámait foglalja magában.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	5	3	2 485	n.a.
2016	0	5	3	2 532	n.a.
2017	0	5	3	2 532	n.a.
2018	0	5	3	2 490	n.a.
2019	0	5	3	2 490	n.a.
2020	0	5	3	2 469	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az Nkntv. azzal került elfogadásra, hogy deklarálta, hogy a nemzeti köznevelés biztosításában az elsődleges felelősség az államot terheli. Az Nkntv. 74. § (1) bekezdése és 95. § (2) bekezdése alapján 2013. január 1. napjától az állam gondoskodik - az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel együtt nevelhető, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével - a köznevelési alapfeladatok ellátásáról.

A gyermekek egészségi állapotának javítása kiemelt célkitűzése minden szociális és egészségügyi ellátó rendszerrel rendelkező országnak. A 0-7 éves korosztály egészséges fejlődésében - az életkornak megfelelő testi (fizikális, szomatikus), mentális (érzelmi, szociális) és értelmi- nyelvi fejlődésben - kiemelt jelentősége van a legkorábbi életszakasznak, a csecsemő és kisdedkornak. A megfelelő testi, mentális, értelmi fejlődés a sikeres iskolakezdés és iskolai teljesítmény előfeltétele, meghatározója. Az iskolai teljesítmény későbbi társadalmi státuszt meghatározó szerepe bizonyított. A 0-7 éves korosztály egészségi állapota és az azt befolyásoló életmódja különösen nagy jelentőségű, mert a felnőtt népesség egészségi állapota (fizikai és lelki teherbíró, teljesítő képessége) nagyrészt ebben az életkorban alapozódik meg. A gyermekkor a legjobb időszak az egészséges fejlődés támogatására, ebben a korban a leghatékonyabbak az egészséget fejlesztő és prevenciós programok.

A Pest Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nagykáta Tagintézmény szakszolgálati ellátásait a nagykáta járáshoz tartozó köznevelési intézményekben nevelkedők vagy a járáshoz tartozó településeken (*Farmos, Kóka, Mende, Nagykáta, Sülysáp, Szentlőrincváta, Szentmártonkáta, Tóalmás, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószecső, Tápiószéle, Tápiószentmárton, Úri*) lakó gyermekek és fiatalok díjtalanul vehetik igénybe. Egyik szakszolgálati ellátása a korai fejlesztés, gyógypedagógiai tanácsadás. A 0-3 éves kisgyermekek komolyabb fejlődési problémái esetén, szülői vagy védőnői/gyermekorvosi jelzés alapján történik meg a gyermekek vizsgálata. Az ellátás keretében lehetőség van tanácsadásra, illetve ennél hosszabb gondozási folyamat szakértői vélemény alapján való folytatására. 18 hónapos korig intézményünkben készítenek erre vonatkozó szakértői véleményt, e korhatár felett az elővizsgálataik felhasználásával a megyei tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság diagnosztizál és jelöli ki a korai fejlesztés helyét. Az ellátást végző munkacsoportukban gyógypedagógus és konduktor szakemberekkel működhetnek együtt. Az ellátás egyénileg helyileg

a tagintézményben történik. 3 éves korban, illetve a gyermek óvodába lépésekor szakértői felülvizsgálat határozza meg a kezelés végét vagy folytatásának módját.

A másik, a logopédiai ellátás, melynek szükségességét 3 és 5 éves korban jogszabály alapján kötelező logopédiai vizsgálat alapozza meg. Az óvodák nagycsoportosaival, az intézményben dolgozó logopédus végzi az év eleji artikulációs szűrést, ami alapján a szülővel egyeztetve osztja be terápiás órákra a gyermekeket. A nagycsoportosok szűrésekor a beszédén kívül néhány iskolai beváláshoz szükséges részképesség rövid vizsgálata is megtörténik. Ezek eredményéről, a továbblépési lehetőségekről a szülő szintén tájékoztatást kap az év eleji fogadó órán. A vizsgálatok, majd később a kezelések többsége is az óvodában történik, heti 1 alkalommal. A logopédus az év eleji fogadóórán tájékoztatja a szülőket a terápia menetéről. A kezelés eredményessége érdekében a szülőknek vállalniuk kell, hogy a kezelés során előírt, rövid gyakorlatokat otthon rendszeresen elvégzik a gyermekkel. Az óvodába nem járó gyerekek számára, igen korlátozott mértékben lehetőség van a tagintézményben történő ambuláns kezelésre. A további díjtalanul igénybe vehető szakfeladatai: tankerületi szakértői bizottság, nevelési tanácsadás (melynek keretében pszichológiai ellátást és pedagógiai fejlesztést nyújtanak), tehetséggondozó, valamint iskola és óvodapszichológiai koordináció.

A Ceglédi Tankerületi Központ fenntartásában működő Nagykáta Járasi Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény ellátási területei: általános iskolai nevelés-oktatás (alsó tagozat), általános iskolai nevelés-oktatás (felső tagozat), fejlesztő nevelés-oktatás, utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése, óvodai nevelés.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A helyzetelemzés korábbi alfejezetében már esett szó a Nagykáta Család- és Gyermekjóléti Központ tevékenységeiről.

Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, egyéb gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatás a településen nincs.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A Gyvt. 41.§-a értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról gondoskodni nem tudnak. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkaidejéhez igazodik. A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani, akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége, akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően - a bölcsődei ellátás, a napközbeni gyermekfelügyelet és az alternatív napközbeni ellátás.

A Nagykáta Városi Bölcsőde 2020. október 19-től kezdte meg működését. A férőhelyek száma 48 fő, a csoportok száma: 4 db, a dolgozói létszám: 17 fő.

A bölcsődei ellátás modern felfogásában, a szolgáltatás funkciója már nemcsak a szülők munkavégzésének támogatása, hanem a gyermekek egészséges fejlődésének segítése, jóllétének biztosítása, a szocializáció, a közösségi létre való felkészítés, az esélykiegyenlítés, és esetenként a környezeti kockázati tényezők felismerése és kezelése is. A felsorolt feladatok mindegyikét kiemelt fontossággal kezeli a nagykátai bölcsőde is. A személyi és tárgyi állandóság segíti a kisgyermek érzelmi biztonságának kialakítását, amit az állandó, otthonos csoportszobai környezet, a napirend, a rendszeresség és a saját kisgyermeknevelő rendszer biztosít. A gyerekek, az egyéni ütemhez igazított módon, a fokozatosság elvét követve, nem siettetve szokhatnak be a bölcsődébe, ami az új helyzetekhez való alkalmazkodás, az új személyek, tapasztalatok elfogadásához elengedhetetlen a kicsik számára.

Nagykátai településen működik a Huncimanci Családi Bölcsőde - Játszóház és Fejlesztő Központ. Céljuk segíteni azoknak a Nagykátán és környékén élő kisgyermekes családoknak, akik valamilyen ok miatt nem tudják igénybe venni a gyermekeik számára a bölcsődét. Segítenek a szülőknek/anyukáknak a munkahelyre való visszatérésben, a munkavállalásban, továbbá testi, lelki, szellemi szükségleteik - mint kikapcsolódás, tanulás stb. - kielégítésében. A Családi Bölcsőde több éves szakmai tapasztalattal rendelkező fejlesztő óvodapedagógussal és szakképzett gondozónővel, ahol 2-5 éves korú gyermekek egész napos ellátását, prevenció, korrekciós fejlesztését és tehetséggondozását valósítják meg hétköznapi, 7.00-17.00 óráig.

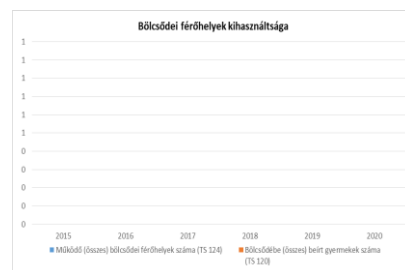
4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	21	21	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	21	20	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	21	20	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	13	17	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekek fiatal korukból eredendően sérülékenyebbek, ezért a jogrendszer számos eszközzel gondoskodik fejlődésük és jólétük megfelelő kereteiről. Magyarország Alaptörvénye kimondja, hogy minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Ideális esetben a gyermekek ezt saját, vér szerinti családjukban kapják meg. A gyermekvédelemben az állam, civil szervezetek és egyházak is részt vállalnak, és kiemelten fontos szerepük van az oktatási és egészségügyi intézményeknek. A gyermekvédelem célja, hogy a gyermek megfelelő fizikai, szociális és pszichológiai környezetben nőjön fel, és ehhez a célhoz a jogszabályok különféle intézkedéseket, szolgáltatásokat, hatóságokat rendelnek. Mivel a gyermekek alapvetően a saját, vér szerinti családjukban nevelkedve fejlődnek legjobban, lehetőség szerint mindig törekedni kell a családban való megtartásukra. Ha erre valami miatt nincs lehetőség, vagy a gyermeket saját érdekei védelmében ki kell onnan emelni, akkor a mihamarabbi visszahelyezés vagy egy másik családban való elhelyezés az intézkedés célja. A gyermekvédelmi ellátások főszereplője Nagykáta városában a Nagykátai Család- és Gyermekjóléti Központ. A Központ szolgáltatásai már korábban bemutatásra kerültek.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízis szó jelentése válság, fordulat, fordulópont. Hétköznapi értelemben egy traumatikus, stresszel teli változást értünk rajta. Általában olyan helyzetek idézik elő, melyekhez nem tudunk alkalmazkodni, nem működnek a meglévő problémamegoldó készségeink, és elkerülni sem lehet azokat. Fontos azonban kiemelnünk, hogy a krízishelyzet egyben egyfajta lehetőségként is szolgálhat, ugyanis ösztönöz a változásra, az aktuálisan nyomasztó és feszültséggel teli életeseménynek ezáltal hosszú távon pozitív hozadéka is lehet. Családi krízisről akkor beszélünk, amikor az addig megszokott rend külső vagy belső hatásra felborul, és ezzel kényszerű változást idéz elő a család életében. A családra, mint a rendszerekre általában, jellemző egyfajta állandóságra való törekvés, így a változás könnyen kibillentheti viszonylagos egyensúlyi helyzetéből. Éppen ezért rendkívül fontos azoknak a segítő, támogató szolgáltatásoknak a megléte, amelyek egy-egy krízis helyzetben képesek átsegíteni a családokat vagy az egyént a kialakult helyzeten.

Krízishelyzet esetén az önkormányzat családsegítő, ill. gyermekjóléti szolgálatához lehet fordulni, mely biztosítja a szükséges információt, ill. segítséget (anyaotthonok elérhetősége, helyettes szülő stb.).

A Nagykátai Család-és Gyermekjóléti Központ készenléti szolgálatot működtet, melynek célja család- és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti levő munkatárs szakszerű segítséget nyújt, vagy ilyen segítséget mozgósít telefonon. A készenléti szolgálat telefonszáma: 06-30-487-3586. A készenléti telefonszám hívható: hétfő, kedd, szerda és csütörtöki napon: 0.00-7.30-ig és 16.30-24.00-ig, pénteken: 0.00-7.30-ig és 14.00-24.00-ig. Szombat, vasárnap, munkaszüneti napokon: 0.00-24.00-ig. A készenléti ügyeletet ellátó munkatársnak személyes intézkedésre nincs lehetősége. Segítséget, tanácsadást telefonon tud nyújtani. A szám normál díjas tarifával hívható, nem ingyenes.

A Gyermekvédő Hívószám krízishelyzetben éjjel-nappal működtetett telefonvonal (06-80-212-021) működtetője: a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság. A szolgáltatás célja bármilyen, a gyermek vagy felnőtt veszélyeztetettségét jelző hívásra történő szakszerű, hatékony és időbeni reagálás biztosítása és elősegítése, függetlenül a jelzést tevő személyétől és annak jelzési kötelezettségétől.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128.§ (1)-(3) bekezdései értelmében a teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki-szellemi jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben. A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő. A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen az egészséges táplálkozásra nevelés, az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, iskolai sporttevékenység, a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése, az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése területére terjednek ki.

A Nagykáta Sportegyesület a város legnagyobb civil szervezete, meghatározó szerepe és feladata van a sport programok szervezésében. Az írott források szerint az 1913-as esztendőben alakult. Az évek során több szakosztály is megalakult, s szűnt meg az egyesületben, de a legnépszerűbb az a labdarúgás volt. Nagykáta sport infrastruktúrája kiválónak mondható. A sporttevékenységek helyi formái már bemutatásra kerültek a helyzetelemzés egy korábbi alfejezetében. Ezen felül elmondható, hogy a nyári szünetben számos szabadidős program (kirándulások, táborok, foglalkozások) segíti a hasznos idő eltöltését. A programok/szolgáltatások nagy része költségtérítéses, a hátrányos helyzetű gyermekek számára nehezen, vagy nem elérhetőek.

A Nagykátai Gyógy- és Strandfürdő feszített víztükrű medencéje mellett a kisebbek egy tanmedencében sajátíthatják el az úszás tudományát.

2007-ben átadásra került a Városi Sportcsarnok, mely azóta számos sport, kulturális és közösségi eseménynek ad színteret. A szabadidő egészséges eltöltése nem csak szervezett keretek között történhet városunkban. A parkok, tanösvények kiváló testedzési-kiránduló-túrázási lehetőséget biztosítanak.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekétkeztetés helyi jellemzői már bemutatásra kerültek a helyzetelemzés egy korábbi alfejezetében.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A településen nincs ilyen paraméterek szerinti programszervezés. Nincs elkülönítés és megkülönböztetés. Egyenlő bánásmód, egyenlő jogok és esélyek illetnek meg mindenkit.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A városban működő szolgáltatásokkal, ellátásokkal kapcsolatban nincs tudomás arról, hogy az egyenlő bánásmód elvét megsértették volna, a város, vagy valamely intézménye ellen ilyen jellegű eljárás nem indult. A nyilvánosság a közmeghallgatáson is biztosított, de se általános, se egyedi ügyben ilyen vélemény nem fogalmazódott meg a lakosság részéről.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A pozitív diszkrimináció, hátrányt csökkentő megkülönböztetés csoportra, személyre vonatkozó jogi, adminisztratív vagy egyéb segítséget jelent, melyre az adott személy vagy csoport - a többséghez képest - hátrányosabb helyzete ad okot. Szándéka az esélyegyenlőség megteremtése.

Hátránykompenzáló juttatások közé sorolható a már kifejtésre kerülő rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj, a helyi szintű települési támogatás, a köztemetés, a külterületen élők részére biztosított tanyagondnoki ellátó rendszer.

A család-és gyermekjóléti központ esetében a hátránykompenzáló szolgáltatás az információnyújtás, a hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás, tanácsadás, a felajánlott adományok rászorult családok számára való szétosztása. A családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat a hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetésére kiemelt figyelmet fordít.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A kiemelt figyelem vagy a különleges bánásmód kifejezések a köznyelvben általában az átlagtól negatív irányban eltérő gyermekekre utalnak, pedig különleges bánásmódot igényelnek a tehetséges gyermekek is. Az Nkntv. 4.§ 13. pontja a következőképpen fogalmaz, kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

A különleges bánásmódot igénylő gyermek:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,
- c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd (Nkntv. 4.§ 25. pont).

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási,

magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4.§ 3. pont).

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség (Nkntv. 4.§ 14. pont).

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (fiatal felnőtt) fogalma és e tény fennállásának megállapítása, mint a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések egyike, a Gyvt.-ben került szabályozásra. A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése koragyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében.

A Gyvt. 67/A.§-a értelmében a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők a következők:

- a szülő, a családba fogadó gyám (a továbbiakban: gyám) iskolai végzettsége alacsony; legfeljebb alapfokú végzettség (8 általános);
- a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága;
- az elégtelen lakáskörülmények;
- a nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás.

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló

Az a gyermek, tanuló, akinek egészségügyi ellátása az Eütv. 89.§-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban vagy az Eütv. 91.§-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni. (Nkntv. 4.§ 18. pont).

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (továbbiakban: Fotv.) 4.§ a) pontja értelmében fogyatékos személy az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával él -, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

Ha elfogadjuk a WHO egészség meghatározását, miszerint „az egészség a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota, és nem csupán a betegség hiánya”, akkor azt is megállapíthatjuk, hogy a fogyatékoság nem zárja ki az egészséget, tehát nem betegség, csupán egy állapot.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszűntetése során.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A köznevelési alapfeladatok között első helyen jelenik meg a köznevelési törvényben az óvodai nevelés, melyben megvalósul a köznevelési intézményekben folyó pedagógiai munka első szakasza. Az óvodai nevelés a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A szülő – tárgyév április 15. napjáig benyújtott – kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben, – ha a szülő a gyermek negyedik életévének betöltését megelőzően már kérelmezte, úgy újabb – kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti a Kormány rendeletében kijelölt szerv (a továbbiakban: felmentést engedélyező szerv) felmentheti a gyermeket az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja.

A Nagykáta Városi Napközi Otthonos Óvoda négy telephelyen, egy óvodaként működik 2008. szeptember 1-jétől. A 2023. december 12-i módosított Alapító okirat törzskönyvi bejegyzése szerint

- az I. számú telephelyen 177 fő,
- a II. számú telephelyen 150 +13 fő,
- a III. számú telephelyen 67 fő,
- a IV. számú telephelyen 108 fő

összesen 515 fő ellátását, 21 db csoportban biztosítja a fenntartó.

Mind a négy telephelyen logopédus fejleszt a beszédhibás gyermekeket, és utazó gyógypedagógusok látják el az SNI gyermekeket. A BTMN gyermekeket fejlesztőpedagógus szakvizsgával rendelkező óvónő fejleszt.

Sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlődésének támogatása

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és a NAT a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve alapján a következő fogyatékosságtípusok nevelését vállalják:

- az enyhe értelmi fogyatékos
- középsúlyos értelmi fogyatékos,
- a beszéd fogyatékos,
- érzékszervi fogyatékos (látási, hallási),
- mozgásszervi,
- autizmus spektrum zavarral küzdő,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő,
- halmozottan fogyatékos (több fogyatékosság együttes előfordulása).

A gyermekek ellátását a fogyatékosságtípusnak megfelelő szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján integrált, illetve részben integrált keretek között szervezik meg a gyermek egyéni igényei szerint. Erre a feladatra az óvoda egy gyógypedagógiai csoportot tart fent, melynek kiemelt célja a gyermekek integrációjának elősegítése, képességeinek kibontakoztatása az óvodapedagógia és a gyógypedagógia eszközeivel.

A fejlesztés legfontosabb területei:

- a kognitív képességek fejlesztése,

- a nagymozgások, a rugalmasság és az egyensúlyérzék fejlesztése,
- a finommotorikus képességek fejlesztése,
- a kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése, a beszédszervek ügyesítése, beszédindítás, a beszédmegértés fejlesztése, az aktív és passzív szókincs bővítése és a grammatikai rendszer kiépítése,
- a játéktevékenység alakítása, adekvát játékhasználat elsajátítása,
- a szociális kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek

A tapasztalat az, hogy vannak olyan gyermekek, akik valamilyen okból nem azt a fejlődési utat járják be, mint társaik. Ezek a lemaradások jellemzően nem súlyosak, ugyanakkor a fejlődésük előre haladásához szükség van az óvodai nevelés keretén túlfejlesztő támogatásra. Ezekben az esetekben a Pest Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaitól kérnek segítséget annak megállapítására, hogy valóban csak időleges lemaradásról, vagy tartós támogatási igényről van szó. Abban az esetben, ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzd, állapota fejlesztőpedagógiai megsegítést igényel. Az óvoda felkészült e gyermekek problémáira és az óvodai élet keretein belül biztosítja fejlesztőpedagógiai ellátásukat.

A tehetséges gyermek

Az eltérő fejlődésmenet hátterében nem minden esetben lehet elmaradásról beszélni. Gyakran előfordul, hogy egy-egy gyermek némely képessége eltér társaitól, amit hajlamosak devianciaként értelmezni, holott a furcsa viselkedés mögött épp egy tehetség kibontakozása rejtőzik. Kiemelt óvodapedagógusi feladat a tehetségek felismerése és kibontakoztatása. A tehetséges gyermeket ugyanúgy megilleti a különleges bánásmód, mint a nehézségekkel küzdő társait, hisz igénye nem hasonlítható össze egyéb társaival. Ennek érdekében az intézmény különböző lehetőséget biztosít a tehetség kibontakoztatásához, melyek a következő formában valósulnak meg.

- Ovi-foci
- Ovi-sakk
- Kreatív foglalkozások
- Ovis néptánc

Ezen kívül óvodások rendszeresen részt vesznek rajzversenyeken, a városi Ki-Mit-Tud rendezvényein és különböző külső rendezésű ügyességi versenyeken.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

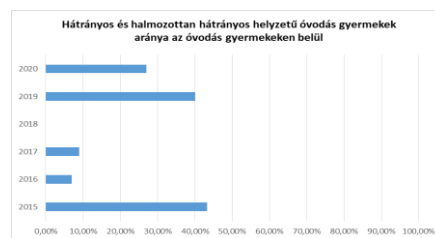
Folyamatosan növekszik a hátrányos helyzetű, valamint a veszélyeztetett gyermekek száma. A hátrányos helyzetű, vagy veszélyeztetett gyermek értelmi képessége nem tér el az átlagtól, csak a környezeti tényezők gátolják eredményességében. Szociális hátrányokat előidéző tényezők a családi mikrokörnyezetben, a családi házon kívüli környezetben, a csonka családban felnövő gyermekek körül találhatók meg.

Az óvoda alapvető feladata, hogy ezeket a problémákat mielőbb feltárja, a hátránnyal küzdő gyermekek differenciált fejlesztését kiemelten segítse, tegyen meg mindent a hátrány mérséklésére, vagy esetleges felszámolására. A problémafeltárást folyamatosan kell végezni. Ezt a feladatot óvodában a pedagógusok jelzése alapján a gyermek és ifjúságvédelmi felelős koordinálja és fogja össze. Munkáját a Család- és Gyermekjóléti Központ szakemberei támogatják.

Ezeket a táblázatokon még nem mutatkozik meg az-az óvodai tapasztalat, hogy folyamatosan növekszik a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya. Ez legmagasabb szinten 2015. évben volt.

4.4. a) 1. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	423	183	43,30%
2016	419	29	6,90%
2017	439	39	8,90%
2018	457	n.a.	-
2019	481	40	40,00%
2020	442	27	27,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Nkntv. 74.§-ában foglaltak szerint 2013. január 1-jétől az állam gondoskodik - az óvoda kivételével - a köznevelési alapfeladatok ellátásáról. A köznevelési feladatokat az állam intézmény alapításával és fenntartásával, továbbá az egyházi köznevelési intézmény, a nemzetiségi önkormányzat fenntartásában álló vagy a magán köznevelési intézmény útján látja el, a fenntartóval az állam köznevelési szerződést köthet. Az óvodai nevelésről, a nemzetiséghez tartozók óvodai neveléséről, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről a települési önkormányzat vagy társulása intézmény alapítása és fenntartása vagy köznevelési szerződés révén gondoskodik.

A Mátray Gábor Általános Iskola az épületi szétszórtságából adódóan 3 feladatellátási helyen működik. Beiskolázási körzete a város közigazgatási területe. Fenntartója a Ceglédi Tankerületi Központ. A felvételi körzetében inkább jellemző a mélyszegénységben élők jelenléte.

Általános iskolai nevelést-oktatást végez az Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága fenntartásában működő Váci Mihály Katolikus Általános Iskola. Az iskola egy tragikus tüzeset következtében jelenleg és átmenetileg 5 feladatellátási helyen működik.

A pedagógiai program mindkét általános iskolában részletesen tartalmazza a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai munkát. Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatuk, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történik. A felzárkóztatás egy komplex, nagy körülményt, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését. Arra törekszenek, hogy a tanulócsoporthoz egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meg hozza a kívánt eredményt.

Az iskolák törekednek az integrált nevelés és oktatás megvalósítására, bár ez nagy terhet és feladatot ró a köznevelési intézményekre.

További nehézség az, hogy a nevelés három színterén - család, iskola, társadalom - a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni és a családi nevelés hiányát pótolni.

A Nagykátai Járási Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény 3 feladatellátási helyen működik (ebből egy található Nagykátán, 2 Szentmártonkátai településen).

Alapfeladatként végzik azoknak a sajátos nevelési igényű gyerekeknek a nevelését-oktatását, akik az illetékes Szakértői Bizottság javaslata alapján integráltan- szegregáltan, vagy kizárólag szegregáltan oktathatók eredményesen. Tanulóikat a Nagykáti járás közigazgatási területéről veszik fel. Jelenleg 1 óvodai csoporttal rendelkeznek, melybe életkorilag és fogyatékosági típus szerint is összevontan látják el a gyermekeket, akiket a nagykáti járásból várnak. Az 1-2., 3-4., 5-6., 7-8. évfolyamon külön tanulócsoportban történik az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelése-oktatása. Az értelmileg akadályozott tanulók nevelése-oktatása 1-4. és 5-8. évfolyamon összevont formában a nagykáti telephelyen történik. Családias hangulatban, elfogadó légkörben folyik a tanulás-tanítás folyamata. Fontos szempontnak tekintik az életkori sajátosságok, a testi és értelmi fejlettség figyelembevételét, így a gyerekek sikerélményhez jutnak, ezáltal fejlődik önbizalmuk, önértékelésük. A sajátos nevelési igényből adódó hiányosságok megszüntetése céljából kiemelt feladatuknak tartják a fogyatékos tanulókat megillető hosszabb időkeretek alkalmazását, az egyéni haladási ütem és fejlesztés tervezését, az intenzív megsegítés formáit, terápiás lehetőségeit a pedagógiai célú rehabilitációs-rehabilitációs órákon és a tanítás-tanulás egész folyamatában. Tanulók felkészítését gyógypedagógusok végzik.

A Nagykáti Járási Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény utazó gyógypedagógiai hálózatot működtet. Az integráció szemléletének erősítésére és a sajátos nevelési igényű tanulók/gyermekek szakszerű ellátására a Ceglédi Tankerületi Központ Nagykáti járás közigazgatási területének utazó gyógypedagógiai ellátását biztosítják, az utazó gyógypedagógusi hálózat saját munkaterve és a Ceglédi Tankerületi Központ által elfogadott utazó gyógypedagógusi protokoll alapján. Jelenleg elsősorban a tankerületi központ általános iskolái kérik az ellátást. Az utazó gyógypedagógus hálózat gyógypedagógusai a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók integrált pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátásában vesznek részt. A fejlesztést a sérülésspecifikumnak megfelelő végzettségű gyógypedagógusok látják el, a szakértői bizottságok szakértői véleményének javaslatai alapján.

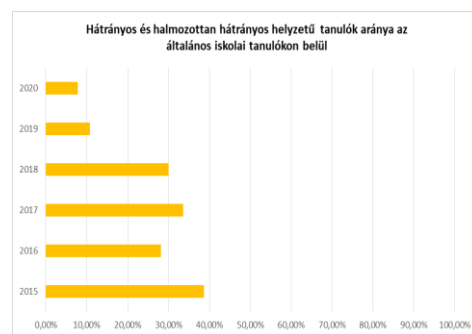
Az ellátottak köre:

- beszéd fogyatékos gyermek;
- látássérült gyermek (vak, gyengén látó, alig látó);
- hallássérült gyermek (siket, nagyothalló);
- értelmi fogyatékos gyermek (tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott);
- autizmussal élő gyermek;
- halmozottan fogyatékos gyermek;
- a pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók (diszlexiás, diszgráfiás, diszkalkuliás);
- diszlexia veszélyeztetett gyermek;
- mutista gyermek;
- kóros aktivitás zavaros gyermek;
- kóros hiperkinetikus gyermek.

A Nagykáti Járási Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény fejlesztő nevelés-oktatás keretében a súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók speciális megsegítését végzik olyan gyógypedagógiai eszközrendszerrel, amely lehetővé teszi a személyiségük és képességük fejlesztését, ezáltal a családi (mikro) és társadalmi (makro) környezetbe való beilleszkedésük elősegítését. A gyermek saját adottságaihoz, képességeihez igazodó, egyéni fejlődési tempóját figyelembe vevő személyiség-fejlesztő munkát végeznek.

Az általános iskolai tanulók és ezen belül a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma csökken.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	1 106	428	38,70%
2016	1 060	299	28,20%
2017	1 013	340	33,60%
2018	965	290	30,10%
2019	960	103	10,72%
2020	966	75	7,76%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Két középiskola is működik a településen. A Damjanich János Gimnázium és Mezőgazdasági Technikum, valamint a Ceglédi SZC Nagykáti Ipari Szakképző Iskola. A helyzetelemzés korábbi alfejezetében már esett szó az általuk nyújtott képzési formákról.

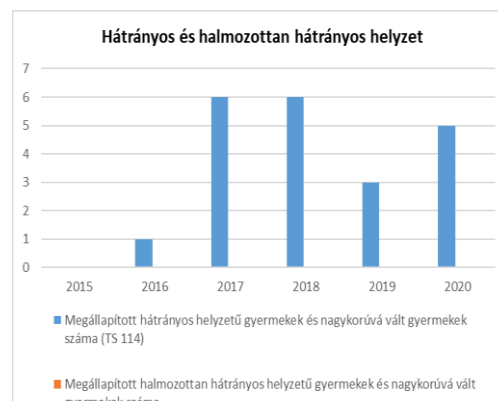
Hiányos, kevésbé releváns adatokkal rendelkezünk a középszintű oktatásban megjelenő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számáról, arányáról. Az ismert adatok tükrében elmondható, hogy a számuk még alacsonyabb ezen az oktatási szinten. Ők feltételezhetően részben lemorzsolódnak az iskolarendszerből. Jelentős mértékű az egyenlőtlenség a különböző középfokú iskolatípusok között, a legtöbbben szakiskolában tanulnak, és csak kevesen jutnak el közülük érettségit adó intézményekbe.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Önkormányzati adat	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	25	78,50%	n.a.	-	67	123,28%
2016	20	60,20%	n.a.	-	52	79,04%
2017	10	28,70%	n.a.	-	17	23,46%
2018	14	41,02%	n.a.	-	18	25,02%
2019	10	28,30%	n.a.	-	15	19,05%
2020	7	15,96%	n.a.	-	1	1,18%

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	0	0
2016	1	0
2017	6	0
2018	6	0
2019	3	0
2020	5	0

Forrás: Önkormányzati adat

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

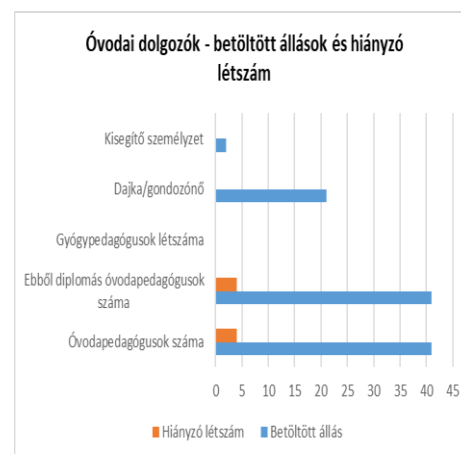
A köznevelési intézmények a költségvetési korlátok és a humán erőforrásban tapasztalható kapacitás hiányok miatt nehezen tudják kielégíteni az oktatáson túli, de jellemzően az oktatás-nevelés tevékenységkörébe tartozó egyéb szükségleteket. Éppen ezért nélkülözhetetlenek azok a szolgáltatások, melyek részben vagy egészben képesek kompenzálni ezeket a hiátusokat, hozzájárulva a különleges odafigyelést igénylő gyermekek felzárkóztatásához vagy éppen leszakadásuk megelőzéséhez.

Jellemzően ilyenek az utazó gyógypedagógiai szolgálat, a pedagógiai szakszolgálat, a család- és gyermekjóléti központ szolgáltatásai, az óvoda és iskolai védőnői hálózat. A helyzetelemzés korábbi alfejezetében már esett szó az általuk nyújtott tevékenységekről, szolgáltatásokról.

Sajnos a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások még így is elégtelenek. A speciális szükségletű gyermekek számának növekedésével párhuzamosan nem biztosított a szakemberek számának bővítése.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	4	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	515	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	21	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7	17
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	0	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	41	4
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	41	4
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	21	0
Kiegészítő személyzet	2	0

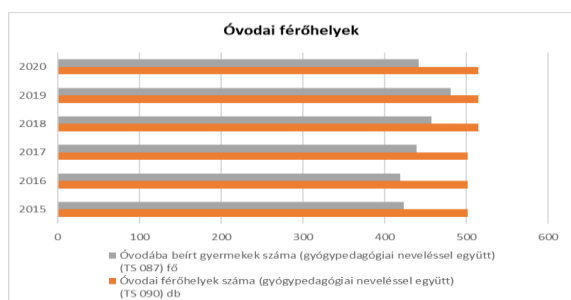
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

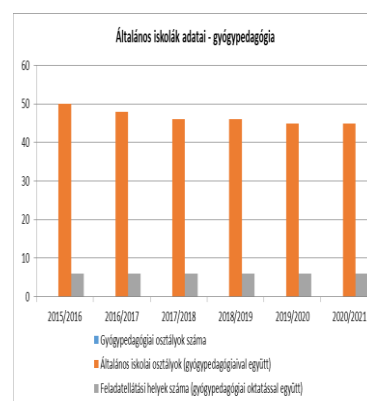
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban résztvevő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	423	20	502	4	423	0	n.a.	n.a.
2016	419	20	502	4	419	0	n.a.	n.a.
2017	439	20	502	4	439	0	n.a.	n.a.
2018	457	21	515	4	457	1	5	n.a.
2019	481	21	515	4	481	1	6	n.a.
2020	442	21	515	4	442	1	5	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	n.a.	50	6	44	13,07%
2015/2016	n.a.	48	6	46	12,82%
2016/2017	n.a.	46	6	44	13,23%
2017/2018	n.a.	46	6	42	12,01%
2018/2019	n.a.	45	6	42	12,00%
2019/2020	n.a.	45	6	41	13,00%

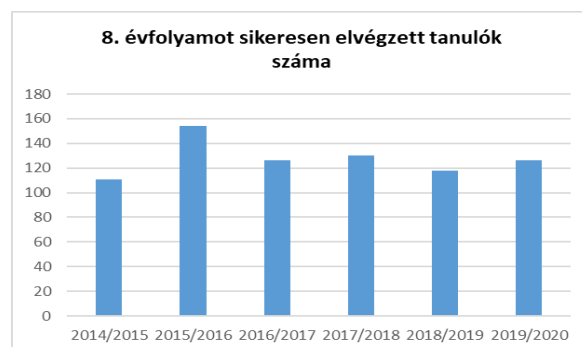

Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	111
2015/2016	154
2016/2017	126
2017/2018	130
2018/2019	118
2019/2020	126

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetésről és a gyermekek jogellenes elkülönítéséről nincsenek információink, a bölcsőde, óvoda és iskolai intézmények, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, továbbá a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került és SNI gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt. A szükséges esetekben a gyerekek és tanulók megkapják a szükséges szakmai támogatást.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések;

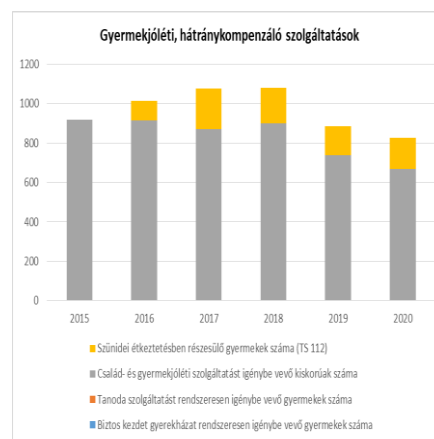
A tanulók iskolai eredményességére vonatkozóan adatokkal nem rendelkezik az önkormányzat.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az egyenlő bánásmód elvének betartása az Európai Unió és a társadalom elvárása. Az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat, törvény írja elő az emberi méltóság tiszteletben tartását, a társadalmi szolidaritás kialakítását. Kiemelten fontos feladat a közoktatás minden területén a diszkrimináció mentesség, a szegregáció mentesség, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelési, oktatási integrációjának segítése. A közoktatási intézményekben az esélyegyenlőség megteremtése, az egyenlő hozzáférés biztosítása elengedhetetlen feltétele a sajátos nevelési igényű, ezen belül a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikereihez, hiányaik leküzdéséhez.

A helyzetelemzés korábbi alfejezetében már esett szó azokról a tevékenységekről és szolgáltatásokról, amelyek az esélyegyenlőséget előmozdítják.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	0	0	916	n.a.
2016	0	0	914	101
2017	0	0	869	208
2018	0	0	899	181
2019	0	0	737	146
2020	0	0	667	160

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

Átlagos családban is előfordul a továbbtanulási nehezítettség	Ösztöndíj pályázatban való részvétel
Csellengő, késő estig, éjszaka, felügyelet nélküli gyermekek előfordulása a településen	Polgárórság fokozott jelenlétének biztosítása
A nyári időszakban nem teljesen megoldott a gyermekek alternatív felügyelete	Szabadidős programok, tevékenységek szervezése
Egészségfejlesztés, egészségápolás hiánya	Egészséges életmódra nevelés, fontosságának népszerűsítése. Mindennapos egészségfejlesztő testmozgás támogatása. Komplex egészségfejlesztési programok, egészségnevelő munka. Felvilágosítás (énkép, egészségkép, testkép, menstruáció, szexuális nevelés, fogamzásgátlás, családtervezés, káros szerek használata).

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők elleni erőszak a nők elleni diszkrimináció legszélsőségesebb formája, ám csak egy azok közül. A nők alacsony részvétele a politikai életben a munkahelyi "üvegplafon", amely egy bizonyos ponton túl nem engedi a női alkalmazottak előléptetését, a nők férfiakhoz viszonyított alacsonyabb bérezése néhány más kiemelkedő példája a nők tágabb társadalomban megélt hátrányos megkülönböztetésének.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők - különösen, ha vezető pozíciót töltenek be - tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest. Nehéz a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni, hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek - munkaügyi központok, KSH, NAV vagy OEP - sem kérik kellő részletességgel. Évtizedek óta világszerte megállapítható, hogy a nők helyzetének javítása, a nemek közötti esélyegyenlőség elérése csupán igen apró lépésekben halad előre és bár számos konferencia, tanulmány, kutatás, intézkedés született már a témában, mégis erőteljes lemaradások tapasztalhatóak globálisan.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12.§-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

A nők munkaerőpiaci esélyegyenlőségét tekintve a hagyományos nemi szerepeket érintő felfogás következtében a gyermekvállalás, gyermeknevelés a nők életpályáját kedvezőtlenül befolyásolja, szűkíti térbeni és időbeni mozgásterüket, mivel hazánkban jelenleg még elsősorban a nők vállalnak nagyobb részt a családi és háztartási teendők ellátásában. E felfogás általánossága

folytán a munkáltatók esetenként a férfiakénál korlátozottabb rendelkezésre állásukkal számolnak, olykor a toborzásnál, az előmenetelben is a férfiakat részesítik előnyben.

A nemekhez kötődő sztereotípiák miszerint a nőket tulajdonságaik és motivációik elsődlegesen az otthoni feladatok ellátására predesztinálják, míg a férfiak rendeltetése és célja a családról való anyagi gondoskodás, leginkább a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét, képességeiknek megfelelő munkahelyi érvényesülését korlátozzák. A sztereotípiák többségében a nőkre vonatkoznak és úgy családi állapotuk (kisgyerekes, gyermektelen, egyedülálló, családostól, gyermeket egyedül nevelő) mind státuszuk (női vezető) alapján megfogalmazódnak és rendszerint a nők hátrányos megkülönböztetését eredményezik. A sztereotípiák hatására a nők megbecsültsége alacsonyabb a munka világában, ezért az otthoni helytállást jobban lehetővé tévő szakmát, munkahelyet és munkaidő-beosztást választanak, alacsonyabb presztízssű munkakörökben dolgoznak, alacsonyabb munkabérért, kevésbé vállalnak nagyobb leterheltséggel járó, mobilitást igénylő feladatokat, visszafogják karrier elképzeléseiket. A nemekhez kötődő előítéletek tudati beágyazottsága, az aránytalan otthoni munkamegosztás társadalmi tény, az ezeket rögzítő normák Magyarországon különösen elterjedtek, így lényeges tudatosítanunk, hogy nem a munkáltató kizárólagos felelőssége, hogy mindez a munkahelyeken nemekhez igazított elvárásokat, eljárásokat és teljesítményértékelést eredményez.

Ugyanakkor a munkáltatóknak be kell látniuk, hogy igenis vannak olyan területek, amelyeken a nők sokkal jobban érvényesülnek, mint a férfiak. Például egy kellemes női hang a telefonban, vagy a nők által végzett precíz munka egy-egy feladat során nélkülözhetetlen lehet.

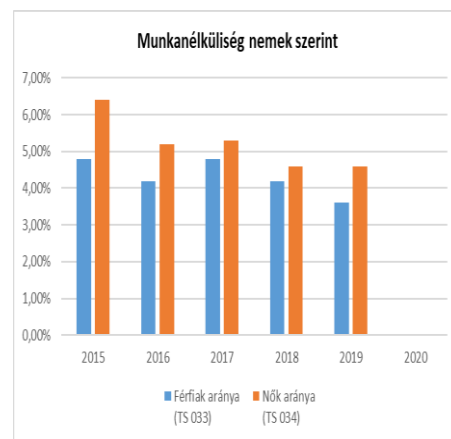
A rendelkezésre álló adatok alapján az öt célcsoport közül erről a területről áll a legkevesebb információ a rendelkezésünkre.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az alábbi táblázatok részletes elemzése a helyzetelemzés korábbi alfejezetében már megtörtént. Azonban még fontos megjegyezni, hogy a nők foglalkoztatási rátája egy adott ország szokásainak, hagyományainak, a nők munkaerő-piaci részvételével kapcsolatos attitűdjének, valamint általánosságban a jellemző családi struktúráinak jó indikátora. A szülői és a családon belüli egyéb gondozási feladatok, kötelezettségek, a minőségi gyermekgondozáshoz való hozzáférés, a gyermekek napközbeni felügyeletét biztosító intézmények hiánya jelentős visszatartó tényezőként értékelhetőek a nők munkaerő-piaci részvétele tekintetében, valamint hozzájárulhatnak az üvegplafon és a nemek közötti bérszakadék kialakulásához is. Annak ellenére, hogy tapasztalható némi pozitív irányú elmozdulás, a nők és férfiak foglalkoztatási rátája még mindig jelentős különbségeket mutat.

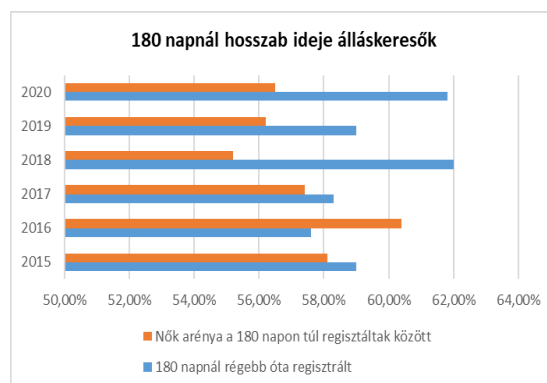
A nők esetében a munkaerő-piaci elhelyezkedés vonatkozásában többszörösen hátrányos helyzettel találják magukat szembe (kisgyermekesek, többgyermekesek, roma nők, alulképzett nők, stb.).

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	4,80%	6,40%	5,60%
2016	4,20%	5,20%	4,70%
2017	4,80%	5,30%	5,05%
2018	4,20%	4,60%	4,40%
2019	3,60%	4,60%	4,10%
2020	-	-	0,00%

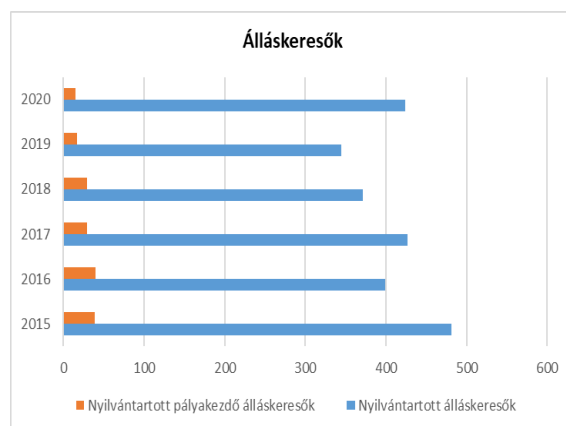
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	59,00%	58,10%
2016	57,60%	60,40%
2017	58,30%	57,40%
2018	62,00%	55,20%
2019	59,00%	56,20%
2020	61,80%	56,50%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	481	39
2016	399	40
2017	427	29
2018	371	29
2019	344	17
2020	424	15

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkaerőpiacról történő kiesés nem csak és nem elsősorban a szaktudás elavulása miatt jelent nagy hátrányt a kisgyerekes nőknek. Fontos probléma lehet a kapcsolati háló gyengülése, ám a szakmai, munkahelyi kapcsolatok ápolása segítheti a visszatérést.

A statisztikai adatokból megállapítható, hogy az alacsony végzettséggel rendelkező nők esélye a legrosszabb a munkaerő piacon történő elhelyezkedés szempontjából. Elhelyezkedési esélyüket tovább rontja, hogy többnyire az alacsony végzettséggel rendelkező nők vállalnak három vagy több gyermeket.

Az iskolázottság, a tanulás, a különböző képzésekben való részvétel az egyik legalapvetőbb feltétele a munkavállalási esélyek növelésének, különösen, ha a nemek közötti esélyegyenlőség eléréséről van szó, hiszen a megfelelő képzettség megszerzése alapvető kíváncsi egy jól fizető, magas státuszú állás betöltéséhez.

Meghirdetett képzési programok a Pest Vármegyei Kormányhivatal Nagykáta Járás Hivatal Foglalkoztatási Osztályánál érhetők el. A nők (különösen a családok anyák) időstruktúrája tekintetében az alapképzések, átképzések, továbbképzések során a hagyományos oktatási formák helyett célszerű előtérbe helyezni az egyéni igényeket jobban figyelembe vevő megoldásokat, mint például a távoktatást, az e-learninget és a blended-learning oktatási formákat.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettség oka a nők körében gyakran a korai gyermekvállalás, ezért a nehéz anyagi körülmények között élő, egy vagy több gyermeket nevelő nők számára tanulmányaik befejezéséhez, illetve képzési programokban való részvételhez motivációjuk növelésére és az oktatáshoz való hozzáférésük lehetőségeinek szélesítésére van szükség (pl.: utazási hozzájárulás, gyermekfelügyelet a képzés ideje alatt, képzési idő összehangolása a gyermekellátó intézményekkel).

Szükséges kitérni a roma nők speciális, halmozottan hátrányos helyzetére is, hiszen életminőségük és élethelyzeteik, körülményeik egyrészt ugyan nagyon hasonlóak a szegény és mélyszegénységben élő nők helyzetéhez, ugyanakkor hozzájuk képest is jelentős pszichoszociális és szociokulturális hátrányokkal sújtottak.

Az Önkormányzat közmunkaprogramjában részt vevők nagy részét az alacsony iskolai végzettségű nők teszik ki.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A férfiak és a nők ritkán dolgoznak ugyanazon pozícióban, egyazon munkahelyen. A nők többsége az úgynevezett nőies, feminizálódott szakmákban dolgozik (pl: pedagóguspálya, egészségügyi ápolók, kozmetikusok stb.). Néhány éve még a férfiak és a nők által betöltött állások igen erőteljesen elkülönültek egymástól, szegregálódtak, manapság ez már egyre kevésbé jellemző, de vannak területek, ahol azonban ez ma is még így van. A szegregáció a gazdasági és társadalmi élet minden területén élesen megjelenik bármilyen szintű elemzést is alkalmazunk. Fontos a vertikális és horizontális szegregáció elkülönítése. A horizontális szegregáció alatt a férfiak és a nők más-más gazdasági területen, szektorokban, foglalkozásokban való elhelyezkedését értjük. De gondolhatunk például az orvosi pályára, ahol a sebész és a nőgyógyász foglalkozást kizárólag férfiak töltik be, nem véletlenül, hisz itt a legnagyobb az anyagi siker, míg a gyermekgyógyászok között túlnyomó többségben a nők vannak jelen, és itt anyagi sikerről igazán nem beszélhetünk.

A foglalkoztatás területén a nőket érintő hátrányos megkülönböztetésről sajátos, helyi információval nem rendelkezünk.

Azonban fontos az általános szemléletváltás minden munkaadó részéről a munkaerő felvételénél az esélyegyenlőség helyes értelmezésében.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők foglalkoztatását gátló egyik akadály a gyermeknevelés. Az alábbi táblázatok részletes elemzése a helyzetelemzés korábbi alfejezetében már megtörtént. Azonban a munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások tekintetében fontos megemlíteni azt, hogy a mai nő számára a munka és a családi élet összeegyeztethetősége okozza a legnagyobb problémát. A családi, magánéletbeli feladatok és felelőségek általában egyoldalúan a nőket terhelik, mivel általában túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket.

A nők elhelyezkedési lehetőségeinek tekintetében mind a gyermek életkora, mind a gyermekek száma meghatározó tényező, hiszen mindkettő erőteljes befolyással bír a női háztartástag foglalkoztatási esélyeire.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A településen a gyermekek napközbeni ellátása bölcsődében, óvodában és az általános iskolában biztosított. Városunkban a bölcsőde igénybevétele által javulhat a nők munkavállalási lehetősége.

A közintézményekben ugyan van lehetőség részmunkaidős foglalkoztatásra, összességében azonban a településen ez a ritkább foglalkoztatási forma. A rugalmas munkaidő pedig egyáltalán nem fordul elő a közintézményekben.

A női munkavállalás elősegítésében az atipikus foglalkoztatási formák alkalmazásának, valamint a családbarát munkahelyek kialakításának lehet eredménye.

Nincs tudomásunk Nagykáta településen családbarát munkahely címet elnyerő foglalkoztatóról, így a nagykáti családok, a női munkavállalók helyzete korántsem mondható könnyűnek a munkaerőpiacon ezen szempont alapján.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	4	385	96
2016	4	374	94
2017	3	327	109
2018	3	337	112
2019	3	331	110,33
2020	3	338	112,67

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

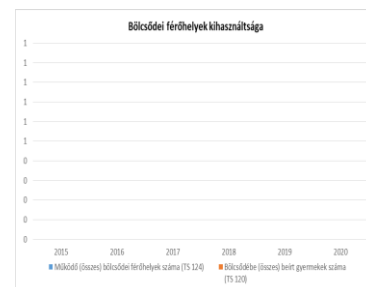
5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	21	21	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	21	20	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	21	20	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	13	17	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstár

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A hazánkban egyre inkább érvényesülő trend, hogy a nők a családalapítást egyre későbbi életkorra halasztják (ami egyre távolabb marad az érintettek által ideálisnak érzett életkortól), egyre többen vállalnak csupán egy gyermeket, illetve véglegesen elhalasztják a gyermekvállalást, aminek háttérben különböző okok állnak (karrier, biztos egzisztencia megteremtése, válás, munkaerőpiaci helyzet stb.).

A gyermekvállalási hajlandóság alakulása kiemelkedően komplex kérdés, amely részben makroszintű tényezők, az ország általános állapota, részben pedig egy sor egyéni tényező függvénye.

A gyermekvállalást követő időszakban a támogatást nyújtó ellátórendszer elérhetősége elengedhetetlen, melynek egyik legfontosabb szereplője a védőnői ellátás milyensége.

A védőnői ellátás jellemzői a helyzetelemzés korábbi alfejezetében már bemutatásra kerültek.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. Magyarországon hetente hal meg egy nő társa általi bántalmazástól.

A nők elleni erőszak számos formában és életterületen van jelen a világban. A szóbeli erőszaktól kezdve a lelki bántalmazáson át a gazdasági, fizikai, szexuális abúzusig, melyek megjelenhetnek a munkahelyen, a közéletben, közterületeken, illetve akár otthoni környezetben is, mely utóbbi, a családon belüli erőszak a jelenség kiemelten kezelt formája.

Az erőszak jelentős része, jellemzően családon belül realizálódik, maguk az elkövetők, de az áldozatok is legtöbbször tagadják a bűncselekmény megtörténtét, ezért ez egy olyan terület, ahol a legmagasabb a látencia és a leghiányosabb az adatszolgáltatás.

Ezért az eddigieknél is fontosabb a hatékonyabb és szélesebb körű tájékoztatás, a jelzőrendszeri tagok fokozottabb figyelmével, a gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként pedig egyre több esetben kerülhet sor az erőszak felfedezésére.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a városunkban nem folyik.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A nők lakhatási problémái nagyon szorosan összefonódnak a bántalmazás és a nők elleni erőszak jelenségével, valamint a családon belül megjelenő egyéb konfliktusokkal is összefüggésbe hozhatóak. Számos esetben az anyagi és lakhatási lehetőségek hiánya okozza az elsődleges akadályt, gyakran még az egyértelmű krízishelyzetből sem lépnek ki a nők lehetőségek hiányában vagy a meglévő lehetőségek ismeretének hiányában. Kiemelkedően fontos, hogy a krízishelyzetből menekülő nők számára olyan lakhatási forma legyen elérhető, melyben biztonságban vannak, ahol megvédik őket a bántalmazó partnertől, illetve segítséget kapnak életvezetési készségeik javításában, helyreállításában. Az ilyen jellegű krízishelyzetek kezelésében fontos szerepe lehet a védőnőnek, a gyermekorvosnak (amennyiben gyermek is van a háztartásban), a család-és gyermekjóléti központnak, a rendőrségnek, az áldozatsegítő szolgáltatásnak, valamint a családok átmeneti otthonainak.

A településen nem működik olyan otthon, amely a krízishelyzetben lévő nőket, vagy családokat befogadná.

A Nagykátai Család-és Gyermekjóléti Központ krízishelyzetben segítséget nyújtó készenléti szolgálatot működtet, erről a szolgáltatásáról a helyzetelemzés korábbi alfejezetében már említés került.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. A Hivatal és az önkormányzati intézményhálózat dolgozóinak többsége nő.

Az önkormányzat képviselő-testületének összetételére ez az arány nem jellemző, a 12 képviselő-testületi tag közül 4 női képviselő van. Megállapítható, hogy a nők sokkal kisebb arányban mérettetik meg magukat a választás során, vállalnak közéleti szerepet. Ez nem Nagykáta specifikus jelenség, hiszen ez az országos tendenciával megegyező.

Megállapíthatjuk továbbá, hogy a városban nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna. Ez idáig igény nem mutatkozott rá.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Kifejezetten csak helyi szintű, nőket érintő társadalmi probléma a településen nincs és specifikusan a felszámolásunkra irányuló egyedi kezdeményezés nem indult.

Az alábbi beazonosított problémák össztársadalmi problémaként is megjelennek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munka és a magánélet összehangolásának nehézsége a munkahellyel rendelkező nők esetében.	Korszerű, elérhető, a munkavállaláshoz igazodó bölcsődei-óvodai ellátást biztosító intézményrendszer működtetése. Családbarát munkahelyek, atipikus foglalkoztatási formák kialakításának ösztönzése.
A nőkkel szemben megnyilvánuló erőszak, különösen a családon belüli erőszak magas aránya.	Nők biztonságának, testi-lelki jóllétének növelése, a veszélyeztetett (és veszélyeztető) csoportok tájékoztatása, jogaik tudatosítása. Áldozatsegítő- és krízis esetén igénybe vehető szolgáltatások működésének támogatása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

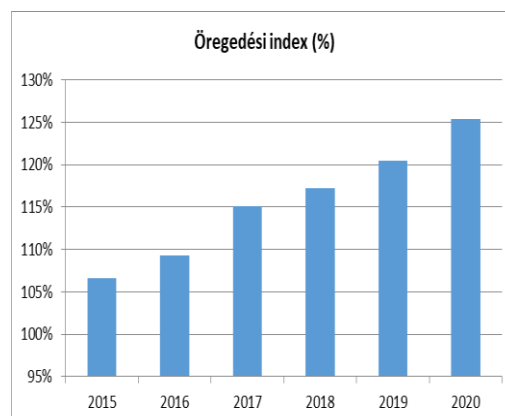
Magyarország is szembesülni kényszerül az előregedő társadalom problémáival az elkövetkezendő években, évtizedekben. A várható egészségügyi, gazdasági és szociális krízissel előszele már megérkezett, a válság pedig feltehetően folyamatosan mélyülni fog.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Számtalan, főleg kis lélekszámú településen jelent komoly problémát az idősek helyzete. Ők gyakran élnek szegénységben, nehezen látják el magukat, betegek. Komoly gondot jelent, hogy miként lehet javítani a helyzetükön. Bár számos adat van korcsoportokra, szociális ellátottságukra és foglalkoztatottságukra vonatkozóan, azonban a legtöbb információ csak a helyi partnerektől gyűjthető be.

A település népességét jellemző adatok a helyzetelemzés korábbi alfejezetében már bemutatásra kerültek. Amit mégis fontos még egyszer kihangsúlyozni, hogy amíg a lakosságszám folyamatos csökkenést mutat a városban, a 65 év felettiek száma évről évre nő, így ez hoz létre egy kiemelkedően magas öregedési index értéket.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	2 092	1 962	106,63%
2016	2 130	1 948	109,34%
2017	2 181	1 894	115,15%
2018	2 216	1 891	117,19%
2019	2 266	1 881	120,47%
2020	2 316	1 847	125,39%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az előreagedési folyamat mértékének emelkedése a társadalom egyéb tagjaira - legyen szó makroszinten az aktív korúakról, vagy akár mikroszinten a hozzátartozókról - valamint a nemzetgazdaságra is különös terheket helyez, hiszen az egyik elsődleges probléma, amely felmerül a kapcsolódó kihívások körében, az a nyugdíjrendszerek fenntarthatóságának, finanszírozhatóságának kérdése, illetve a kapcsolódó reformok szükséglete.

A Tny. értelmében a kötelező nyugdíjbiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik az öregségi nyugdíj. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj,
- az árvaellátás,
- a szülői nyugdíj,
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások,
- az özvegyi járadék.

Fontos megemlíteni az időskorúak járadékát is. Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A járási hivatal az Szt.-ben foglaltak szerint időskorúak járadékában részesíti azt

a) a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 85%-át,

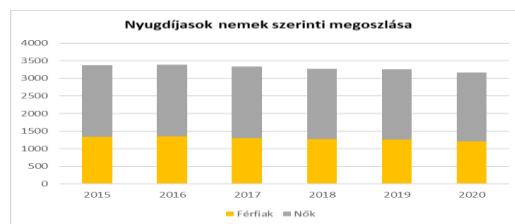
b) az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át,

c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át.

A nyugdíjrendszer profiltisztítása, valamint a fokozatos, jelenleg is érvényben lévő korhatáremelés érezteti hatását a magyar nyugdíjrendszer fő számain: csökken az ellátottak száma. A csökkenő tendencia Nagykáta város vonatkozásában is megállapítható.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	1338	2034	3372
2016	1346	2046	3392
2017	1298	2034	3332
2018	1275	2001	3276
2019	1265	1987	3252
2020	1205	1959	3164

Forrás: TeIR, KSH Tstar

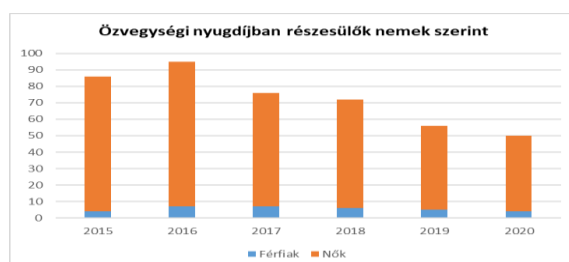
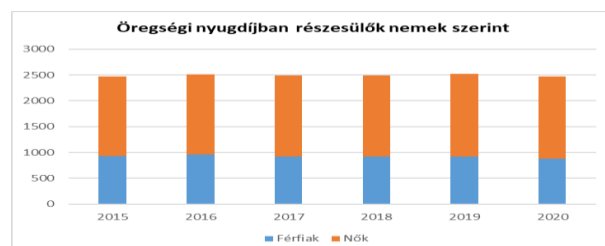

A nyugdíjban és egyéb ellátásban részesültek száma is - kisebb ingadozásokkal ugyan -, de folyamatosan csökken.

A nyugdíjasok nemek szerinti eloszlásában nem mutatkozik változás, az arányszám a nők javára billen, akárcsak a nyugdíjas korosztály általános arányszám mutatói.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	38	23	932	1540	4	82	n.a.
2016	28	2	956	1553	7	88	n.a.
2017	28	2	920	1569	7	69	6
2018	27	2	918	1569	6	66	5
2019	24	2	923	1598	5	51	8
2020	26	2	876	1592	4	46	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A munkanélküliség szempontjából egyik legveszélyeztetettebb csoport az idősek, mivel ők nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érintik őket.

A város idősödéssel kapcsolatos demográfiai folyamataiból egyértelműen látható, hogy az idősor, az időskori életminőség folyamatos és hangsúlyos kihívást jelent ma és a jövőben még inkább, különös tekintettel az idősebb korosztályok munkanélküliségnek való kitettségét tekintve. A településen számszakilag - a 6 év adatai ismeretében a 36-40 éves, 41-45 éves korosztályban a legmagasabb a nyilvántartott álláskeresők száma, de jelentős a számuk az idősödők és idősek között is.

A szakirodalom és a gyakorlati tapasztalatok is azt támasztják alá, hogy az aktív idősor megéléséhez szükséges feltételek megteremtését nem lehet elég korán elkezdni. Természetesen nem lehet vitatni az egyéni felelősséget az öngondoskodás szemlélete kapcsán, de emellett a munkahelyet is felelősség terheli. A kielégítő foglalkoztatás nagyban hozzájárul az életminőség hosszú távú befektetéséhez, segíthet a betegségek, valamint a fizikai és szellemi leépülés elkerülésében, jó kognitív és fizikai állapotot biztosít és elősegíti az étellel szembeni pozitív és aktív attitűdök kialakítását. A munkával töltött élet minősége minden munkavállalóra nagy hatást gyakorol, mivel időnk nagy részét töltjük a munkahelyen. Kutatások támasztják alá, hogy minél jobb a munkaképesség a nyugdíjba vonulás előtt, annál jobb az élet minősége a későbbiekben. Így hát biztosítani kell az aktív idősödésre fordított befektetést a munkával töltött évek során. A munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra fordított befektetések az élet hátralevő részére is szólnak.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	477	390	422	360	342	423
41-45 év (TS 042)	Fő	63,00	43,00	45,00	40,00	47,00	44,00
	%	13,21%	11,03%	10,66%	11,11%	13,74%	10,40%
46-50 év (TS 043)	Fő	58,00	39,00	46,00	40,00	35,00	58,00
	%	12,16%	10,00%	10,90%	11,11%	10,23%	13,71%
51-55 év (TS 044)	Fő	62,00	41,00	41,00	36,00	32,00	46,00
	%	13,00%	10,51%	9,72%	10,00%	9,36%	10,87%
56-60 év (TS 045)	Fő	45,00	43,00	52,00	41,00	45,00	49,00
	%	9,43%	11,03%	12,32%	11,39%	13,16%	11,58%
61 éves, vagy a feletti (TS 046)	Fő	36,00	39,00	44,00	51,00	38,00	55,00
	%	7,55%	10,00%	10,43%	14,17%	11,11%	13,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az idősek foglalkoztatására hatással vannak az aktív korúakra vonatkozó munkaerő-piaci lehetőségek is, hiszen, ha egy gazdaságban nagy a munkaerőigény, akkor az időseknek is jobb

esélyei vannak arra, hogy a nyugdíjuk mellett dolgozzanak, míg ellenkező esetben a jövedelemszerzésnek ez az útja jelentősen beszűkül számukra.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Sikeres idősödésről akkor beszélünk, amikor az egyén a fizikai, szellemi képességeit és aktivitását - az élet minden területén - minél tovább megőrzi, nem csupán a foglalkoztatás vonatkozásában, de társas és társadalmi kapcsolatait is megtartja. Szakítani kell azzal a felfogással, amelyben az idősök csupán ellátásra, gondozásra szoruló emberként jelennek meg, holott az egészségben eltöltött várható élettartam-növekedés egyben azt is jelenti, hogy tevékenyen, motiváltan, produktívan is el lehet tölteni a nyugdíjas éveket.

A jelenlegi oktatási-képzési rendszerben a 45 évesnél idősebb korosztály csekély mértékben vesz részt felnőttképzési programokban. Elenyészően kevés az olyan képzési program, amely az idősödők és idősök sajátos igényei szerint szerveződik. Még mindig magas számban vannak olyanok, akik nem találkoztak az informatikával, a többségük az idegen nyelv területén is képzetlen.

Az idősök élethosszig tartó tanulásának támogatása fontos, mert az időskorban történő tanulás javítja az életminőséget, hozzájárul az aktív és sikeres idősödéshez, kitolja az egészségromlás időpontját, segít megelőzni a demenciát és az elmagányosodást. A testi aktivitás javítja a lelkiállapotot, az aktív tanulás pedig egészségesebbé teszi a testet.

Az időskorban történő foglalkoztatás, a nyugdíjas korban történő munkavállalás lehetőségei adottak, mind a célcsoport tagjai, mind pedig a foglalkoztatók profitálhatnak e gyakorlat megvalósítása során. A nyugdíjasok foglalkoztatása számos formában megvalósulhat és az elmúlt évek változásainak köszönhetően egyre kedvezőbb feltételek mellett teheti meg az idős személy, hogy része marad a munkaerőpiacnak. A nyugdíjasok foglalkoztatását semmi sem tiltja vagy korlátozza, annyit dolgozhatnak és kereshetnek, amennyit csak tudnak. A keresetük járulégmentes, vagyis nem kell fizetniük a társadalombiztosítási járulékot, miközben a foglalkoztató is mentesül a nyugdíjas keresete után a szociális hozzájárulási adó megfizetése alól.

A településen a közintézményekben előfordul, hogy nyugdíjba vonuló nyugdíjas továbbfoglalkoztatása történik.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A foglalkoztatás területén az idősöket érintő hátrányos megkülönböztetésről sajátos, helyi információval nem rendelkezünk.

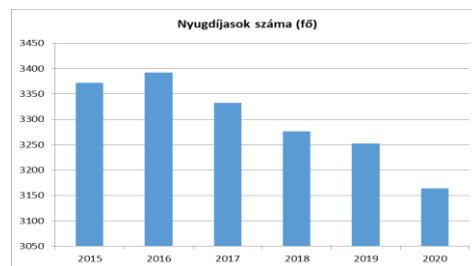
Azonban fontos az idősekről alkotott negatív képet átformálni. A csakis életkor alapján történő általánosítás károsan hat a társadalomra és a gazdasági fejlődésre is.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az alábbi 6.3. számú táblázat kiértékelése már korábban megtörtént, de összekapcsolva az azt követő táblázattal, jól látható, hogy az összes nyugdíjasból minden évben bőven 2000 fő feletti a 65 évesnél idősebb, ami szintén a lassú előreledést vetíti elő.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Meggyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	1338	2034	3372
2016	1346	2046	3392
2017	1298	2034	3332
2018	1275	2001	3276
2019	1265	1987	3252
2020	1205	1959	3164

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nagykátai Város Önkormányzata elsősorban intézkedései útján és intézményei aktív tevékenysége által vállal szerepet a városban élő idősök támogatására, megbecsülésük és biztonságuk előmozdítására, valamint azért, hogy idősbarát környezetben élhessenek.

A település lakossága a közszolgáltatások többségét helyben eléri, biztosítottak és elérhetőek az esélyegyenlőség szempontjából legfontosabb közszolgáltatások.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az időskor különböző dimenzióban eltérően értelmezhető. Az, hogy ki milyen idős, kifejezhető az évek számával (kronológiai életkor), de a biológiai életkor ettől eltérő lehet, hiszen ez az egészségügyi állapot függvénye.

Pszichológiai életkor: ki milyen idősnek érzi magát.

Szociológiai életkor: a társadalom milyen idősnek tart valakit.

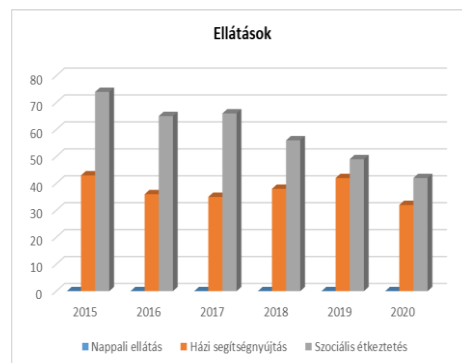
Sikerés és aktív idős kort eredményez a minél hosszabb időn át tartó egészséges állapot.

A település egészségügyi és szociális szolgáltatásai, ami természetesen az idősök számára is elérhetőek, a helyzetelemzés korábbi alfejezetében már részletesen bemutatásra kerültek.

Az idősök számára biztosított szociális alapszolgáltatások esetében általánosan elmondható, hogy az igénybevételi adatok ingadozóak, részben a felmerülő szükségleteket, részben pedig a rendelkezésre álló kapacitásokat tükrözik.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	2 092	n.a.	43	74
2016	2 130	n.a.	36	65
2017	2 181	n.a.	35	66
2018	2 216	n.a.	38	56
2019	2 266	n.a.	42	49
2020	2 316	n.a.	32	42

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A városban minden évben számos kulturális program kerül megszervezésre. Az idős korosztály tagjai térítéses programokat kevésbé látogatnak, esti és éjszakai programokat pedig szinte egyáltalán nem. Az aktív alkotás iránt érdeklődő nagykátai szeniorok több lehetőség közül választhatnak. Olyan értékteremtő közösségek, baráti társaságok működnek Nagykátán, amelyekhez bármikor tudnak csatlakozni. (Pl.: Katica Nyugdíjas Klub, Városi Kórus, Senior táncsoport stb).

Kiemelkedően fontos szerepet tölt be az idők életében a 35 éve működő Katica Nyugdíjas Klub. A klubnapok mellett névnapi összejövetelek, nő(apák)napok, kirándulások, a szomszédos szenior közösségek megvendéglése, meglátogatása, a Ki Mit Tudok?-on való fellépés is élménnyel teli események a tagok életében. Énekes, színjátszó, táncos csoportjuk is van. Báljaikon sokszor négy generáció is szórakozik. A Katica Nyugdíjas Klub aktív tagja a nyugdíjasok országos, Pest vármegyei és Tápió menti szervezetének is. Nagykáta és a Nagykátai Városi Könyvtár és Művelődési Központ ünnepeinek, rendezvényeinek, mindennapjainak alkotó részesei a mai napig a „Katicások”.

A városban további számos művészeti, közösségi, természetjáró és sportolási lehetőség közül választhatnak az időskorúak, érdeklődésüknek megfelelően. A városi termálstrand is megfelelő kikacsolódási élményt nyújt számukra. A Városi Könyvtárban az idők számára a kölcsönzött könyv kiszállítása is kérhető.

b) idők informatikai jártassága;

Az idők informatikai képességeinek fejlesztése elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általánosságban véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon. Ezért szükséges, hogy a lehető legszélesebb körű pályázatok és képzéseket írjanak ki az érintett korcsoport számára. Az elmúlt évek tapasztalata alapján az idők idegenkedése az informatikától csökkent, egyre többen napi szinten használják az okoskészülékeket a mindennapi tevékenységük segítésére, információszerzésre, kapcsolattartásra, szórakozásra.

Nagykátán az idők informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket.

c) a generációk közötti programok.

Az önkormányzat által szervezett programok, események, rendezvények elsődleges célja a lakosság korcsoportjai közötti kapcsolatépítés lehetővé tétele és az együttműködés javítása, amely egyben hozzájárul az idők társadalmi részvételének erősítéséhez is.

Kiváló példája a generációk közötti programoknak a korábbi 24, majd 12 órás vetélkedő a Művelődési Központban, melyen a résztvevő 4 csoport az általános iskolából, középiskolából, városi civilekből és a Katica Nyugdíjas Klub tagjaiból áll.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten csak helyi szintű, az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen nincsenek.

Fontos azonban megjegyezni, hogy Nagykáta Város Önkormányzata az idősök megbecsülésének kifejezésre juttatásaként egy évben egyszer a tárgyévi költségvetésben e célra meghatározott keret terhére karácsonyi támogatásban részesítheti a Nagykátán állandó lakóhellyel rendelkező azon személyeket, akik tárgyév december 31-ig betöltik a 70. életévüket. A támogatásnak az adott évben adhatóságáról és a lebonyolításról a képviselő-testület november 30-ig határozattal dönt. A támogatás - ha erről nem születik más rendelkezés - készpénzben kerül kifizetésre.

Nagykáta Város Önkormányzata a 90., a 95., a 100., a 105., a 110. és a 115. életévüket betöltött szépkorú állampolgárok köszöntéséről is gondoskodik. Október elején az Idősök világnapja alkalmából szervezett programokkal köszönetét és háláját fejezi ki, továbbá biztosítja az idős polgárokat arról, hogy számít bölcsességükre, aktív részvételükre a város életében.

A Gondosóra program kezd egyre népszerűbbé válni a nagykátai idős lakosok között is. A Gondosóra program Magyarország Kormánya által elindított ingyenesen igénybe vehető, 65 év felett alanyi jogon hozzáférhető jóléti szolgáltatás, amelynek célja, hogy az idősök szükség esetén egyetlen gombnyomással jelezni tudják segítségkérési szándékukat.

A Gondosóra program, egy 0–24 órás Diszpécsterszolgálat és a kontaktszemélyek (családtag, szomszéd, vagy barát, vagy akár opcionálisan szociális gondozó) bevonásával működő, Európában egyedülálló program. Mérföldkőnek és jelentős támogatásnak számít az idősgondozás területén. Nagy segítséget jelent nemcsak azoknak, akik használják az eszközt, hanem biztonságot és megnyugvást nyújt a felhasználó családjának, szeretteinek, hozzátartozóinak is, tudva, hogy a segítség és a biztonság egy gombnyomásra elérhető.

A Gondosóra programban megvalósuló szolgáltatás és a jelzőeszköz ingyenes, Magyarország minden településén hozzáférhető a hét minden napján és órájában.

A program elsődleges célja az otthoni és önálló életvitel meghosszabbítása. Ám sokszor az önellátás mellett is szükség lehet külső segítségre. A Gondosóra program segít abban, hogy az idős emberek szükség esetén egyszerűen elérjék azt a személyt, aki gyorsan, valódi segítséget tud nyújtani nekik.

Az első számú kontaktszemélyek - a segítő családtagok, rokonok, ismerősök, szomszédok - önzetlen és felelősségteljes tevékenységet végeznek, hiszen általuk és a programnak köszönhetően a biztonságérzet, az éjjel-nappali figyelem biztosítása és a segítségnyújtás bentlakásos ellátás igénybevétele nélkül is megvalósul.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
Az idősök számának növekedésével és az egészségügyi állapot általános romlásával együtt folyamatosan nő az ellátásra szoruló idősök száma.	Cél az otthonközeli ellátások fejlesztése. Az otthonukban élő ápolásra, gondozásra szoruló ellátásokhoz való hozzáféréseinek javítása. Fontos feladat a hozzátartozók támogatása, tájékoztatása, a gondozási folyamatokban való együttműködése.
Meglévő Idősök otthona felújításra, bővítésre szorul.	Intézményfejlesztés.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik feltétele volt, hogy az állampolgárok - köztük a fogyatékkal élő emberek - számára biztosítva legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden területén. A szociális, egészségügyi ellátásban, mint a fizikai és kulturális környezetben, valamint az iskoláztatási, munkalehetőségek a társadalmi élet, a sport és a szórakozás területén is. Ezen emberek számára kiemelt célként a minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés a fő cél. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményi ellátások területén is, az intézmények kiépítésével, átalakításával. A legsérülékenyebb társadalmi csoportot a fogyatékos emberek és családjaik alkotják.

Az egyenlő hozzáférés nem csak a rámpák, liftek speciális táblák jelentik, hanem azt, hogy a fogyatékos embert egyenrangúnak, egyenjogúnak kell tekinteni. Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, a komplex akadálymentesítés, amely lehetővé teszi a látássérült, a hallássérült, a mozgássérült, valamint a fogyatékos emberek is igénybe vehetik. Az akadálymentesítés alapkövetelménye, az egyetemes tervezés módszere. Hazánk is igyekszik különböző intézkedésekkel, programokkal, törvényekkel, rendeletekkel elősegíteni a fogyatékosok esélyegyenlőségét.

A Fotv. 4.§ a) pontja értelmében fogyatékos személy az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A fogyatékkal élő személyek nem részvétet, jótékonykodást várnak el és érdemelnek a többségi társadalom tagjaitól, sokkal inkább esélyegyenlőséget, egyenrangúságot és teljes jogú tagságot.

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élő személyek számára vonatkozóan helyi adat nem áll rendelkezésre. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesülők száma 2015-ben volt a legmagasabb. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma csökkent mind a nők, mind a férfiak tekintetében. A nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma a vizsgált időszakban 0.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	272	312	584
2016	267	315	582
2017	260	302	562
2018	250	286	536
2019	238	265	503
2020	230	252	482

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fotv. 15.§-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Az aktív korú fogyatékossgal élő személyek munkavállalási esélyei lényegesen rosszabbak a népesség többi részéhez képest. Egyfelől direkt hátrányt szenvednek el a nyílt munkaerőpiacon, másrészt pedig a védett, illetve az atipikus foglalkoztatás lehetőségei vagy ki sem épültek, vagy pedig a létezők is lényegesen beszűkültek. A célcsoport munkavállalási esélyeit ugyancsak csökkenti a nem fogyatékossgal élő népességnél alacsonyabb iskolai végzettségük. A hazai fogyatékossgal élők döntő többsége legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, bár az elmúlt néhány évben növekedni látszik a felsőfokú tanulmányokat folytató fogyatékossgal élő hallgatók száma. Pest vármegyében is tapasztalhatóak az országosan is jellemző tendenciák, amelyek a célcsoport alacsony iskolai végzettségét mutatják.

Általánosságban is elmondható, de Nagykáta településen is jellemző, hogy

- A nyitott, befogadó, hozzáférhető munkaerő-piac csak korlátozottan létezik.
- A szabadon választható munkalehetőségek, a jelenlegi munkaerő-piaci helyzetben általában nem állnak rendelkezésre.
- A méltó megélhetéshez szükséges jövedelem általánosságban nem biztosított, jellemző a minimálbéren történő foglalkoztatás a megváltozott munkaképességű emberek számára.

A közfoglalkoztatás nem speciálisan a fogyatékos személyek részére biztosított foglalkoztatási forma, bár nem kizárt, hogy fogyatékos személy is foglalkoztatásra kerül a rendszerben.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Szükséges Nagykáta Város Önkormányzata részéről is a vállalkozások nyitottságának, informáltságának elősegítése.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A fogyatékkal élő embereknek elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeniük. A közlekedési eszközök használata és a munkáltatók előítélete is nehezíti helyzetüket.

Jelentős problémaként van jelen a mai magyar társadalomban a foglalkoztatás gátjaként a munkaerő-piaci diszkrimináció, amely a célcsoportot is érinti, de kifejezetten helyi szintű az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével járó bejelentésről nincs tudomásunk.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Nagykátai Város Önkormányzata az intézményein keresztül nyújt segítséget a lakókörnyezetükben élő fogyatékos személyek részére önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Ennek eszköze a házi segítségnyújtás, a családsegítés, az állam által ellátott jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása, a gyermekek esetén a szülők tájékoztatása, segítése, a szolgáltatások helyben biztosítása. A szakellátás biztosítása, megszervezése nem feladata az Önkormányzatnak. Ezzel kapcsolatban tevékenysége a minél szélesebb körű információnyújtásra korlátozódik.

Nagykátán működik egyesületi formában mozgásszervi fogyatékossgal bíró személyek segítségét szolgáló szervezet.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékossgal élő személyek még mindig jelentős akadályokkal szembesülnek az élet számos területén, illetve jobban ki vannak téve a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatának, mint a többségi társadalom tagjai, különösen fontosak tehát a célcsoport számára biztosított ellátások, melyek az alábbiak.

Fogyatékossgai támogatás: a támogatásra az a 18. évet betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki látási fogyatékos, hallási fogyatékos, vagy értelmi fogyatékos, vagy autista, vagy mozgásszervi fogyatékos, vagy halmozottan fogyatékos, és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul, vagy állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak, vagy közép-súlyosnak minősíthető, és állapota tartósan, vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul. A támogatás súlyosan fogyatékos személy részére havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás, melynek célja, hogy anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotról eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Magasabb összegű családi pótlék: a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos kiskorú, valamint a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos nagykorú személy részére megállapított ellátás.

Rokkantsági járadék: 18. életévét betöltött személy részére megállapított ellátás, ha 25. életévének betöltése előtt keletkezett, és folyamatosan fennálló egészségkárosodása 70 %-os mértékű és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban nem részesül. A járadék megállapításának nem feltétele, hogy az érintett nyugdíjra jogosító szolgálati idővel rendelkezzen.

Vakok személyi járadéka: 2001. június 30-ig a 18. életévét betöltött erősen látáscsökkent vagy vak személy részére a vakok személyi járadékát állapították meg. 2001. július 1-jétől új jogosult részére a vakok személyi járadékát nem lehet megállapítani, „KIFUTÓ” ELLÁTÁS. A vakok személyi járadékában részesülő személy a járadék helyett kérheti a fogyatékossgai támogatás megállapítását.

Közgyógyellátás: hozzájárul a szociálisan rászorult személy azon kiadásaihoz, amelyek egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához szükségesek. Alanyi és normatív alapon állapítható meg.

Vissza nem térítendő állami támogatás: mozgáskorlátozott személyek részére akadálymentes lakás építéséhez vagy vásárlásához, valamint az akadálymentesítés többletköltségeire igényelhető.

Közlekedési kedvezmény: a súlyos mozgáskorlátozott, vagy egyéb fogyatékossgal élő személyek részére megállapítható esélyegyenlőség javítását célzó támogatás, melynek két típusa van, a személygépkocsi szerzési és átalakítási támogatás.

Személyi jövedelemadó kedvezmény: a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos személy a keresete után az összevont adóalapját csökkentheti személyi kedvezménnyel.

Parkolási igazolvány: a mozgáskorlátozott személyt vagy az őt szállító jármű vezetőjét jogosítja fel a kedvezmények igénybevételére.

Súlyos mozgáskorlátozott személyek gépjárműadó mentessége: a súlyos mozgáskorlátozott vagy egyéb fogyatékossgal élő, valamint az őket rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozó veheti igénybe egy darab - 100 kW teljesítményt meg nem haladó - személygépkocsija után legfeljebb 13.000,- Ft/adóév erejéig.

Utazási költségtérítés: a fogyatékos gyermek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez nyújtott támogatás. Indokolt esetű gépkocsival történő utazás esetén biztosított támogatás költségtérítése kilométer/meghatározott ft összegben adható.

Fogyatékos személyek utazási kedvezményei a helyi, helyközi közlekedésben: a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (VI.25.) Korm.rendelet alapján. A vármegye- és országbérletet is kedvezményesen vásárolhatják meg azok, akik - valamilyen jogcímen - eddig is utazási kedvezményt vehettek igénybe.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás: a fővárosi, vármegyei kormányhivatal járási, fővárosi kerületi hivatala aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

- a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- c) aki fogyatékossgai támogatásban részesül.

Védendő fogyasztó: villamosenergia-ellátás tekintetében, ha a fogyatékkal élő fogyasztó életét veszélyeztetné az áramellátásból való kimaradása, úgy minden esetben igényelheti szünetmentes áramforrás biztosítását. Ezen kívül a következő szolgáltatásokat veheti még igénybe: szolgáltató által végzett mérőleolvasás felhasználási helyen; rendkívüli ingyenes mérő felülvizsgálat 12 naptári hónapban egyszer; készpénzben történő számla kiegyenlítés a felhasználási helyen; egyedi segítségnyújtás a számla értelmezéséhez; különleges mérőhely kialakítása.

Földgázellátás esetében a fogyatékkal élőként védendő fogyasztót különösen az alábbi kedvezmények illetik meg: havi (időközi) mérőleolvasás a felhasználási helyen, készpénzben történő számlakiegyenlítés a felhasználási helyen, az általánostól eltérő, de a műszaki-biztonsági előírásoknak megfelelő mérőhely-kialakítás, a számla értelmezéséhez az érintett engedélyes üzletszabályzata szerint nyújtott egyedi segítség (így, például helyszíni számla magyarázat, számlafordítatás stb.).

A helyi szociális ellátási formákat igénybe vevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, de erre vonatkozóan hiteles statisztikai adat, nyilvántartás nincs. A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást, kedvezményt az

önkormányzat nem nyújt, de ugyanúgy elérhetőek számukra a helyi rendeletben meghatározott támogatási formák.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Mind országos szinten, mind pedig helyi szinten történtek előrelépések a fogyatékkal élő személyek esélyegyenlőségének, társadalmi befogadásának, önálló életvitelének vonatkozásában, hosszú még azonban az út egy teljesen befogadó, egyenlő esélyeket és lehetőségeket biztosító (vagy legalábbis ehhez nagyon közeli) társadalom kialakulása felé.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A célcsoport számára is biztosított egészségügyi ellátások a helyzetelemzés korábbi alfejezetében már bemutatásra kerültek, a rehabilitációs ellátások igénybevételének lehetőségeiről pedig a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény rendelkezik. A jogszabály szerint megváltozott munkaképességű személynek minősül az, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 %-os, vagy kisebb mértékű.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Nagykátán a beruházásoknak köszönhetően jelentős előrelépések történtek a városi intézmények akadálymentesítését tekintve, így mára a közintézmények nagyobb része akadálymentesített. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházások és a felújítások esetén az akadálymentesített környezet biztosításával történik.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A közszolgáltatásokhoz, a köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetősége minden településen élő számára biztosított. Honlapunkon megtalálhatóak a legfontosabb információk, tájékoztatók és programok a település lakói részére. Ennek egyszerű használata megkönnyíti a fogyatékosok életét is, hiszen időben értesülhetnek a települést érintő intézkedésekről és rendezvényekről. A honlapunk rendelkezik akadálymentesített megtekinthetőséggel.

Városunk intézményei, a köznevelési intézmények akadálymentesítése és az info-kommunikációs akadálymentesítés viszont csak részben megoldott.

Az Önkormányzat tulajdonában levő közintézmények és közterületek, járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során folyamatában gondoskodunk az akadálymentesség biztosításáról. Ma már a jogszabályban előírt kötelezettség az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. A településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az akadálymentesítés azért is fontos közintézményekben, mivel a településen az állami szektor a legnagyobb foglalkoztató.

A versenyszféra munkáltatóiról nem áll az Önkormányzat rendelkezésére információ. Azonban elmondható, hogy ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, így a vállalkozások is fokozatosan, de eleget fognak tenni e kötelezettségüknek.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Akadálymentes parkolóhely településünkön a nagyobb kereskedelmi egységeknél van kijelölve.

A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése részben biztosított a településen. Az újonnan épülő közlekedési utak, járdák kialakításánál erre figyelemmel vagyunk.

Különös figyelmet szükséges fordítani arra, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános alapelvként jelenjen meg - és ezáltal minden vonatkozásban érvényesüljön - az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A mozgáskorlátozottak közül többen rendelkeznek már a településen motoros speciális járművel, mely a tavaszi, nyári és őszi időszakban alkalmas a közlekedésre.

A városban fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye nem működik.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A célcsoport halmozott hátrányainak leküzdése érdekében szükséges számos területen - tekintettel arra, hogy a fogyatékos személyek az őket másokkal azonos alapon megillető jogaikkal állapotukból fakadóan egyes esetekben kevésbé tudnak élni - az arányos és méltányos előnyben részesítés érvényesítése. Ennek vonatkozásában kiemelkedő fontosságú, hogy a fogyatékossgal élő személyek közvetlenül lehetőséget kapjanak helyzetük alakításában, javításában, meghívást kapjanak az őket érintő események tárgyalására, a városfejlesztésben minden esetben kérjék ki véleményüket. Az önkormányzatnak komoly felelőssége van abban, hogy a városban élő fogyatékos személyek számára hátrányaikat kompenzáló intézkedéseket hozzon.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A kifejezetten sajátos igények kielégítését célzó programokat a Tápiómenti Mozgáskorlátozottak Egyesülete látja el a mozgásukban korlátozottak számára.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi probléma általunk nem ismert.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés nem 100%-os.	A fizikai környezetben található, az információs és kommunikációs

	akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
--	--

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Bel- és külterületi utak, kerékpárutak, járdák állapota nem megfelelő, vagy kielégítő.	Bel- és külterületi utak, kerékpárutak, járdák létesítése, felújítása, korszerűsítése, minőségének javítása.
Csapadékvíz elvezetés, vízgyűjtők, vízelvezető árkok felújítása, karbantartása.	Pályázati forrás bevonásával vízelvezetési problémák megoldása, vízgyűjtők felújítása, karbantartása.
Nagykátai Szakorvosi Rendelőintézet felújításának befejezése, eszközbeszerzés.	A felújítás befejezése, a pályázatban szereplő eszközök beszerzése.
Temető felújítása.	Pályázati forrás bevonásával felújítás, építés, infrastruktúra fejlesztése.
Új házi orvosi rendelő építése, berendezése, felszerelése, szolgálati lakás kialakítása.	Pályázati forrás bevonásával építés, kialakítás, felszerelés.
Nagykátai Család- és Gyermekjóléti Központ és a Váci Mihály Katolikus Általános Iskola Zárda utcai épületének felújítása, fejlesztése, eszközbeszerzés, szolgálati lakás kialakítása.	Pályázati forrás és kormányzati támogatás bevonásával felújítás, építés, fejlesztés, eszközbeszerzés.
Polgármesteri Hivatal, Gondozási Központ, a Nagykátai Család- és Gyermekjóléti Központ és a Váci Mihály Katolikus Általános Iskola Zárda utcai épületének energetikai felújítása, korszerűsítése.	Pályázati forrás és kormányzati támogatás bevonásával felújítás, korszerűsítés.
Fenntartható városfejlesztés.	Pályázati forrás bevonásával a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia, a TOP PLUSZ Városfejlesztési Programterv elkészítése és felülvizsgálata.
Elérhetetlen egészségügyi szűrővizsgálatok.	Pályázati forrás bevonásával, betegségmegelőző program, szűrőbuszos szűrővizsgálat biztosítása.
Helyi kulturális közösségfejlesztés.	Pályázati forrás bevonásával a helyi kulturális közösségfejlesztés kezdeményezése és megvalósítása.
Szolgáltatásokhoz való hatékonyabb hozzáférés.	Pályázati forrás bevonásával a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, összehangolása.
Szemléletformálás	Pályázati forrás bevonásával szemléletformálás, felkészítő programok szervezése.
Játszóterek felújítása, kialakítása, zöldfelület felújítása, kialakítása.	Pályázati forrás bevonásával felújítás, kialakítás.
Munkanélküliség.	Munkahelyteremtés ösztönzése.

A településen sok az illegálisan elhelyezett hulladék a közterületeken, erdőkben, súlyosan szennyezve ezáltal a környezetet, illetve rontva a település tisztaságát, összképét.	A lakosság hulladékgazdálkodási szemléletének reformálása prevenciós előadásokkal, térfigyelő kamerarendszer bővítése az illegális szemétkerítés visszaszorítására.
Közterületi illemhely kialakítása.	Pályázati forrás bevonásával kialakítás.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Az esélyegyenlőség szerves eleme, hogy a helyi közélethez minden lakó egyformán hozzáférjen és lehetősége legyen alakítani azokat a döntéseket, amelyek közvetlenül vagy közvetetten érintik. A polgárok részvétele a közéletben azonban nem tud hatékonyan megvalósulni civil szervezetek közreműködése nélkül, melyek az egyéni akarátokat társadalmi akarattá formálják, artikulálják és közvetítik a döntéshozók felé. Ugyanakkor a civil kurázsinnak nem csak az érdekérvényesítés terén van óriási szerepe, hanem óriási innovációs potenciállal rendelkezik, rengeteg plusz energiát és erőforrást tud mozgósítani részben a civil szervezeti keret rugalmasabb működése folytán, részben azért, mert résztvevői motiváltak, saját ügyüknek tekintik a tevékenységet, amit végeznek. A különböző civil és egyházi szervezetek olyan szolgáltatásokat képesek ellátni, melyek az önkormányzat által fenntartott intézményekben nem működnek, és teljes körű ellátásukra nincs lehetőség.

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A város civil élete rendkívül sokrétű, sokféle területet átfog ezen szervezetek működése. A civil szervezetek programjaikkal, javaslataikkal, észrevételeikkel, az érdekképviseléssel, a helyi kezdeményezésekkel segítik a város kulturális, oktatási, művészeti, sport és egyéb területének fejlődését, segítve ezzel a pezsgő városi élet fennmaradását. A városban a civil szervezetek függetlenségét az önkormányzat elismeri és tiszteletben tartja. Partneri viszony van az önkormányzat és a civil szervezetek között. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken, közösségi és kulturális programokon, aktívan részt vesznek a szervezetek.

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Önkormányzatunk lehetőségei szerint támogatja a civil szervezeteket, és azok rendezvényeit.

A célcsoportokat érintő civil szervezetek közül - a teljesség igénye nélkül - jelentős:

Katica Nyugdíjas Klub

Katolikus Karitás

Magyar Vöröskereszt

Máltai Szeretetszolgálat

KÁTA Alapítvány

Tápiómenti Mozgáskorlátozottak Egyesülete

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A városban a roma nemzetiség rendelkezik önkormányzati képviselettel. Nagykáta város önkormányzata partneri viszonyt tart fenn a kisebbségi önkormányzattal.

Az önkormányzat egyházakkal - a Római Katolikus Egyházal és Református Egyházközséggel - való kapcsolata példaértékű.

Az önkormányzat civil szektorral való együttműködése, a város közösségi és közszolgáltatási feladatainak hatékony ellátása szempontjából stratégiai feladat.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A térségi önkormányzatok között jó az együttműködés, állandó a párbeszéd.

Az önkormányzat tagja a Tápiómenti Területfejlesztési Társulásnak, melynek 20 tagönkormányzat a tagja. Az önkormányzat a társulás tagjaival jó partnerségi kapcsolatot ápol.

Az elmúlt években 7 alkalommal került megrendezésre a kétnapos TápióFeszt hagyományőrző-, gasztronómiai és kulturális fesztivál, mely a Tápió-vidék kulturális értékeinek megismertetésén túl remek alkalom a térségünkben működő önkormányzatok, kiemelkedő cégek, civil szervezetek és mezőgazdasági termelők bemutatkozására is. Az előző években alkalmanként 15.000-20.000 ember látogatott el a rendezvényre, amely a Tápió-vidék és a Hungarikumok népszerűsítése szempontjából igen nagy jelentőséggel bír. A rendezvényünk elsődleges célja, hogy megismertessük - országhatáron innen és túl - a Tápió-vidék azon értékeit, amire méltán lehetünk büszkéek.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A roma nemzetiségi önkormányzat tevékenysége elsősorban a roma népességre irányul. Tevékenységük korlátozott, hiszen minimális költségvetési forrásból kell gazdálkodniuk.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Nagykáta város számos civil szervezettel tartja a kapcsolatot, az esélyegyenlőség biztosítása terén. A városban működő civil szervezetek tevékenysége átfogó, az esélyegyenlőségi szempontból célcsoportnak tekinthető minden közösséghez elérnek.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A vállalkozói szférával partneri viszonyra törekszünk az önkormányzat munkája során. A for-profit szereplők főként a foglalkoztatás terén tudnak bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba.

A helyi vállalkozók rendszeresen támogatják a helyi rendezvényeket, jótékonyági alkalmakat.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzeti önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;
- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Mélyszegénységben élők és/vagy romák	1. Hátrányos helyzet átöröklődése 2. Munkanélküliségi problémák 3. Alacsony, nem piacképes végzettség 4. Gyermek, fiatalok hátrányos helyzete, rövid iskolai előmenetele, korai iskolaelhagyás	Szolgáltatások bővítése, felzárkóztatás, közfoglalkoztatás, oktatásban való részvétel, fejlesztés, képességnek megfelelő iskolai végzettség megszerzése
Gyermekek	1. Továbbtanulás nehézségei 2. Éjszaka csellengő, felügyelet nélküli gyermekek	Ösztönzés, polgárőrök fokozott jelenlétének biztosítása, szabadidős tevékenységek, programok, egészséges életmódra nevelés,

	3. Alternatív felügyelet hiánya 4. Egészségfejlesztés, egészségápolás hiánya	mindennapos egészségfejlesztő testmozgás támogatása, komplex egészségfejlesztési programok, egészségnevelő munka, felvilágosítás
Nők	1. A nők munkaerő-piacon történő megjelenési nehézsége 2. Családon belüli erőszak	Korszerű, elérhető, a munkavállaláshoz igazodó bölcsődei-óvodai ellátást biztosító intézményrendszer működtetése, családbarát munkahelyek, atipikus foglalkoztatási formák kialakításának ösztönzése, tájékoztatás, jogok tudatosítása, áldozatsegítés
Idősek	1. Egyedül élők magas aránya 2. Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége 3. Ellátásra szoruló idősek 4. Meglévő Idősek otthona intézményfejlesztése	Szabadidős, generációs programok, otthonközeli ellátások, intézményfejlesztés
Fogyatékkal élők	1. Akadálymentesítés	Pályázatfigyelés, akadálymentesítést szolgáló programok előnyerése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	1. Bel- és külterületi utak, kerékpárutak, járdák nem megfelelő, vagy kielégítő állapota 2. Csapadékvíz elvezetés, vízgyűjtők, vízelvezető árkok felújítása, karbantartása 3. Nagykáta Szakorvosi Rendelőintézet felújításának befejezése, eszköz beszerzés 4. Temető felújítása 5. Új háziorvosi rendelő építése, berendezése, felszerelése, szolgálati lakás kialakítása 6. Nagykáta Család- és Gyermekjóléti Központ és a Váci Mihály Katolikus Általános Iskola Zárda utcai épületének felújítása, fejlesztése, eszközbeszerzés, szolgálati lakás kialakítása. 7. Polgármesteri Hivatal, Gondozási Központ, a Nagykáta Család- és Gyermekjóléti Központ és a Váci Mihály Katolikus Általános Iskola Zárda utcai épületének energetikai felújítása, korszerűsítése.	Pályázatfigyelés, pályázati lehetőségek maximális kihasználása, problémák megoldását szolgáló lehetőségekre kiemelt figyelem fordítása, szemléletformáló előadások, bemutatók szervezése, az illegális hulladék lerakatok felszámolása Kormányzati támogatás bevonása

	8. Fenntartható városfejlesztés	
	9. Elérhetetlen egészségügyi szűrővizsgálatok	
	10. Helyi kulturális közösségfejlesztés	
	11. Szolgáltatásokhoz való hatékonyabb hozzáférés	
	12. Szemléletformálás	
	13. Játsszótterek felújítása, kialakítása, zöldfelület felújítása, kialakítása	
	14. Munkanélküliség	
	15. Illegálisan elhelyezett hulladék	
	16. Közterületi illemhely kialakítása	

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák fel tudnak zárkózni a közösséghez, valamint életminőségük és önálló életük fokozatosan javul. Ne legyen megkülönböztetés, ne érje hátrány őket semmilyen szolgáltatás igénybevételekor. Jogaik és kötelességeik egyenlők legyenek a többség jogaival és kötelességeivel. A többség segítse a romák társadalmi beilleszkedését a helyi társadalomba, a romák fogadják el a többség normáit.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők élethelyzete, életminősége folyamatosan javuljon.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek esélyegyenlőségét, hiszen ők a jövő záloga.

Folyamatosan odafigyelünk az idősekre, hogy képesek legyenek megtartani életminőségüket, megtudják őrizni aktivitásukat.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szülői és munkahelyi feladatok összeegyeztetését, az egyenlő esélyek érvényesülését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők legnagyobb fokú integrációjára, véleményük a figyelembevételére az őket érintő döntések előkészítése során. Fontos, hogy az új infrastrukturális beruházások része legyen minden esetben a projekt arányos, vagy a teljes körű akadálymentesítés kialakítása.

Az érintett rászorulóknak esetében kiemelten fontos számunkra az, hogy az életük természetes közegében érzékelhessék az esélyegyenlőségből fakadó biztonságot, s ha ebben sérelem éri őket, akkor rendelkezésükre álljon az a háló, amely segítséget nyújthat számukra a hátrányok kompenzálására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

Az intézkedési területek részletes kifejtése, a beavatkozások összegzése a HEP IT formátumában történt meg.

A	Intézkedés címe:	
B	Feltárt probléma megnevezése	
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	
G	Az intézkedés felelőse	
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	0. Településszintű probléma											
1	Bel- és külterületi utak, kerékpárutak, járdák állapotának javítása	A bel- és külterületi utak, kerékpárutak, járdák állapota kifogásolható, felújításra szorulnak.	Közlekedésbiztonság megteremtése, munkahelyi mobilizáció elősegítése, a település vonzóbbá tétele.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Stratégia 2030	Állapotfelmérés- javítás BMÖFT/6-9/2021 Belterületi utak, járdák, hidak felújítása pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel. Elnyert pályázat, fenntartási időszakát tölti. Bajcsy-Zsilinszky szilárd burkolatú közút felújítása Diego Áruház és a Szabadság tér közötti aszfaltburkolat felújítása (hrs. 1912) Állapotfelmérés- javítás PM_KEREKP ARUT_2018/54	Polgármester	2026.06.30.	Utak kifogásolhatatlan állapota, foglalkoztatottak, betelepült személyek számának növekedése	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás	Hosszú távon fenntartható, meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns

					Kerékpárutak létesítésének, felújításának és korszerűsítésének támogatása Pest Megye területén pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel . Elnyert pályázat, fenntartási időszakát tölti. 1.Kerékpárforgalmi létesítmény - Ady Endre út: Lovas utca és a Dózsa György út közötti szakasza 2.Kerékpárforgalmi létesítmény - Dózsa György út jobb oldala 3.Kerékpárforgalmi létesítmény - Jászberényi út - Vasút út és Clarion Kft. közötti szakasz Állapotfelmérés- javítás VP6-7.2.1.1.-21 Külföldi helyi közutak fejlesztése pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel . Elnyert pályázat. Erdősölői út felújítása (hrsz.								
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

						1073) Állapotfelmérés- javítás TOP_Plusz-1.2.3-21 Belterületi utak fejlesztése pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel . Meghirdetett pályázat.				Pályázati erőforrás		
2	Csapadékvíz elvezetés, vízgyűjtők, vízelvezető árkok felújítása, karbantartása	A csapadékvíz elvezetés problémáinak megoldása, vízgyűjtők, vízelvezető árkok felújítása, karbantartásra szorulnak.	A megfelelő elvezetéssel, a felújítással, karbantartással a cél a felszíni csapadékvíz, a talajvíz és rétegvíz elvezetése, a védőréteg víztelenítése. Megelőzés, telkek, épületek, közutak állékonyságának biztosítása.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Állapotfelmérés- felújítás, karbantartás TOP_Plusz-1.2.1-21 Élhető települések pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel . Meghirdetett pályázat.	Polgármester	2026.06.30.	Vízelvezetés, vízgyűjtők, vízelvezető árkok megfelelő állapota	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns
3	Nagykátai Szakorvosi Rendelőintézet felújításának befejezése, eszközbeszerzés	A felújítás befejezése, a pályázatban szereplő eszközök beszerzése	A Rendelőintézet ellátási tevékenységeinek, minőségi színvonalának folyamatos fejlesztésével, a betegek érdekeinek állandó szem előtt tartásával, a mindenkori finanszírozási rendszerben biztosítsa az elérhető legmagasabb	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Felújítás, korszerűsítés PM_SZERZ/19/1/2019 Nagykátai Szakorvosi Rendelőintézet felújítása és korszerűsítése pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel . Elnyert pályázat. Beszerzés	Polgármester	2026.06.30.	Legmagasabb szintű ellátás, elégedett betegek száma	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás	Hosszú távon fenntartható.	Nem releváns

			szintű ellátást és a betegek elégedettségét.			56911-1/2018/EGST "Egységes Budapest Program" pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel . Elnyert pályázat.						
4	Temető felújítása	Temetőben felújítás, építés, infrastruktúra fejlesztése.	A temetési ceremóniák és a kegyeleti események megtartására méltó környezet kialakítása. Korszerűbb, esztétikusabb és a vallási szertartásokhoz sokkal inkább igazodó épület létrehozása, alapvető kegyeleti szolgáltatások hozzáférhetőségének javítása.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Stratégia 2030	Felújítás, építés BMÖGF/985-1/2020 Temető felújítása, új ravatalozó építése pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel . Elnyert pályázat.	Polgármester	2026.06.30.	Méltó temetési szertartások és elégedett résztvevők száma	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns
5	Új háziorvosi rendelő építése, berendezése, felszerelése, szolgálati lakás kialakítása	Háziorvosi rendelők biztosítása (3 alapellátást nyújtó orvos számára új rendelő építése), szolgálati lakás kialakítása (alapellátásban és szociális ellátásban dolgozók számára).	Új háziorvosi rendelők építésével korszerű betegellátás, erős, magas minőségű alapellátás érhető el, a szolgáltatások elérhetősége, színvonala javul. A szolgálati lakás kialakítása elősegíti a szakemberek településre vonzását	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Stratégia 2030	Építés, kialakítás, eszközbeszerzés TOP_Plus-3.3.2-21 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel	Polgármester	2026.06.30.	Elégedett, minőségi ellátásban részesülők száma, településen maradt szakemberek száma	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns

						. Meghirdetett pályázat.						
6	Nagykátai Család- és Gyermekjóléti Központ és a Váci Mihály Katolikus Általános Iskola Zárda utcai épületének felújítása, fejlesztése, eszközbeszerzés, szolgálati lakás kialakítása	Nagykátai Család- és Gyermekjóléti Központ épülete, eszközei felújításra, fejlesztése szorulnak. Cél a jelenlegi 2 helyen lévő feladatellátás egy épületbe helyezése. A Váci Mihály Katolikus Általános Iskola Zárda utcai épülete egy tüzeset kapcsán leégett. A mielőbbi helyreállítás elengedhetetlen feladat.	Átfogó cél, hogy egy olyan épület kerüljön kialakításra, mely az önkormányzat szociális alapszolgáltatásainak ellátásához megfelelő körülményeket biztosít. Ezen feladatok ellátásához szeretnénk megfelelően kialakított, felszerelt helységet kialakítani, magasabb színvonalú működést lehetővé tenni egy helyszínen. A Váci Mihály Katolikus Általános Iskola Zárda utcai épületének mielőbbi, korszerű helyreállításával a feladatellátás ismét egy helyen tud működni minden érintett megelégedésére.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Felújítás, fejlesztés, eszközbeszerzés TOP_Plus-3.3.2-21 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel . Meghirdetett pályázat. Helyreállítás kormányzati támogatásból.	Polgármester	2026.06.30.	Elégedett, minőségi ellátásban, oktatásban részesülők száma	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás Kormányzati támogatás	Hosszú távon fenntartható, ha meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns

7	Polgármesteri Hivatal, Gondozási Központ, a Nagykáti Család- és Gyermekjóléti Központ és a Váci Mihály Katolikus Általános Iskola Zárda utcai épületének energetikai felújítása, korszerűsítése.	A Polgármesteri Hivatal, Gondozási Központ és a Nagykáti Család- és Gyermekjóléti Központ épülete energetikai felújításra szorul. A Váci Mihály Katolikus Általános Iskola Zárda utcai épülete egy tüzeset kapcsán leégett. A mielőbbi helyreállítás elengedhetetlen feladat.	Az energetikai felújítással a cél az energiahatékonyság célzott növelése, az energiafelhasználás mérséklése, a környezettudatos üzemeltetés, az üzemeltetési költségek csökkentése és a környezetterhelés csökkentése. A Váci Mihály Katolikus Általános Iskola Zárda utcai épületének mielőbbi, korszerű helyreállításával a feladatellátás ismét egy helyen tud működni minden érintett megelégedésére.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Energetikai felújítás TOP_Plus-2.1.1-21 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel. Meghirdetett pályázat. Helyreállítás kormányzati támogatásból.	Polgármester	2026.06.30.	Csökkentett üzemeltetési költségek száma	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás Kormányzati támogatás	Hosszú távon fenntartható, meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns
8	Fenntartható városfejlesztés	Élhetőbb és vonzóbb környezet megteremtése.	A jelenleginél intenzívebben kooperáló, kiegyensúlyozott városhálózat megteremtése, a város gazdasági és társadalmi aktivitásának élénkítése, a város vonzerejének erősödése mind	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Elkészítés, felülvizsgálat TOP_PLUSZ-1.3.1-21-PT1-2022-00010 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása Nagykátán pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel	Polgármester	2026.06.30.	Elégedett lakosok száma, vonzó, gyarapodó település, betelepült vállalkozások száma	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás	Hosszú távon fenntartható, meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns

			a lakosság, mind a betelepülő vállalkozások illetve intézmények, szervezetek számára.			. Elnyert pályázat. Fenntartható városfejlesztési stratégia, TOP_PLUSZ Városfejlesztési Programterv elkészítése és felülvizsgálata.						
9	Betegség megelőzés	Elérhetetlen szűrővizsgálatok.	A lakosság egészségének védelme és egyéni szinten az életminőség javítása, valamint az élettartam növelése.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Stratégia 2030	Szűrőbuszos szűrővizsgálat biztosítása TOP_Plus-3.1.3-23 Helyi humán fejlesztések pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel . Pályázat benyújtásra került, elbírálása folyamatban van.	Polgármester	2026.06.30.	Szűrővizsgálatok és az azon résztvevők, valamint a kiszűrt betegségek száma	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns
10	Helyi kulturális közösségfejlesztés	Kulturális közösségi együttműködés és közösségi információs pont hiánya.	A kulturális aktivitásra, helyi kulturális élet szervezésében és alakításában való szerepvállalásról a ösztönzés, a kulturális részvétel fejlesztése.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Stratégia 2030	Kezdeményezés és megvalósítás TOP_Plus-3.1.3-23 Helyi humán fejlesztések pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel . Pályázat benyújtásra került, elbírálása folyamatban van. Nagykáta Applikáció Gyereknapi Nagykátán Részvételi fórumok Települési	Polgármester , Nagykáta Városi Könyvtár és Művelődési Központ vezetője Nagykáta SE konzorciumi keretek között	2026.06.30.	Minél több megvalósuló tevékenység, program és az azon résztvevők száma	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha minden érintett szereplő nyitott az érdemi együttműködésre.	Nem releváns

						stratégiák összehangolása Podcastok Történeti feltárás Nagykátai programfüzet						
11	Szolgáltatásokhoz való hozzáférés	Hozzáférés hiányosságai.	Szolgáltatásokhoz való hatékonyabb hozzáférés elérése.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Stratégia 2030	Hozzáférés javítása és összehangolása TOP Plusz-3.1.3-23 Helyi humán fejlesztések pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel . Pályázat benyújtásra került, elbírálása folyamatban van. Ügyintézési teregész éven át.	Polgármester , Nagykátai Városi Könyvtár és Művelődési Központ vezetője	2026.06.30.	Segítséget kérők és ügyintézők száma	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha minden érintett szereplő nyitott az érdemi együttműködésre.	Nem releváns
12	Szemléletformálás	Érzékenységi készségek, képességek hiánya.	Társadalmi érzékenyítés, felkészítés, fejlesztés.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Stratégia 2030	Szemléletformálás, felkészítő programok szervezése TOP Plusz-3.1.3-23 Helyi humán fejlesztések pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel . Pályázat benyújtásra került, elbírálása folyamatban van. Autista gyermektábor „Elég jó szülők!” „Elég jó gyerekek vagyok!” Szakmai nap:	Polgármester , Nagykátai Városi Könyvtár és Művelődési Központ vezetője	2026.06.30.	Minél több megvalósuló tevékenység, program és az azon résztvevők száma	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha minden érintett szereplő nyitott az érdemi együttműködésre.	Nem releváns

						„25 éves a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás Nagykátán”						
13	Játszóterek felújítása, kialakítása, zöldfelület felújítása, kialakítása	A játszóterek, zöldfelületek állapota kifogásolható, illetve számuk kevés.	A lakosság kikapcsolódásának elősegítése. A gyerekek mozgásának, hasznos időtöltésének elősegítése. A zöldterület szociális térként is szolgál. Támogatja az egészséget, a levegő minősége jobb és gazdaságilag is hasznos.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Állapotfelmérés- felújítás, kialakítás TOP_Plusz-1.2.1-21 Élhető települések pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel. Meghirdetett pályázat.	Polgármester	2026.06.30.	Játszóterek és azokon jelenlévők száma	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns
14	Munkanélküliség visszaszorítása helyi munkahelyteremtéssel	A helyben foglalkoztatás lehetősége csekély, jelentős az eljáró dolgozók száma.	A településen élők minél magasabb számban történő helyi foglalkoztatása.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Helyi vállalkozások létrejöttének ösztönzése, munkaadók letelepedésének elősegítése.	Polgármester	2026.06.30.	Létrejött munkahelyek száma, helyi foglalkoztatottak számának növekedése	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns
15	Illegális szemétkeresztelések visszaszorítása	A településen sok az illegálisan elhelyezett hulladék a közterületeken, erdőkben, súlyosan szennyezve ezáltal a környezetet, illetve rontva a település tisztaságát, összképét.	Illegális szemétkeresztelés visszaszorítása.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Lakosság hulladékgazdálkodási szemléletének reformálása prevenciók előadásokkal, térfigyelő kamerarendszerek bővítése.	Polgármester, Közterület-felügyelők	2026.06.30.	Kevesebb lerakott szemétmennyiség	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns
16	Közterületi illemhely kialakítása	Közterületi illemhely száma kevés. A kérdés mindenkit érint (idős embereket, átutazókat, városban sétálókat, kisgyerekes szülőket, inkontinenciával	Cél a lakosság, valamint a településre érkezők komfortérzetének és az utcák tisztaságának növelése.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Kialakítás TOP_Plusz-1.2.1-21 Élhető települések pályázathoz kapcsolódó projekt	Polgármester	2026.06.30.	Elégedett használók, illetve tiszta utcák száma	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns

		rendelkezőket, azokat, akik közterületen dolgoznak ...stb.)				tevékenységgel . Meghirdetett pályázat.						
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Hátrányos helyzet átöröklődésének megelőzése	A hátrányos helyzet generációkon keresztül átöröklődik. A gyermek már megszületik és viszi magával egy életen át. Az ilyen családokból nehéz kilépni.	Megelőzés, hogy minél kevesebben ragadjanak bele ebbe a helyzetbe. A szegénység újratermelődésének megakadályozása.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Jelzőrendszer működése, hatékony családgondozás, tanulás, ösztönzése. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése.	Család-és Gyermekjóléti Központ vezetője	2026.06.30.	Egyre több család él magasabb életszínvonalon	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás	Hosszú távon fenntartható.	Nem releváns
2	A mélyszegénységben élők és a romák munkanélküliségi problémáinak kezelése	A mélyszegénységben élők és a roma családokat a munkanélküliség nagyobb mértékben sújtja.	Munkanélküliségi ráta csökkentése.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 Új Roma Stratégia (2019-2030)	Közfoglalkoztatási program továbbfolytatása, tartós foglalkoztatás elősegítése, helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.	Polgármester	2026.06.30.	Csökkenő munkanélküliségi ráta, foglalkoztatottak számának emelkedése	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns
3	Munkaerőpiacra történő bejutás nehezített ségének feloldása	Az aluliskolázottság, a nem piacképes végzettség a munkaerő-piacra történő bejutás egyik legfőbb akadálya.	Az érintettek minél nagyobb hányada szerezzék meg az általános iskolai végzettséget, vegyen részt képzésen, átképzésen.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 Új Roma Stratégia (2019-2030)	Legalapvetőbb általános iskolai végzettség megszerzése, képzések propagálása, piacképes szakma megszerzésének támogatása, nyílt munkaerő-piacra történő bevezetés.	Polgármester	2026.06.30.	Képzések, képzésen, átképzésen résztvevők számának növekedése	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns
4	Korai, végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése	A hátrányos helyzetű családokban jellemző a korai iskolaelhagyás, a lemorzsolódás, az érintett fiatalok követhetetlensége.	Minél több családban élő gyermek szerezzék meg a képességeinek megfelelő végzettséget.	Nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 Új Roma Stratégia	Folyamatos együttműködés a köznevelési intézmények és a család- és gyermekjóléti központ között. Célzott óvodai,	Polgármester, oktatási intézmények vezetői		Iskolaelhagyók, továbbtanulók aránya nő	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha minden érintett szereplő nyitott az érdemi együttműködésre.	Nem releváns

					(2019-2030)	iskolai fejlesztések. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése TOP_Plusz-3.1.3-23 Helyi humán fejlesztések pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel. Pályázat benyújtásra került, elbírálása folyamatban van. Pályaismereti tréning Korrepetálás Munkatanácsadás Tudatos Kommunikációs Tréning	Család-és Gyermekjóléti Központ vezetője Nagykátai Városi Könyvtár és Művelődési Központ vezetője	2026.06.30.		Pályázati erőforrás		
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Továbbtanulási esély megteremtése	A hátrányos helyzetű, illetve a több gyermekes családokban a továbbtanulás esélye romlik.	A sikeres iskolai pályafutás elősegítése, a továbbtanulási esélyének, az életkilátásoknak a biztosítása, a gyermekszegénység visszaszorítása.	Nem releváns	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Ösztöndíj pályázatban való részvétel.	Polgármester	2026.06.30.	Továbbtanulók aránya nő	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns
2	Az éjszakai csellengő, felügyelet nélküli gyermekek	Egyre több az éjszakai csellengő, felügyelet nélküli gyermekek előfordulása a településen.	A csellengés visszaszorítása.	Nem releváns	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Polgárőrség fokozott jelenlétének biztosítása.	Polgárőrség	2026.06.30.	Csellengők száma csökken	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás	Hosszú távon fenntartható.	Nem releváns

	felkutatása				(2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)							
3	Alternatív gyermekfelü gylet biztosítása	Különösen a nyári szünetben nem teljesen megoldott a gyermek felügyelete.	A gyermekek hasznos időtöltésének megszervezése a felügyeleti hiány os időszakban.	Nem releváns	„Legyen jobb a gyermeknek k” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Szabadidős tevékenységek, programok szervezése TOP_Plusz- 3.1.3-23 Helyi humán fejlesztések pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel . Pályázat benyújtásra került, elbírálása folyamatban van. Sport- és focitábor Lovas tábor Karate tábor Művészeti tábor Zöld tábor Tánc ház Amatőr Zenés Színház Társasjáték tábor	Nagykáta Városi Könyvtár és Művelődési Központ, oktatási intézmények vezetői, Család- és Gyermekjólé ti Központ vezetője Nagykáta SE konzorciumi keretek között	2026.06.30.	Szervezett programok és az azon résztvevők száma	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha minden érintett szereplő nyitott az érdemi együttműködésre.	Nem releváns
4	Egészségfej lesztés, egészségpól ás	A fizikai inaktivitás komoly egészségkockázati tényező. Az életmód megválasztásánál leginkább a kényelmi szempontok kerülnek előtérbe. Elengedhetetlen az egészséges életmódra,	Az egészségfejlesz tés olyan folyamat, amely képessé teszi az embereket arra, hogy fokozzák kontrolljukat egészségük felett, illetve javítsák azt. Az egészséges életmód a testi egészség és a lelki	Nem releváns	„Legyen jobb a gyermeknek k” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Egészséges életmódra nevelés, fontosságának népszerűsítése. Mindennapos egészségfejlesz tő testmozgás támogatása. Komplex egészségfejlesz	Oktatási intézmények vezetői, Védőnői Szolgálat, Család- és Gyermekjólé ti Központ vezetője	2026.06.30.	Minél több egészséges, egészségtudatos életmódot követő gyermek, fiatal	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás	Hosszú távon fenntartható.	Nem releváns

		sportra nevelés, a prevenció programok biztosítása az egészségfejlesztés minden területén. harmonia egységek megteremtését jelenti az életében. A sport fejleszti az észlelést, az idegrendszert, hozzájárul a beszéd, a kognitív funkciók fejlődéséhez. Támogatja szociális beilleszkedést, az önbizalom megfelelő kialakulását, tehát az egész személyiségfejlődést. Nem utolsósorban az egészségi állapot javítása és fenntartása is a sport velejárója. Együttműködés re, alkalmazkodókészségre, másokra való odafigyelésre nevel, fejlődik a megküzdési stratégia, a kitartás, az akaraterő. A sportolással, ha elsajátítják ezeket a készségeket, egész életükben könnyebben veszik majd az akadályokat. Ezért is fontos, hogy a			tési programok, egészségnevelő munka. Felvilágosítás (énkép, egészségkép, testkép, menstruáció, szexuális nevelés, fogamzásgátlás, családtervezés, káros szerek használata).						
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

						Családbarát munkahelyek, atipikus foglalkoztatási formák kialakításának ösztönzése.						
2	A nőkkel szemben megnyilvánuló erőszak visszaszorítása	Különösen a családon belüli erőszak aránya magas.	A nők biztonságának, testi-lelki jólétének növelése.	Nem releváns	A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia - Irányok és Célok 2010-2021	A veszélyeztetett (és veszélyeztető) tájékoztatása, jogaik tudatosítása, áldozatsegítő- és krízis esetén igénybe vehető szolgáltatások működésének támogatása.	Család- és Gyermekjóléti Központ, Rendőrkapitányság vezetője, Jegyző	2026.06.30.	Rendőrségi intézkedések száma, alakulásának vizsgálata, családsegítéssel, áldozatkezeléssel foglalkozó szervezetek eredményességi mutatói	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha minden érintett szereplő nyitott az érdemi együttműködésre.	Nem releváns
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	Időskori egyedüllet kompenzálása	Magas az egyedül élő aránya	Az elszigetelődés, elmagányosodás visszaszorítása	Nem releváns	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Szabadidős programok szervezése, aktív időskor segítése, közösségi munkára való ösztönzés.	Család- és Gyermekjóléti Központ, Kistérségi Gondozási Központ vezetője, Katica Nyugdíjas Klub elnöke	2026.06.30.	Elszigetelten, magányban élők számának csökkenése	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha minden érintett szereplő nyitott az érdemi együttműködésre.	Nem releváns
2	Nemzedékek közötti kapcsolati nehézségek oldása	Hiányzik a kölcsönös együttműködésen alapuló kapcsolat a fiatal és az idős korosztály között.	Az idősödő és idős emberek, valamint a fiatalok között meglévő szakadékok csökkentése, a generációk közötti kapcsolat és együttműködés erősítése, az együttműködésben lévő erőforrások	Nem releváns	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Minőségi, generációk közötti párbeszéd, érzékenyítő programok, több generációt megszólító programok szervezése.	Család- és Gyermekjóléti Központ, Kistérségi Gondozási Központ vezetője, Katica Nyugdíjas Klub elnöke	2026.06.30.	Megvalósult programok száma	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha minden érintett szereplő nyitott az érdemi együttműködésre.	Nem releváns

			hatékonyabb kihasználása.									
3	Ellátásra szoruló idősek segítése	Az idősek számának növekedésével és az egészségi állapot általános romlásával együtt folyamatosan nő az ellátásra szoruló idősek száma.	Ellátásra szoruló életminőségének javítása	Nem releváns	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Otthonközeli ellátások fejlesztése, ellátáshoz való hozzáférés javítása, hozzátartozók támogatása, tájékoztatása.	Kistérségi Gondozási Központ vezetője	2026.06.30.	Ellátásra szoruló megsegített idősek száma, eredményességi mutatók	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás	Hosszú távon fenntartható.	Nem releváns
4	Intézményfe- jlesztés	A meglévő ápolást- gondozást nyújtó intézmény, az Idősek otthona felújításra, bővítésre szorul. Új Idősek Otthona építése	Az intézményben élők életterének javítása	Nem releváns	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Intézményfejle- sztés BMÖGF/941- 1/2010 Bentlakásos idősek otthona kialakítása pályázathoz kapcsolódó projekt tevékenységgel . Elnyert pályázat.	Polgármester	2026.06.30	Intézményben élők és dolgozók elégedettsége	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás Pályázati erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns
V. A fogyatékkal élő személyek esélyegyenlősége												
1	Akadálymen- tesítés	A fizikai akadálymentesítés nem 100%-os.	A fogyatékkal élők esélyegyenlősé- gének biztosítása az akadályok megszüntetésé- vel.	Nem releváns	Országos Fogyatékos- ügyi Program (2015-2025)	Akadálymentes ítést szolgáló programok előnyerése.	Polgármester	2026.06.30.	100%-os akadálymentesíté- s	Humán, pénzügyi, technikai, pályázati erőforrás	Hosszú távon fenntartható, ha meg van az önkormányzati szándék.	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

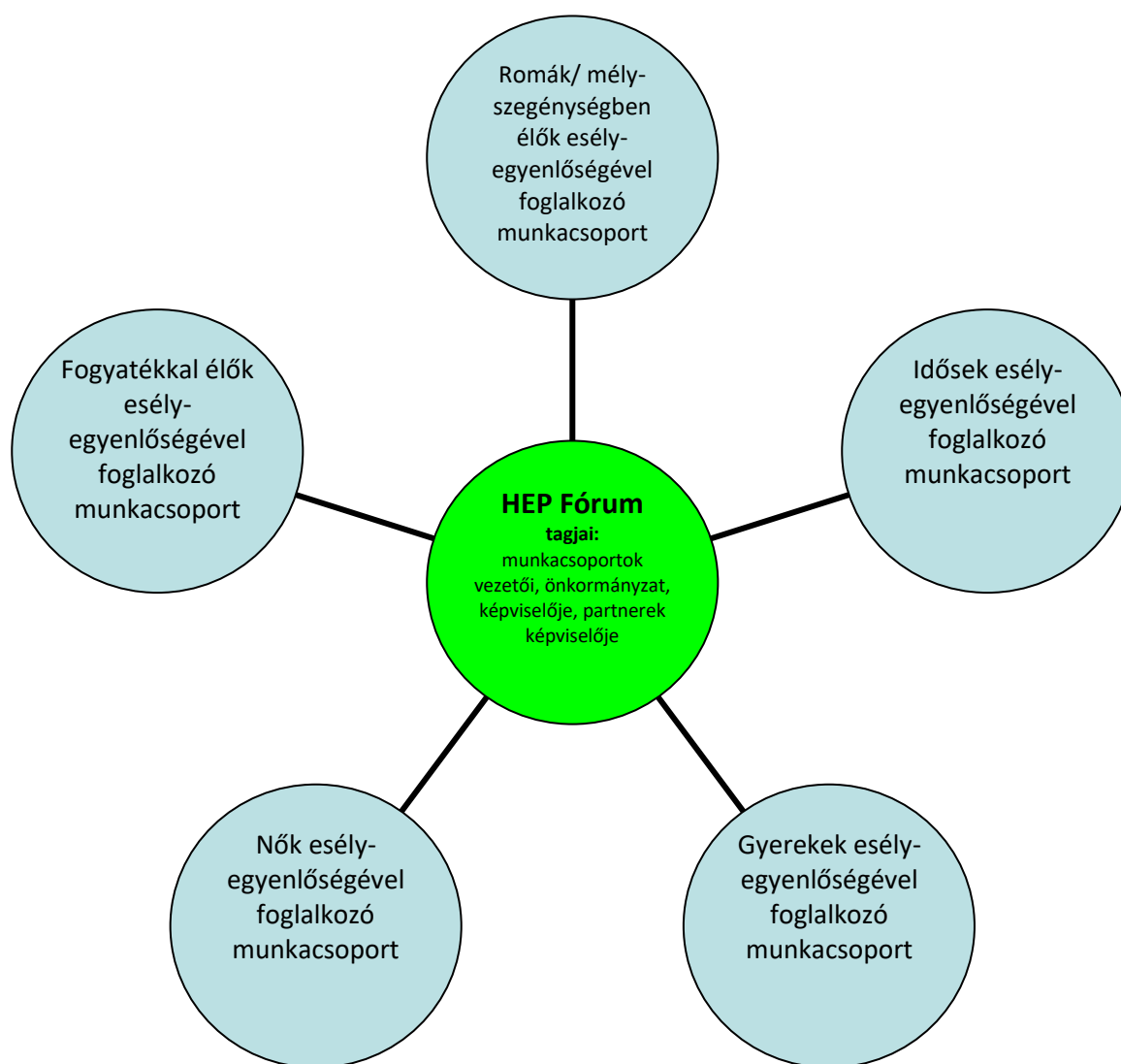
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között hatékonyabb együttműködés alakulhat ki, a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- a HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- Felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** - de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nagykáta Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Nagykáta Város Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 46/2024. (II.27.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

Nagykáta, 2024. február 27.

Dorner Gábor
polgármester

Nagykátai Város Önkormányzata
Polgármesteri Hivatala
2761 Nagykatá, Dózsa György út 2.

K I V O N A T

Készült Nagykatá Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2024. február 27-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

46/2024. (II.27.) számú Képviselő-testületi
h a t á r o z a t

Nagykatá Város Önkormányzata Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31.§-a alapján Nagykatá Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját 2024-2029 közötti időszakra vonatkozólag elfogadja.

Nagykatá Város Önkormányzata Képviselő-testülete felhatalmazza a polgármestert az ügyben szükséges intézkedések megtételére.

-kmf-

Karsainé Magyar Ildikó sk.
jegyző

Dorner Gábor sk.
polgármester

Kivonat hitelül:

